

GYMNÁZIUM SLOVANSKÉ NÁMĚSTÍ BRNO

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
Čtyřletý vzdělávací program

Multikulturní všeobecné gymnázium

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	6
4. UČEBNÍ PLÁN	12
5. UČEBNÍ OSNOVY	15
ČESKÝ JAZYK.....	15
ANGLICKÝ JAZYK.....	25
NĚMECKÝ JAZYK.....	33
FRANCOUZSKÝ JAZYK	41
ŠPANĚLSKÝ JAZYK	49
MATEMATIKA	61
FYZIKA.....	68
CHEMIE	74
BIOLOGIE	82
GEOGRAFIE	89
NAUKA O SPOLEČNOSTI.....	96
DĚJEPIS	110
TĚLESNÁ VÝCHOVA	119
UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ OBOR.....	125
UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÝ OBOR	132
INFORMATIKA	139
VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU: INFORMATIKA	142
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	144

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Motivační název: Multikulturní všeobecné gymnázium

Školní vzdělávací program byl vytvořen podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání.

1.2 Předkladatel

Název a adresa školy: **Gymnázium Brno, Slovanské náměstí, příspěvková organizace**

Slovanské nám. 7, 612 00 Brno

IČO: 00559016

Rezortní identifikátor školy: 600013472

IZO: 000559016

Ředitelka školy: Mgr. Ilona Kopecká

e-mail: red@gymnaslo.cz

Koordinátor tvorby ŠVP: RNDr. Bc. Miroslav Hruška

e-mail: hruska@gymnaslo.cz

Kontakty: telefon: 541 321 317

fax: 549 257 709

e-mail: red@gymnaslo.cz

web: www.gymnaslo.cz

1.3 Vzdělávací program

- Čtyřletý vzdělávací program
- Denní forma vzdělávání

1.4 Zřizovatel: Jihomoravský kraj

Adresa: Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno

Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje

telefon: 541 651 111

fax: 541 653 439

e-mail: slobodnikova.hana@kr-jihomoravsky.cz

Dokument vznikl úpravou ŠVP, které bylo schváleno MŠMT jako pilotní ŠVP pod č.j. 23706/07-23.

Platnost dokumentu od **1. září 2016**

Mgr. Ilona Kopecká
ředitelka školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

VELIKOST ŠKOLY

- Počet kmenových a odborných učeben odpovídá běžnému provozu 20 tříd. Kapacita školy podle zřizovací listiny je 640 žáků.

VYBAVENÍ ŠKOLY

- Všechny učebny jsou vybaveny počítačem, dataprojektorem a zesilovačem s reproduktory. Škola je pokryta wifí připojením k internetu. V několika učebnách jsou interaktivní tabule.
- Další prostory, které mohou využívat žáci i pedagogové, jsou žákovská knihovna, učitelský klub, žákovská studovna, cizojazyčné knihovny, aula pro 60 osob, multimediální učebna, posilovna, ateliér pro výtvarnou výchovu, prostory pro laboratorní a praktická cvičení v přírodovědných předmětech, jídelna s výdejnou stravy, tělocvična a dva malé gymnastické sály.
- Pro výuku informatiky jsou určeny počítačová učebna, multimediální učebna a žákovská studovna. Ve všech učebnách je přístup k internetu a je žákům a učitelům k dispozici i mimo výuku.

DOSTUPNOST ŠKOLY

- Naše gymnázium má velmi dobré spojení MHD se všemi částmi města Brna, včetně vlakového nádraží Královo Pole, hlavního nádraží a autobusového nádraží.

KLIMA ŠKOLY

- Školní budova pochází z konce dvacátých let dvacátého století, je umístěna v centru městské části Brno-Královo Pole na náměstí s parkem.
- Pro naši školu je charakteristický otevřený a demokratický přístup k žákům, díky kterému se vytváří neformální a příjemná atmosféra.
- Vzhledem k tomu, že škola vzdělává i zahraniční žáky s výukou v anglickém jazyce, panuje ve škole kosmopolitní atmosféra. Cizojazyčným studujícím je zprostředkována výuka češtiny (zajištěna mezinárodní organizací AFS).

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

- Učitelský sbor je plně aprobovaný, v rámci výuky cizích jazyků zaměstnává škola rodilé mluvčí. Učitelé jsou aktivní jako lektori, publikují v odborném tisku, vydávají učebnice. Složení a počet členů pedagogického sboru závisí na kapacitě a výkonech školy. Při reálné kapacitě 18–20 tříd se předpokládá, že na naší škole působí kolem 44 pedagogů (přepočteno). Část vyučujících vyučuje své předměty v anglickém jazyce.
- Učitelé pracují v liberálním prostředí, které jim umožňuje využít nejvhodnější pedagogické metody, moderní výukové strategie a vlastní tvůrčí přístup.

CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

- Žáci docházejí či dojíždějí ze všech částí Brna, okolních okresů i ze vzdálenějších regionů; našimi žáky jsou i cizí státní příslušníci (děti zahraničních pracovníků s dočasným pobytem a imigrantů s trvalým pobytem na našem území). Při umísťování zahraničních studentů spolupracujeme s organizací AFS.

DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

- Na škole probíhají dlouhodobé projekty zaměřené na zahraniční studijní výměny se stálými partnerskými školami v Německu (Icking), Rakousku (Vídeň), Nizozemsku (Utrecht), Maďarsku (Pécs) a na Slovensku (Nitra).
- Škola se opakovaně zapojuje do aktivit programů EU. Vedle projektů spolupráce s evropskými školami se připravují individuální výjezdy žáků do těchto škol.

SPOLUPRÁCE S PARTNERSKÝMI SUBJEKTY

- Školská rada je ustavena dle Zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon) a na základě usnesení Rady Jihomoravského kraje č. 876/05/R 19. Školská rada má devět členů.
- Studentská samospráva vyvíjí velmi aktivní činnost – Studentský senát – se podílí na organizaci života školy a na přípravě a organizaci mimoškolní činnosti žáků, propagaci školy, plně organizuje provoz žákovské studovny.
- Naše škola zajišťuje ve spolupráci s vysokými školami pedagogické praxe studentů učitelství (jsme klinická škola Masarykovy univerzity Brno), naši pedagogové lektorují semináře vysokoškolských studentů, naši žáci navštěvují odborná vysokoškolská pracoviště.
- Spolupracujeme se základními školami. Nejčastěji využívané formy spolupráce jsou společné zahraniční aktivity, koordinace jazykové výuky a vzájemná informovanost, jež přispívá snadnější adaptaci žáků v úvodu gymnaziálního studia.
- Spolupracujeme s Úřadem městské části Královo Pole (společné projekty), naše škola má i společné akce se zahraničním odborem Magistrátu města Brna.
- Na úrovni krajských kol organizujeme soutěže a olympiády v oblasti cizích jazyků.
- Vedení školy podporuje nadstandardní projekty v rámci minimálního preventivního programu (Peer program ve spolupráci s P-centrem, spolupráce se Zdravotním ústavem, Sdružením Podané ruce, Acet ČR – Nová naděje, odborem prevence MP Brno a jinými organizacemi).
- Pravidelně spolupracujeme s Rakouským institutem, Goethe Institutem, Aliance Francaise, Jazykovou školou Brno, Kotlářská 9 a se zahraničními ambasádami (Velká Británie, USA, Ghana, Německo).
- Jsme zapojeni do sítě škol s ekologickou výchovou M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy).

DALŠÍ MOŽNOSTI NABÍZENÉ ŽÁKŮM MIMO VYUČOVÁNÍ:

- Práce se žáky jiných národností v tzv. Global Education Team
- Besedy pro žáky středních i základních škol na téma Život v mé zemi představitelů Magistrátu města Brna a MČ Královo Pole
- Účast na besedách pořádaných Zahraničním odborem Magistrátu města Brna
- Příprava k jazykovým zkouškám (jazyková škola P.A.R.K.)
- Výchovný poradce školy pomáhá žákům zejména při výběru dalšího uplatnění, řešení individuálních problémů, shromažďování statistických údajů o uplatnění našich absolventů
- Přebory středních škol v atletice, volejbalu, basketbalu, fotbalu, aerobiku, florbalu, plavání, stolním tenisu atd.
- Kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Fakultativní sportovní akce (mj. výběrový lyžařský kurz)
- Organizace návštěv večerních představení v různých typech divadel
- Projekt Filmový cyklus (nejen) pro středoškoláky
- Soutěže v recitaci a autorském čtení žákovských prací
- Školní pěvecký sbor

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY:

Škola poskytuje čtyřleté všeobecné gymnaziální studium s ohledem na individuální pokročilost a volbu předmětů.

PROFIL ABSOLVENTA:

Náš absolvent je všeobecně vzdělaný, jazykově vybavený, připravený ke studiu na vysoké škole dle svého osobního zájmu a zaměření u nás i v zahraničí, je ochoten a schopen vyjádřit a obhájit vlastní názor.

Žáci jsou připravováni na všechny typy univerzitního studia individuální profilací v soustavě volitelných předmětů.

POŽADAVKY NA UCHAZEČE – ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ:

Přijímací řízení vychází z výsledků předchozího vzdělávání. Ověřuje znalosti z matematiky, z českého jazyka a případně také z anglického jazyka.

Kritéria jsou upřesňována každý rok a zveřejňována v souladu s vyhláškou.

UKONČOVÁNÍ STUDIA – ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Společná část maturitní zkoušky

Obsah je dán aktuální zněním Školského zákona; je organizována centrálně Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání. Naše škola připravuje své žáky na možnost výběru libovolné varianty volitelného předmětu.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky pro obor vzdělání Gymnázium se skládá ze dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitelka školy určí nabídku těchto povinných zkoušek, jejichž obsah je v souladu s učebními osnovami povinných vyučovacích předmětů a volitelných vzdělávacích aktivit vymezených v tomto školním vzdělávacím programu. Ředitelka školy stanoví rovněž omezení s ohledem na volbu zkoušek společné části, dále formu zkoušek a maturitní témata.

Nepovinné maturitní zkoušky

Žák může ve společné i profilové části konat nepovinné zkoušky. Jejich výběr a maximální počet je stanoven na základě platného znění zákonné úpravy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie vycházejí z následujících principů uplatňovaných v práci školy:

- Variabilita studia
- Široká nabídka volitelných předmětů
- Vysoká úroveň výuky a využití jazyků, návaznost na dosaženou úroveň v předchozím vzdělání
- Příprava k mezinárodním jazykovým zkouškám
- Možnost účasti v zahraničních projektech
- Liberální přístup k žákům i učitelům
- Otevřenost ve vztahu k žákům
- Existence a práce Studentského senátu
- Neformální klima školy
- Kosmopolitní a multikulturní atmosféra – zahraniční žáci
- Nabídka kurzů (viz systém kurzů popsany v kapitole Učební plán)

NÁŠ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM UPLATŇUJE NÁSLEDUJÍCÍ POSTUPY:

- Vnitřní členění výuky do skupin podle náročnosti
- Týmová práce
- Projektová výuka využívající kurzy a soustředění ve všech ročních studijních programech
- Účast na dlouhodobých i mezinárodních projektech
- Možnost ovlivňovat chod školy a vzdělávací nabídku prostřednictvím Studentského senátu
- Aktivizační metody
- Možnost práce se zahraničními žáky i učiteli
- Individuální přístup, který umožňuje hladké začlenění do našeho školského systému

Klíčové kompetence jsou v našem programu rozvíjeny následovně:

KOMPETENCE K UČENÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Individualizovat vyučovací metody a rozšířit jejich variabilitu	Samostudium s využitím elektronických materiálů Výstupy z kurzů
Posílit vnitřní motivaci žáků	Zapojení do projektů Organizace exkurzí Výstupy z kurzů
Zefektivnit přenos a získávání informací	Samostatná práce se zdroji informací – Internet Samostatná práce s literaturou Plnění úkolů v rámci kurzů
Posílit autoevaluační schopnosti žáků	Prezentace žákovských projektů v rámci školy a jiných aktivit Aktivní role žáků při tvorbě a použití klasifikačních pravidel školy

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Posílit metodu problémové výuky ve všech předmětech	Využití seminárních forem výuky
Využít schopnost žáků rozpoznat problém	Zadávání projektů, individuálních a skupinových úkolů
Umožnit žákům interpretovat získané informace a návrhy řešení problémů	Školní konference Prezentace na webové stránce školy Výstupy z kurzů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Umožnit žákům přístup k dostupným prostředkům komunikace	Liberalizace používání ICT prostředků uvnitř školy Webové stránky školy, tříd, předmětových skupin apod.
Poskytnout žákům teoretické a praktické nástroje ke komunikaci	Posílení příslušných témat ve vhodných předmětech (Občanský a společenskovední základ, Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk) Exkurze Praktické úlohy v rámci kurzů
Umožnit žákům prezentovat komunikační schopnosti ve škole i na veřejnosti	Výstupy z kurzů Mimoškolní činnost (zájmové útvary, soutěže) Činnost Studentského senátu
Poskytnout žákům vysokou úroveň výstupních komunikačních schopností v cizích jazycích	Zahraniční studijní výměny Odborné semináře a konference na škole – možnost prezentace prací v cizím jazyce Výstupy z kurzů

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ a PERSONÁLNÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Poskytnout žákům možnosti hodnotit vlastní reálné možnosti	Skupinové metody výuky ve všech předmětech Externí formy evaluace školy – testy na národní úrovni Individuální úkoly v rámci kurzů
Vést žáky ke schopnosti přijmout zodpovědnost	Činnost Studentského senátu a třídních samospráv Přenesení organizace mimoškolních akcí na žáky
Posilovat metody k vytváření hodnotných mezilidských vztahů	Zapojení žáků do humanitárních akcí Spoluúčast žáků při tvorbě vnitřních školních norem – školní řád
Vést žáky k pozitivnímu vztahu ke zdraví a zdravému životnímu stylu	Úkoly v rámci kurzů Peer programy v rámci preventivního programu Sportovní aktivity v rámci kurzů Aktivity v rámci sportovních soutěží

KOMPETENCE OBČANSKÉ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Učit žáky stanovit si perspektivní cíle	Výstupy z kurzů Spolupráce s vysokými školami – semináře, praxe Nabídka profilových maturitních zkoušek
Toleranci a respektování různorodých hodnot člověka povýšit na jednu ze základních norem života školy	Nabídka studia pro žáky minoritních skupin (většinou zahraničních) Národní a mezinárodní projekty Účast na humanitárních akcích
Učit žáky uvědoměle poskytovat účinnou pomoc druhým	Individuální a skupinové úkoly na kurzech Účast žáků na organizaci mimoškolních aktivit
Umožnit žákům možnosti postupného zapojování do občanského života okolí a společnosti	Práce Studentského senátu a třídních samospráv Aktivní účast zástupců žáků ve školské radě školy Organizační pomoc žáků při občanských aktivitách v místě sídla školy

KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Vést žáky ke schopnosti rozhodovat o jejich dalším vzdělávání a budoucí profesi	Autoevaluace žáka s využitím dotazníků Besedy a diskusní fóra
Učit žáky vyhodnocovat informace o vzdělávání a práci	Samostatná práce s informačními zdroji Skupinové práce v rámci ročníkových kurzů Exkurze a beseda ve spolupráci s Úřadem práce
Vést žáky k pochopení podstaty a etiky podnikání a funkce trhu	Výstupy z ročníkových kurzů Workshopy vedené odborníky z oblasti ekonomie Projekt v rámci předmětu OSZ

ZÁKLADNÍ KURIKULÁRNÍ ZÁSADY

Naši žáci zvládnou požadavky gymnaziálního vzdělávání alespoň na úrovni ŠVP (který odpovídá RVP GV). V oblasti jazykového vzdělávání, která je pro naši školu prioritní, jsou požadavky našeho ŠVP poněkud náročnější, jejich rozpracování je obsahem dalších částí ŠVP. Ve volitelných předmětech, které tvoří individuální profil absolventa, jsou naši žáci připravováni v souladu s požadavky Katalogů cílových požadavků společné části maturitní zkoušky.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vychází z prostorových možností školy – není vybudován bezbariérový přístup.

Školní vzdělávací program předpokládá možnost integrace žáků s lehčími tělesnými postiženími.

Dle potřeb a na základě lékařských doporučení vytváří škola ve spolupráci s rodiči žáků se specifickými poruchami učení individuální vzdělávací plány.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ Z ODLIŠNÉHO KULTURNÍHO A SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODŇUJÍCÍHO PROSTŘEDÍ

Pro žáky z prostředí kulturně, jazykově a často i sociálně zcela odlišného od prostředí majoritní populace ve třídě může být výuka, zejména na počátku studia, příliš náročná a její nezvládnutí spolu s dalšími překážkami ve studiu by u nich mohlo vést k předčasnému ukončení studia. Specifické problémy těchto žáků se týkají především jazyka – jako u všech lidí, kteří se nevzdělávají v mateřském jazyce – a rozdílů vyplývajících z odlišného prostředí, ze kterého tito žáci pocházejí. Cizojazyčným studujícím je zprostředkována výuka češtiny (zajištěna mezinárodní organizací AFS).

Dále je možné studovat pomocí individualizovaného studijního plánu.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Mimořádně nadaní žáci našeho gymnázia mohou pro svůj rozvoj využít následujících možností:

- Individuální vzdělávací plány
- Účast na projektech – včetně mezinárodních
- Olympiády a odborné soutěže
- Spolupráce s MU – grantové úkoly MU budou obsahovat i práci pro naše žáky vedenou i pracovníky MU na jejich pracovištích
- Umožnění dlouhodobých studijních pobytů

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou zařazena do předmětů a činností, se kterými se setkají všichni naši žáci, dle následujícího přehledu. Konkrétní zapracování do jednotlivých vyučovacích předmětů je součástí osnov jednotlivých předmětů.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Kurzy 1.–4. ročník INT ČJ 1.,3.,4 ; CJ 1.+2.; M 1.+2.; Bi 2.+3.; Tv 1.–3.
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Kurzy 1.–4. ročník INT M 1.–4. ; F 2.
	Sociální komunikace	Kurz 2. ročník INT CJ 1.–4.; M 1.–4.; NOS 1.
	Morálka všedního dne	INT Bi 2.; NOS 2.
	Spolupráce a soutěž	PROJ; Kurzy 1.–3. ročník INT ČJ 2.; CJ 3.+4.; Bi 2.; Tv 1.–4.;
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	INT CJ 1.+2.; G 1.+4.; NOS 1.; D 4.
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	INT Bi 2.; G 3.+4.; NOS 1.
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	PROJ; Kurz 2. ročník INT CJ 3.+4.; G 2.; NOS 1.; D 4.
	Žijeme v Evropě	Kurz 4. ročník INT ČJ 1.+3.; CJ 3.+4.; G 2.; F 1.–3.; NOS 1.; D 4.; UK 1.+2.
	Vzdělávání v Evropě a ve světě	INT CJ 1.+2.; G 2.; NOS 1.
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě	INT ČJL 1.–3.; CJ 1.+2.; Bi 1.+3.; G 4.; NOS 1.+2.
	Psychosociální aspekty interkulturality	INT CJ 3.+4.; G 4.; NOS 1.+2.
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v ČR, v Evropě)	INT ČJL 3.+4.; NOS 1.+2.
Environmentální výchova	Problematika vztahů organismu a prostředí	Kurz 2. ročník INT Bi 1.–3.; F 1.+3.; G 3.+4.
	Člověk a životní prostředí	INT CJ 1.–4.; Bi 1.–3.; Ch 1.–3.; G 3.+4.; NOS 1.
	Životní prostředí ČR	PROJ INT CJ 1.+2.; Bi 1.–3.; Ch 1.–3.; G 1.+ 4.
Mediální výchova	Média a mediální produkce	INT ČJ 2.; CJ 3.+4.; M 4.; F 3.; NOS 1.+2.; Inf 1.
	Mediální produkty a jejich významy	INT ČJ 1.+2.; CJ 3.+4.; M 4.; Bi 1.+2.; NOS 1.+2.
	Uživatelé	PROJ INT NOS 1.+2.
	Účinky	PROJ INT NOS 1.+2.; UK 1.+2.
	Role médií v moderních dějinách	INT ČJ 1.; NOS 1.+2.; D 4.; UK 1.+2.

Poznámky:

Způsob realizace je upřesněn v učebních osnovách; součástí osnovy každého předmětu je zařazení průřezových témat.

Použité zkratky:

PROJ = projekt

INT = integrováno do předmětu; v případě integrace tématického okruhu průřezového tématu do předmětu označuje zkratka předmětu a číslice ročníků, ve kterém je uvedený okruh zařazen do osnov daného předmětu

ČJ = Český jazyk

CJ = Cizí jazyky

M = Matematika

F = Fyzika

Bi = Biologie

Ch = Chemie

G = Geografie

NOS = Nauka o společnosti

D = Dějepis

Inf = Informatika

Tv = Tělesná výchova

UK = Umění a kultura

4. UČEBNÍ PLÁN

PŘEDMĚT	1. ROČNÍK	2. ROČNÍK	3. ROČNÍK	4. ROČNÍK	CELKOVÁ ČASOVÁ DOTACE ZA 4 ROKY
Český jazyk	4	3	3	4	14
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	4	4	3	15
Fyzika	2	2	3	2	9
Chemie	2	3	2	1	8
Biologie	3	3	2	1	9
Geografie	2	2	2	2	8
Nauka o společnosti	2	2	3	2	9
Dějepis	2	2	2	2	8
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Umění a kultura	2	2	–	–	4
Informatika	2	2	–	–	4
Volitelné aktivity	–	–	4	8	12
Celkem předepsaných hodin	33	33	33	33	132

Poznámky k učebnímu plánu:

Český jazyk: Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Anglický jazyk: Je studován povinně a navazuje na obsah výuky RVP ZV s možností vytváření skupin dle pokročilosti. Výuka je realizována ve skupinách.

Další cizí jazyk si žáci volí z nabídky: *německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, italský jazyk a ruský jazyk*. Výuka je realizována ve skupinách.

Fyzika: Ve třetím ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně. Předmět realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Chemie: Ve **druhém** ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G ve 2. ročníku. Předmět realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Biologie: V prvním a druhém ročníku jsou součástí výuky i praktická cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v třetím ročníku jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP G ve 2. ročníku. Předmět realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Geografie: Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G ve 3. ročníku.

Nauka o společnosti: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Občanský a společenskovědní základ. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP G (1. – 4. ročník). Předmět realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Umění a kultura: Vyučovací předmět Umění a kultura se skládá z Hudebního a Výtvarného oboru, přičemž si žáci na počátku studia volí jeden z nich a pokračují v něm ve 2. ročníku. Výuka je realizována ve skupinách.

Informatika: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Informatika a informační a komunikační technologie. Výuka je realizována ve skupinách.

Volitelné aktivity: Realizovány ve 3. a 4. ročníku formou volitelných předmětů, které rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah vzdělávacích oborů RVP G. Žáci příslušných ročníků vybírají z každoroční aktuální nabídky, která je uvedena v příloze ŠVP. Výuka je realizována ve skupinách.

Tělesná výchova: Výuka je realizována ve skupinách. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu Výchova ke zdraví RVP GV v 1.–4. ročníku.

Kurzy: Součástí učebního plánu školy jsou kurzy, jež jsou zařazeny ve všech ročnících studia.

ROČNÍK	PRIORITY	VÝSTUPY	NÁHRADNÍ VÝSTUPY
1.	„Adaptační kurz“ Podzimní kurz v přírodě se zaměřením na poznání kolektivu, své role v něm a budování týmu	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.
	„Sport a zdraví“ Zimní sportovní kurz v přírodě se zaměřením na sport a zdraví, první pomoc, řešení krizových situací	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na první pomoc a řešení krizových situací nebo kurz první pomoci organizovaný jinými institucemi.
2.	„Ekologie v regionu“ Zaměření na ekologii, využití cizího jazyka, veřejně prospěšné práce	Účast na třídní konferenci.	Práce s informacemi na internetu. Účast na třídní konferenci. Osobní příspěvek na konferenci.
3.	„Zdraví a práce“ Letní sportovní kurz se zaměřením na výchovu ke zdraví a pracovní činnosti	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na pracovních aktivitách ve škole.
4.	„Praha a Evropa“ Kulturní, historická a vlastivědná exkurze do Prahy	Vytvoření skupinového příspěvku na web školy.	Vytvoření individuálního příspěvku o Praze na školní web.

Každý kurz obsahuje:

- tematické celky z průřezových témat (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova)
- témata z oblastí Člověk a svět práce a Člověk a zdraví
- témata z ostatních vzdělávacích oblastí, která nejsou obsažena v osnovách předmětů

Každý kurz má **několik specifických priorit**, které rozhodnou o termínu (termínech) kurzu, jeho vhodném umístění, personálním obsazení a výstupech.

Každý kurz bude mít **jednoznačný výstup**. Pro stanovení výstupu jsou užívány následující formy nebo jejich kombinace:

- Zpracovaný projekt
- Závěrečná zpráva žáka
- Výrobek, dílo, literární zpracování
- Protokol
- Závěrečný seminář s testováním

Každý kurz bude mít jasně formulované **požadavky na náhradní výstupy** pro žáky, kteří se kurzu nezúčastní, včetně předepsaných forem těchto výstupů (viz předcházející ukázky forem); je snahou, aby náhradní výstupy

byly formulovány a vyžadovány tak, aby valná většina žáků byla dostatečně motivována k účasti v kurzu (sociální role kurzů je plněna tím lépe, čím kompletnější budou třídní či ročníkové kolektivy).

Kurzy jsou součástí ŠVP, a proto jsou částí závazného vzdělávání pro všechny naše žáky. V případě neúčasti žáka je nutné náhradní plnění; není-li splněna uvedená podmínka, nejsou splněny podmínky pro uzavření příslušného klasifikačního období.

5. UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Obsah předmětu český jazyk je rozdělen do tří částí – jazyk, jazyková komunikace a literatura. V oblasti jazykové prohlubuje žák své znalosti a využívá je jako východiska ke komunikaci v různých, i nejnáročnějších typech komunikace. Procvičuje logické myšlení, ovládá základní pravidla mezilidské komunikace, je veden k samostatné odborné i umělecké tvorbě, rozvíjí fantazii, na základě samostatné četby dokáže dílo posoudit z hlediska stylového, rozezná tvorbu kladně působící na jeho estetické cítění. Má všeobecný přehled o historickém, žánrovém a stylistickém vývoji literatury.

Časové a organizační vymezení:

V jazykovém studiu má český jazyk hodinovou dotaci 4 – 3 – 3 – 4, celkem **14 hodin**.

Tento předmět úzce spolupracuje s výukou cizích jazyků, dějepisu, nauky o společnosti, geografie, hudební a výtvarné výchovy, občas i s přírodovědnými předměty.

Z průřezových témat je využívána Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace: pozitivní a tvořivá komunikace. Umění učit se...), Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů, vztah k multilingvní situaci a spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě: identita člověka v globálním kontextu, vzdělávání v Evropě a ve světě), Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) a Mediální výchova (Média a mediální produkce: objevovat vlastní tvůrčí potenciál, vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Frontální, skupinová výuka, samostatná četba, vlastní tvorba, diskuze, soutěže, účast na kulturním životě v místě bydliště, prezentace kulturních památek hostům z ciziny apod. vedou ke splnění základních bodů klíčových kompetencí, jako je kompetence k učení (kriticky přistupuje k různým zdrojům informací...), kompetence k řešení problémů (uplatňuje základní myšlenkové operace, ale i fantazii, intuici a představivost...), kompetence komunikativní (rozumí sdělení různého typu v různých komunikačních situacích), kompetence sociální a personální i kompetence občanská.

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Úvod do studia literatury	1. pololetí 1. ročníku
Orientální literatura	1. pololetí 1. ročníku
Antická literatura	1. pololetí 1. ročníku
Středověká evropská literatura	1. pololetí 1. ročníku
Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15. stol.	2. pololetí 1. ročníku
Doba husitská	2. pololetí 1. ročníku
Renesance	2. pololetí 1. ročníku
Baroko	2. pololetí 1. ročníku
Pravopis	1. ročník
Slohové útvary	1. ročník
Zvuková stránka jazyka	2. pololetí 1. ročníku
Národní jazyk, rozvrstvení, vývoj	2. pololetí 1. ročníku
Evropský klasicismus a osvícenství	1. pololetí 2. ročníku
Národní obrození	1. pololetí 2. ročníku
Romantismus	1.–2. pololetí 2. ročníku
Realismus	2. pololetí 2. ročníku
Čeští novoromantikové a realisté	2. pololetí 2. ročníku
Divadlo 19. stol.	2. pololetí 2. ročníku
Slohové útvary	2. ročník
Praktický řečnický výcvik	1. pololetí 2. ročníku
Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov	2. pololetí 2. ročníku
Tvarosloví	2. pololetí 2. ročníku
Moderní směry přelomu století	1. pololetí 3. ročníku
Světová poezie a próza 1. poloviny 20. stol.	1.–2. pololetí 3. ročníku
Česká poezie a próza 1. poloviny 20. stol.	2. pololetí 3. ročníku
Základní pojmy z poetiky	1. pololetí 3. ročníku
Publicistický styl	1. pololetí 3. ročníku
Teorie a vývoj divadla	2. pololetí 3. ročníku
Praktický řečnický výcvik	2. pololetí 3. ročníku
Slohové útvary	3. ročník
Světová literatura 2. poloviny 20. stol. a v 21. stol.	1. pololetí 4. ročníku
Česká próza 2. poloviny 20. stol. a v 21. stol.	1.–2. pololetí 4. ročníku
Česká poezie 2. poloviny 20. stol. a v 21. stol.	2. pololetí 4. ročníku

Literární kritika	1. pololetí 4. ročníku
Umělecký styl	1. pololetí 4. ročníku
Vývoj slovanských jazyků	1. pololetí 4. ročníku
Slohové útvary	4. ročník
Praktický řečnický výcvik	4. ročník
Teorie překladu	4. ročník
Média	4. ročník
Pravopis	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Český jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
1. ROČNÍK		
Žák – užívá základní terminologii z oblasti literární vědy.	Úvod do studia literatury	PT: Osobnostní a sociální výchova: pozitivní komunikace, tvořivá komunikace Mediální výchova: Role médií v moderních dějinách: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení.
Žák – díky vlastní četbě získává nové poznatky z okruhu svých zájmů.	Orientální literatura	Souvisí s předměty: dějepis a umění a kultura – zařazení období z hlediska historického a kulturního
Žák – srovnává způsob dramaturgie současné a antické divadelní hry.	Antická literatura	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: kulturní okruhy v Evropě a ve světě, světová náboženství.
Žák – popíše využití středověkých eposů ve filmovém zpracování a srovnává je s originálem.	Středověká evropská literatura	Mediální výchova: Média a mediální produkce: objevovat vlastní tvůrčí potenciál. Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák – interpretuje i část složitějšího středověkého textu.	Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15. století	
Žák – interpretuje filozofický nebo náboženský text.	Doba husitská	
Žák – recituje nebo dramaturguje text dle vlastního výběru.	Renesance	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech.
Žák – vytváří vlastní pohádku tradiční nebo dle fantazie.	Baroko	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa. Evropské kulturní kořeny (křesťanství, umění, věda).
Žák – rozezná původní a nepůvodní tematiku.	Vývoj kontextu české a světové literatury	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu.
Žák	Úvod do stylistiky	Souvisí s předmětem: estetická výchova – v projevu uplatňuje

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– rozlišuje a používá různé typy kompozice literárního textu.		zásady estetického vyjadřování.
Žák – vytváří vypravování písemná a ústní s nejrůznějšími tématy.	Vypravování	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák – se orientuje samostatně v knihovně, pracuje s internetem – vhodně užívá základní administrativní žánry.	Informace a jejich získávání Krátké informační útvary	PT: Mediální výchova: Média a mediální produkce: mediální produkty a hlavní žánrové typy.
Žák – rozliší základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby	Popis prostý, líčení a charakteristika	
Žák – popíše základní vývojové tendence českého jazyka.	Národní jazyk, rozvrstvení, vývoj a zařazení	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: jazyková rozmanitost Evropy.
Žák – využívá zásad spisovné výslovnosti a základní principy českého pravopisu bez i s použitím Pravidel českého jazyka.	Grafická a zvuková stránka jazyka	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
2. ROČNÍK		
Žák – diskutuje na téma : Vliv umění na vývoj dějin.	Evropský klasicismus a osvícenství	Souvisí s předměty: dějepis, umění a kultura: vývoj historický a umělecký. Geografie: nejdůležitější země v těchto dobách.
Žák – zpracuje referát na literární téma: Doba a literatura.	Národní obrození	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě. Mediální výchova: Média a mediální produkce.
Žák – charakterizuje vývoj literárních druhů a žánrů v souvislosti s filozofií a myšlením dané doby.	Romantismus	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny
Žák – interpretuje literární text na základě vlastní četby.	Realismus	Evropské kulturní hodnoty. Jazyková rozmanitost Evropy. Velcí Evropané.
Žák – rozebírá dílo po stránce jazykové, kompoziční a výstavbové.	Májovci, novoromantikové a čeští realisté	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu. Významní Evropané českého původu.
Žáci – sehrají dialog ze samostatně vybrané hry.	Vývoj dramatu v 19. století	
Žák – aplikuje teoreticky odborné a prakticky odborné komunikáty mluvené i psané, stylizuje návody – pracuje s odborným textem – vypracuje referát: výběr tématu dle vlastní volby, může to být i přírodovědné téma.	Odborný popis, popis pracovního postupu, subjektivně zbarvený popis, referát	PT: Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace. Umění poznávat a učit se. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – stylizuje základní administrativní žánry – pracuje s formuláři apod. –	Administrativní styl	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák – využívá základních principů rétoriky (lze využít formu soutěže).	Praktický řečnický výcvik	PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace
Žák	Slovní zásoba, sémantika	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– popíše na základě četby knih a tisku rozšiřování slovní zásoby, zužování významů slov a jiné změny ve slovní zásobě.	a tvoření slov	
Žák – upozorňuje samostatně na výjimky v časování a skloňování.	Tvarosloví	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – srovnává a využívá svých znalostí k složitějším překladům. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
3. ROČNÍK		
Žák – rozezná nejzákladnější umělecké směry začátku 20. století	Moderní směry přelomu 19.–20. století ve světové literatuře	Souvisí s předměty: dějepis - historické události 1. poloviny 20. století. Hudební výchova: nové hudební proudy. Výtvarná výchova: směry v malířství.
Žák – předčítá a recituje poezii dle vlastního výběru.	Světová a česká poezie 1. poloviny 20. století	Geografie: poloha zemí, o které se v daném případě jedná. Přírodovědné předměty: technika ovlivňující vývoj umění – fotografie, film...
Žák – zvládá metody interpretace textu	Světová a česká próza 1. poloviny 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů.
Žák – rozpozná i žánry založené na mezitextovém navazování.	Světové a české divadlo 1. poloviny 20. století	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa. Češi v evropských procesech. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům.
Žák – charakterizuje tropy, figury, rytmus, rým...	Základní pojmy z poetiky	Souvisí s předmětem: hudební výchova – znalost základních pojmů – rytmus, melodie... PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žáci – ve skupinách vytvoří alespoň jedno číslo třídních novin.	Publicistický styl	Souvisí s předmětem: informatika, práce s počítačem. PT: Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák – využívá ve vlastním textu přímou, nepřímou řeč, monolog, dialog...	Teorie a vývoj divadla	Souvisí s předměty: dějepis ,estetická výchova. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – ovládá techniku hlasu, výslovnosti...	Praktický řečnický výcvik	Souvisí s předmětem: biologie. PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž
Žák – rozlišuje subjektivní a objektivní slohotvorné činitele.	Úvaha	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – zvládá základní principy větné stavby.	Skladba	Souvisí s předmětem cizí jazyky: praktické srovnání rozdílů v jednotlivých jazycích. Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
4. ROČNÍK		
Žák – interpretuje na základě vlastní četby přečtené dílo.	Světová literatura po roce 1945	Souvisí s předměty: dějepis - politické události 20.a 21.století.
Žák – diskutuje o vlivu velkých autorských osobností na vývoj kultury v dobách cenzury.	Česká próza od roku 1945 do 80. let 20. století	Estetická výchova: vývoj hudby, malířství, sochařství, architektury, designu apod. geografie: poloha a přírodní podmínky zmiňovaných zemí.
Žák – recituje, předčítá dle vlastního výběru.	Česká poezie od roku 1945 do 80. let 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů. Psychosociální aspekty interkulturality. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák – interpretuje díla z vlastní četby.	90. léta 20. století a 21. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: identita člověka v globálním kontextu.
Žák – popíše vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu.	Literární kritika, umělecké časopisy a noviny	Evropský integrační proces. Evropské občanství. Mediální výchova: Média a mediální produkty: významy, uživatelé, účinky. Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí.
Žák – stylizuje popularizační texty a eseje.	Výklad a odborný referát	Souvisí prakticky se všemi předměty. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – využívá tvořivě získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl – překonává ostych – vyjadřuje sám sebe.	Umělecký styl	Sociální komunikace. Spolupráce a soutěž.
Žák – shromažďuje materiál o vývoji jazyků i v jiných předmětech – diskuze.	Vývoj slovanských jazyků a obecné výklady o jazyce	PT: Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

Vysvětlivky: PT – průřezová témata.

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Anglický jazyk je vyučován v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk a jeho pojetí je v souladu se Společným evropským referenčním rámcem. Příslušnou výstupní úroveň tohoto typu studia je úroveň **B2**.

Časové a organizační vymezení:

Dosažení této úrovně je zajištěno celkovou hodinovou dotací **12** hodin, 3 hodiny týdně v 1. až 4. ročníku (**3 – 3 – 3 – 3**). Těžiště výuky tvoří práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovanými vyučujícími anglického jazyka. Jako cizí jazyk je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavených učebnách (mapy, počítač, dataprojektor), v anglické knihovně či v multimediální učebně. Alternativně se výukové hodiny odehrávají v reálném prostředí podle tematického zaměření a možností, např. návštěva místních pamětihodností s cizojazyčným výkladem, prohlídka hlavního města s cizojazyčnou přípravou, poznávací zájezdy, předepsané kurzy v rámci ŠVP. Výuka anglického jazyka obsahuje náměty všech průřezových témat a uplatňuje mezipředmětové vztahy především s českým jazykem, občanským a společenskovedním základem, geografii a historií.

Ve 3. a 4. ročníku existuje možnost rozšířené výuky anglického jazyka ve formě volitelných seminářů zaměřených především na konverzaci a intenzivní přípravu na doporučené typy zkoušek.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučující anglického jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky k účasti na školních, státních i mezinárodních projektech (elektronická korespondence, modelový studentský parlament)
- učitel vede žáky k diskusi a k samostatnému hledání správné formulace (soutěže, výměnné pobyty)
- pravidelným používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkuje žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů)
- zadáváním úkolů z literatury a z tisku vede žáky k analytickému myšlení (vypracování referátů, besedy o přečtených dílech)

Kompetence k řešení problémů

- učitel vytvoří podmínky a motivuje žáky k použití osvojené slovní zásoby s cílem získání informací, vyjádření stížnosti, formulaci žádosti (návěst orientace ve městě, reálný pohyb v anglických městech se zadáním orientačního úkolu, písemný projev)
- četbou originálních textů posílí metodu anticipace neznámé slovní zásoby

Kompetence komunikativní

- vedením výuky z 90 % v anglickém jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti) posiluje u žáků vůli vyjadřovat se ve vyučovaném jazyce
- učitel zpopularizuje použití dostupných médií v angličtině, vybaví žáky potřebnou slovní zásobou (zprávy BBC, CNN, internet, anglický tisk)
- nácvikem modelových situací vede žáky ke zvládnutí komunikačních situací v praxi

Kompetence sociální a personální

- při nácvičku projevu před publikem vytvoří učitel podmínky k vlastní prezentaci žáků (Public Speaking)
- učitel organizuje výuku ve dvojicích či skupinách
- při účasti na výměnných pobytech či poznávacích zájezdech učitel dbá na vytváření pozitivních lidských vztahů

Kompetence občanské

- při zpracování ústních i písemných projevů učitel dbá na zařazení tematiky lidských práv, tolerance, životního prostředí
- učitel iniciuje diskuse, v nichž dbá na schopnost žáků vyjádřit vlastní názor, obhájit jej a polemizovat s názory ostatních
- při sledování filmů a četbě v originále zprostředkuje žákům zamyšlení nad kulturou jako systémem hodnot a způsobu chování odlišného jazykového prostředí

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání učiva tak, jak je uplatňován ve výuce anglického jazyka:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty Pravopis – psaná podoba jazyka, pravopisné změny při tvoření gramatických tvarů Gramatika – tvoření odvozených tvarů, členy, slovní pořádek, slovesné časy – předpřítomný, minulý, podmiňovací způsob přítomný Lexikologie – ustálená větná spojení, jednoduché idiomy, frazeologické obraty Komunikační situace – souhlas/nesouhlas, příkaz/zákaz, žádost, dovolení Tematické okruhy – rodina, škola, zábava, sport, školní budovy Komunikační funkce jazyka – kratší písemný projev (pozdrav, přání, vzkaz, dopis příteli) Reálie – Velká Británie, Londýn – základní informace upravená četba anglických originálů	1. ročník
Fonetika – zvuková stránka věty Pravopis – internacionalismy Gramatika – souřadná souvětí, složitá souvětí (časové věty), čas předminulý, řeč přímá a nepřímá, modální slovesa, samostatná přivlastňovací zájmena Lexikologie – větné rámce, idiomy, frazeologické obraty Komunikační situace – emoce a morální postoje Tematické okruhy – zaměstnání a profese, primární a sekundární školství, studentské organizace Komunikační funkce jazyka – e-mail Reálie – USA, Kanada upravená četba anglických originálů	2. ročník
Fonetika – fonetická redukce Gramatika – podmiňovací způsob minulý, složitá souvětí (podmínkové věty, vztažné věty), vazby	3. ročník

podmětu a předmětu s infinitivem, vyjádření účelu, přání, přípustky Lexikologie – frázová slovesa Tematické okruhy – zájmy, mimoškolní aktivity, životní prostředí, internet, návody, jednoduchý popis práce Komunikační funkce jazyka – esej Reálie – Austrálie, Nový Zéland upravená četba anglických originálů	
Gramatika – modální slovesa s minulým infinitivem, změna stavu, gerundium, participium, čas předbudoucí Lexikologie – frázová slovesa, frazeologie Tematické okruhy – instituce, globální výchova (identita, kultura, diskriminace), globální problémy, práce s médii, služby Komunikační funkce jazyka – delší písemný/mluvený projev, strukturovaný životopis Reálie – Irsko, Austrálie, Nový Zéland Vybrané pasáže z anglické a americké literatury Vybrané pasáže z dějin Velké Británie a USA	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Anglický jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
1 . + 2. ROČNÍK		Mezipředmětové vztahy s českým jazykem se uplatňují průběžně ve všech ročnících. Nauka o společnosti je dále uváděn průběžně jako NOS, geografie G, dějepis D, biologie Bi.
Žák – rozumí obsahu hlavních myšlenek ústního projevu anglicky mluvícího cizince i rodilého mluvčího na známé téma – čte plynule základní sdělení, vnímá pravopisnou odlišnost angličtiny od mateřského jazyka – gramaticky a obsahově správně vyjádří vlastní myšlenky – gramaticky a obsahově správně sdělí myšlenky původního mluvčího – anticipuje význam neznámých slov – chápe internacionalismy – rozumí neznámé slovní zásobě na základě zkušeností nabytých kontaktem s daným jazykem – zpracovává informace z výkladového slovníku jako studijní materiál, pracuje s překladovým slovníkem	Jazykové prostředky a funkce Fonetika - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty Pravopis (psaná podoba jazyka) Gramatika - jmenné a verbální fráze - tvoření odvozených tvarů - další použití členů - slovní pořádek v anglické větě, výjimky - přítomný čas prostý + průběhový, minulý čas průběhový - předminulý čas prostý + průběhový - modální slovesa - samostatná zájmena přivlastňovací - podmíňovací způsob přítomný - předminulý čas prostý + průběhový - morfémy, prefixy, sufixy Lexikologie – ustálená větná spojení – ustálené kolokace – jednoduché idiomy, přísloví – frazeologické obraty – orientace v různých druzích slovníků	Osobnostní a sociální výchova (NOS) Sociální komunikace
Žák – rozliší v hovoru počet mluvčích – vnímá odlišnost postojů	Komunikační situace - postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, příkaz, zákaz, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba - emoce – libost, nelibost, zájem, nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach - morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala,	Sociální komunikace Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	pokárání, lítost, přiznání, odsouzení	
Žák – formuluje vlastní sdělení – logicky člení text na odstavce – určí a zobecňuje stěžejní myšlenky v textu – spontánně formuluje své myšlenky v hovoru s anglicky mluvícím cizincem – plynule komunikuje na běžné téma s rodilým mluvčím	Tematické okruhy Oblast vzdělávací – primární, sekundární, terciární školství v ČR, Velké Británii a USA Oblast společenská – příroda Oblast osobní – cizí domov, krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, spolužáci, umělecké předměty, domácí potřeby, vybavení pro sport a zábavu, cestování, prázdniny, rodinná dovolená, sport, koníčky, zábava, zdraví, nehody, životní styl, netradiční dovolená, netradiční koníčky, recepty, romány, časopisy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NOS, G) Vzdělávání v Evropě a ve světě Environmentální výchova (Bi, G) Člověk a životní prostředí Životní prostředí České republiky Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace
Žák – argumentuje s využitím vlastní slovní zásoby – reaguje adekvátně a gramaticky správně ve složitějších, méně běžných situacích s využitím jednoslovných výrazů a frazeologických obrátů – správně strukturuje kratší písemný projev, neformální i formální dopis – s využitím slovníků sestaví souvislý text na téma Můj projekt – sestaví text na zadané téma	Oblast vzdělávací – studentské shromáždění, povolání a tituly vzdělávacích institucí Komunikační funkce jazyka kratší písemný projev – pozdrav, přání, blahopřání, vzkaz, pozvání, dopis příteli, žádost, inzerát, strukturovaný životopis interakce – neformální rozhovor, modelové situace, telefonická komunikace	Environmentální výchova (Bi, G) Životní prostředí České republiky Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NOS, G) Globalizační a rozvojové procesy Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace
Žák – běžnou slovní zásobu obohacuje o naučenou i vyslechnutou frazeologii – přijímá a předává základní i běžné informace – využívá znalostí a zkušeností z vlastní četby	Reálie Velká Británie, USA, Kanada – základní zeměpisné údaje, politické a ekonomické postavení ve světě, stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury, srovnání životního stylu s ČR, vztahy s ČR Londýn Washington, New York City Literatura – upravená četba	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (G, NOS) Globalizační a rozvojové procesy (D, G)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
3. + 4. ROČNÍK		
Žák – rozlišuje v hovoru i textu posloupnost dějů – vyjadřuje složité myšlenky – v souvětích i v jednoduché větě pomocí zvláštních vazeb – projevuje aktivní znalost slovní zásoby pokrývající každodenní situace i aktuální dění – rozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu na běžné a známé téma – komentuje různé názory a stanoviska jednotlivých mluvčích – zpracovává informace z denních zpráv, geografických a historických atlasů, kombinuje práci s internetem a klasickými zdroji	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – fonetická redukce, fonetické rysy Gramatika – řeč přímá a nepřímá – vyjádření účelu, přípustky, účinku – slovesa vyjadřující změnu stavu – modální slovesa + minulý infinitiv – složitá souvětí - věty podmínkové (reálné i nereálné), časové, přací, vztažné – gerundium – participia – transpozice, transformace, valence Lexikologie – frázová slovesa – ustálené větné rámce – frazeologie – odborné výrazy Tematické okruhy Oblast veřejná – veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, úřední dopisy Oblast pracovní – státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, reklamní materiály Oblast osobnostní – identita, kultura jako systém hodnot, diskriminace, rasismus, světonázor Oblast vzdělávací – naučné společnosti a kluby, profesní instituce, vybavení učeben, práce v učebnách, diskuze, anotace, výtahy Práce s médii (internet), četba časopisů pro studenty angličtiny Upravená četba literárních děl Významné politické události, sport	Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě (NOS) Multikulturní výchova Psychosociální aspekty interkulturality

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – prezentuje plynule svůj názor v samostatném projevu i v hovoru – sestaví a logicky člení formální i neformální písemný projev (dopis, vypravování, úvaha), sestaví osnovu – sepíše, přednese a prodiskutuje text na společenské téma – ústně či písemně se vyjádří na téma svého zázemí, zájmů a činností – využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů – zpracovává informace z odborných i výkladových slovníků i v elektronické podobě – argumentuje s využitím osvojené slovní zásoby a zachovává obsah sdělení – sestaví delší ústní projev, vyjadřuje se plynule a bez váhání aplikuje znalost gramatiky i slovní zásoby – komunikuje plynule a foneticky správně na témata konkrétní i abstraktní v méně běžných i odborných situacích	Tematické okruhy Oblast společenská příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy nácvik projevu na veřejnosti, diskuze, modelové situace, práce s internetem Oblast veřejná politické strany a orgány, veřejná jednání, služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže Oblast pracovní návod, popis práce, bezpečnost práce Oblast společenská globální problémy (rasismus, diskriminace, etnocentrismus, antisemitismus, nezaměstnanost, nevyléčitelné choroby), věda a technika, pokrok	Environmentální výchova Člověk a životní prostředí Životní prostředí ČR Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NOS) Žijeme v Evropě Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace Mediální výchova (IKT) Média a mediální produkce Multikulturní výchova (NOS, D) Základní problémy sociokulturních rozdílů
Žák – čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce a pořídí písemný/elektronický zápis o přečtených titulech – správně gramaticky formuluje a prezentuje svoje osobní údaje, postoje a názory v ústním i písemném projevu	Komunikační funkce jazyka – delší písemný projev – podrobný životopis, vypravování, úvaha, esej, podrobný popis, odborný popis – samostatný ústní projev – popis, shrnutí, srovnání, vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu – interakce – formální rozhovor, diskuze, korespondence, strukturovaný pohovor	Mediální výchova Média a mediální produkce– aktivní pronikání do veřejné komunikace Mediální produkty a jejich významy
Žák – člení text na logické odstavce, definuje jejich obsah, zobecňuje charakter doplňujících informací	Reálie Věda, technika, umění, sport, významné osobnosti, díla, úspěchy, život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti, jazykové zvláštnosti a odlišnosti, aktuální události a dění většího významu v	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	dalších anglicky mluvících zemích (Irsko, Austrálie, Nový Zéland, Malta, Jihoafrická republika) Vybrané pasáže z anglické a americké literatury, významná díla a autoři Vybrané pasáže z dějin Velké Británie a USA	
		4. ročník – Praha a Evropa (exkurze do Prahy) – příprava v anglickém jazyce Doporučené výstupní zkoušky: – Cambridge Test FCE

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je součástí vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**.

Předpokládaná vstupní úroveň podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky je A1, výuka na našem gymnáziu směřuje k dosažení úrovně **B1**. V závěru studia žákům doporučujeme složení mezinárodně uznávané zkoušky Zertifikat Deutsch.

Při výuce německého jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální kultura, Multikulturní výchova, Environmentální výchova), průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým obsahem učiva německého jazyka.

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk, navazujeme též na znalosti z dalších studovaných cizích jazyků.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Německý jazyk je ve čtyřletém studiu vyučován ve všech ročnících s časovou dotací **3 – 3 – 3 – 3**. V případě zájmu mají žáci 3. a 4. ročníku možnost vybrat si v rámci volitelných předmětů další předmět, zaměřený na konverzaci a reálie německy mluvících zemí.

Předmět je vyučován aprobovanými vyučujícími, některé hodiny navíc rodilým mluvčím, výuka probíhá ve skupinách, v učebnách vybavených potřebnými materiály a audiovizuální technikou. Důraz klademe na motivaci žáků. Výukové hodiny alternativně probíhají v reálném prostředí, žáci se zúčastňují exkurzí, nabízíme jim možnost účasti na mezinárodních projektech a výměnných pobytech, vedeme je k účasti v různých typech jazykových soutěží. Během celého studia usilujeme o to, aby si žáci uvědomili důležitost vzdělávání v německém jazyce a dosáhli takové úrovně jazykových znalostí a dovedností, aby byli schopni je uplatnit v dalším studiu na VŠ i v profesním a soukromém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé německého jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček, dá žákům prostor pro využívání internetu.
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z tisku; žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích, soutěžích, popř. při výměnných pobytech a projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviu správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi a k toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před spolužáky, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.

Kompetence občanské:

- Zadááním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů v německém jazyce učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Uvádíme proto přehled učiva v jednotlivých ročnících.

UČIVO	ČASOVÉ URČENÍ
Jazykové prostředky: Fonetika: Zvuková stránka slova a věty, přízvuk, rytmus, intonace Pravopis složitějších výrazů Lexikologie: Slovo tvorné prostředky v němčině, typy slovníků, užívané konvence Podstatná jména /skloňování/, přídavná jména v přívlastku Zájmena osobní, tázací a neurčitá Číslovky základní, řadové Časování sloves v přítomném čase Předložky s 3. a 4. pádem Tvoření záporu Větný rámec Spojky souřadící Komunikativní funkce: písemný projev – vypravování, dopis Tematické okruhy: rodina a přátelé, život mimo domov, volný čas, zájmy Reálie: Česká republika, jednoduché texty něm. literatury – průběžně dle náročnosti ve všech ročnících	1. ročník
Jazykové prostředky: Lexikologie: synonyma, antonyma Gramatika: Zeměpisné názvy Přídavná jména – stupňování Perfektum, préteritum Příslovce směřová Předložky s 3., 4. pádem Částice Typy vedlejších vět Závislý infinitiv, infinitivní konstrukce Komunikační situace a funkce: pís. projev – zpráva, neformální dopis Temat. okruhy: životopis, škola a vzdělávání, sport, zdraví a nemoci Reálie: Německo, kratší ukázky něm. literatury	2. ročník
Jazykové prostředky: Lexikologie: Synonyma, jednoduché idiomy, frazeologie Gramatika: Skloňování přídavných jmen Budoucí čas, konjunktiv préterita, würde +infinitiv	3. ročník

Trpný rod v přítentu Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Párové spojky Typy vedlejších vět Komunikativní situace a funkce: písemný projev – popis, referát Tematické okruhy: příroda, životní prostředí, zdravý životní styl, život ve městě a na venkově Reálie: Rakousko, ukázky z německy psané literatury	
Jazykové prostředky: Lexikologie: synonymní výrazy, idiomy, frazeologie Gramatika: Další předložky Plusquamperfektum, konjunktiv plusquamperfekta Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Infinitivy, infinitivní konstrukce Komunikativní situace. písemný projev – referát, úvaha Tematické okruhy: doprava, cestování, služby, profesní orientace, plány do budoucna Reálie: Švýcarsko, současná Evropa, ukázky z německy psané literatury a jejich autoři	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Německý jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
1. A 2. ROČNÍK		
Žák – foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o německé výslovnosti; – v mluveném projevu rozliší jednotlivé mluvčí, identifikuje styl a citové zabarvení promluvy.	Fonetika: Zvuková stránka slova a věty, přízvuk, rytmus a intonace	
Žák – při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu.	Pravidla pravopisu složitějších výrazů	Mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk se promítá průběžně v celém učivu. PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem NJ.
Žák – chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; – logicky určí strukturu textu; – srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; – při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků.	Gramatika: Podstatná jména /skloňování/, přídavná jména /stupňování/, zpodstatnělá přídavná jména Zájmena osobní, tázací a neurčitá Číslovky základní, řadové Příslovce směrová Předložky s 3. a 4., 3., 4. pádem Běžnější vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Přítomný čas, préteritum a perfektum Tvoření záporu Větný rámec, typy vedlejších vět Závislý infinitiv Spojky souřadící, podřadící	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykovou zkoušku Zertifikat Deutsch. Během studia doporučena účast v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; – při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku.	Lexikologie: Slovtvorné prostředky, způsoby obohacování slovní zásoby, synonyma, antonyma, typy slovníků, užívané konvence	
Žák		

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; – srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; – prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích; vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci.	Komunikativní situace a funkce: Písemný projev – vypravování, zpráva, dopis	
Žák – srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; – souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; – využívá rozvinuté slovní zásoby.	Tematické okruhy: Škola a vzdělávání u nás a v německy mluvících zemích, žák v mikrosvětě, sport, zdraví a nemoci, životopis, zájmy a volný čas	Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák – získává a zpracovává a dále předává informace o realitách ČR a Německa, využívá různé informační zdroje; – pracuje s ukázkami z německy psané literatury; – používá různé techniky čtení dle typu a účelu čtení.	Reálie: Česká republika, Německo Vybrané ukázky z německy psané literatury	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
3. A 4. ROČNÍK		
Žák – logicky člení text; – souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; – gramaticky správně vyjádří svůj názor.	Gramatika: Skloňování přídavných jmen Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Budoucí čas, plusquamperfektum Konjunktiv préterita, plusquamperfekta Trpný rod – další časy Infinitivy, infinitivní vazby Další typy vedlejších vět Předložky s 2., 2. a 3. pádem	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů; – vnímá nejtypičtější lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích; – při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků.	Lexikologie: Synonymní výrazy, jednoduché idiomy, frazeologie, lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých německy mluvících zemích	
Žák – přijímá, utřídí a písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; – logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; – stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, dokáže argumentovat.	Komunikativní situace a funkce: Písemný projev – zpráva, neformální dopis, úvaha, referát	
Žák – sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma; – zapojí se do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma.	Tematické okruhy: Život ve městě a na venkově, příroda a životní prostředí, zdravý životní styl, doprava a cestování, profesní orientace, plány do budoucna	Biologie – ekologie; Environmentální výchova člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne
Žák – v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o německy mluvících zemích;	Reálie: Rakousko, Švýcarsko (geografie, minulost	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– vhodně využívá informací z médií a z internetu – seznámil se s nejznámějšími díly německy psané literatury; – čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury.	a současnost), současná Evropa, ukázky z německy psané literatury a jejich autoři	v Evropě, Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Předmět Další cizí jazyk – francouzský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a ze vzdělávacího oboru další cizí jazyk. Cílem vzdělávání ve francouzském jazyce je dosažení úrovně **B1** dle Evropského referenčního rámce pro jazyky a mezinárodně uznávaných zkoušek Delf.

Při výuce francouzského jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova) a prolínají se celým obsahem učiva francouzského jazyka.

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk a literatura, navazujeme též na znalosti z dalších studovaných cizích jazyků.

Časové a organizační vymezení

Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovaným vyučujícím francouzského jazyka s časovou dotací **3 – 3 – 3 – 3**, případně v rámci programu Comenius jazykovým asistentem – rodilým mluvčím. V případě zájmu mají žáci 3. a 4. ročníku možnost vybrat si v rámci volitelných předmětů další předmět – Francouzskou konverzaci (a reálie). Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané podoby francouzštiny na pokročilé úrovni. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavené učebně (mapy, televize, video). Alternativně se výukové hodiny odehrávají v rámci volitelných seminářů a taktéž v reálném prostředí dle možností, např. návštěva místní Alliance française, poznávací zájezdy, mezinárodní projekty, filmová či divadelní přestavení. Žáci jsou v průběhu studia zapojováni do různých soutěží jako např. soutěž ve francouzské konverzaci, soutěž v psaní pořádaná AF, internetová soutěž ke Dnům frankofonie, Festival francouzského filmu aj.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Organizuje a řídí vlastní učení

Nácvik osvojování slovní zásoby

- vyslechnutá nová slova okamžitě použije v řeči
- vyhledává nová slova v textu a anticipuje jejich význam
- využívá mechanickou paměť (nová slova opakuje a zapíše)
- použije dabovaný film s titulky

Nácvik osvojování gramatického učiva

- vyslechne/přečte v cizím jazyce nové gramatické učivo a použije v řeči
- vyslechne/přečte v rodném jazyce nové gramatické učivo a použije v cizím jazyce
- vyrozumí z cizojazyčného textu a tvoří obdobné gramatické konstrukce

Motivuje se pro další učení

- přímý styk s rodilým mluvčím
- účast na poznávacích zájezdech, mezinárodních akcích a soutěžích
- četba autentických materiálů (prospekty, letáky, časopisy aj.)

Kompetence k řešení problémů

Nácvik v rámci tematických okruhů

- sociální komunikace (reagování v neočekávané situaci – dotaz, ověření informace, vysvětlení, omluva)
- písemný projev (dotaz, žádost, stížnost)
- v rámci projektů, exkurzí – orientace ve městě, na nádraží, v metru

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky ke komunikaci v cizím jazyce

- systematicky ve všech vyučovaných hodinách
v rámci cvičení v učebnici, poslechem nahrávek s rodilými mluvčími vede učitel žáky, aby porozuměli obsahu a reprodukovali vlastními slovy
pravidelným čtením nahlas učitel podporuje žáky, aby dbali na kvalitu výslovnosti, zřetelnost artikulace a plynulost
- v soutěžích
- v rámci besed rodilými mluvčími, zájezdů, projektů

Kompetence sociální a personální

Nácvik v rámci tematických okruhů

- učitel vytváří podmínky pro práci ve dvojicích či v týmu, a tím vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci a zhodnocení své práce pro skupinu
- učitel podporuje žáky u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta, vybízí žáky k aktivní diskusi a konstruktivní kritice a hájení si svého stanoviska
- žák dostává příležitost vystupovat a prezentovat svou práci před spolužáky

Kompetence občanské

Nácvik v rámci tematických okruhů

- ústní projev
učitel vybízí žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, aby tolerovali postupy jiných
při zahraničních zájezdech, besedách, projektech atd. učitel vybízí žáky k zamyšlení se, k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, etických a duševních hodnot lidí z odlišného jazykového prostředí
- písemný projev
učitel v rámci probírané látky zadává žákům témata pro písemné práce, ve kterých žáci vyjadřují svůj názor a stanoviska k problémům společenským, kulturním a ekologickým

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Proto uvádíme přehled učiva v jednotlivých ročnících.

UČIVO	ČASOVÉ URČENÍ
Základní fonetické a pravopisné odlišnosti francouzštiny od mateřského jazyka (rytmus, intonace, přízvuk...) Lexikologie: jednoduché frazeologismy Gramatika: rozlišení čísla a rodu, základní nepravidelná slovesa, slovesa 1. a 3. třídy Otázka, zápor, časy – přítomný, blízký budoucí, minulý – passé composé Číslovky základní Členy (určitý, neurčitý, dělivý) Stavba jednoduché věty, spojky souřadící, jednoduché podřadící Komunikativní funkce: písemný projev – dotazník, jednoduchý dopis, popis Tematické okruhy: rodina a přátelé, život mimo domov, volný čas, zájmy Reálie: Francie – základní znalosti geografické, kulturní a sociální, umění, sport	1. ročník
Lexikologie: synonyma, antonyma Gramatika: nepravidelná slovesa II, slovesa 2. třídy, předmětná zájmena 3. a 4. pádu Časy – budoucí, průběhový minulý, použití min. časů Otázka kdo, co?, zájmena vztažná qui, que Číslovky řadové Syntax-souvětí Komunikační situace a funkce: pís. projev – zpráva, dopis a popis Tematické okruhy: škola a vzdělávání, na návštěvě, roční období, počasí Reálie: Francie – rozšíření znalostí, Paříž	2. ročník
Lexikologie: internacionalismy, odvozování a přejímání Gramatika: slovesa 3. třídy a další nepravidelná slovesa Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Stupňování přídavných jmen a příslovcí Nepravidelné množné číslo podstatných a přídavných jmen Časy: minulý – imperfektum – použití, nedávná minulost Číslovky hromadné, nepřímá otázka Typy vedlejších vět Komunikativní situace a funkce: pís. projev – složitější popis, referát Tematické okruhy: příroda, zdraví, nákupy, oblékání, média, svátky, tradice Reálie: velká francouzská města, školství ve Francii, administr. a politic. organizace	3. ročník

Fonetika: francouzština mimo Francii, slabé a silné formy výslovnosti Lexikologie: složitější souvětí, frazeologie, ustálená slovní spojení Gramatika: podmiňovací způsob, podmínkové věty Časy: předminulý, předbudoucí Samostatná zájmena, zájmena vztažná qui, que, zájmena přivlast. Infinitivy, infinitivní konstrukce Trpný rod Spojky souřadící a podřadící – rozšíření Komunikativní situace: pís. projev – referát, úvaha, dopis, životopis Tematické okruhy: cestování, služby, profesní orientace, plány do budoucna, humor, sport Reálie: frankofonní země, výběr z literatury a historie, francouzské regiony	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Francouzský jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
1. A 2. ROČNÍK		
Žák – foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o německé výslovnosti.	Jazykové prostředky a funkce Fonetika (zvuková stránka slova, věty) – typické francouzské hlásky – intonace, přízvuk, – hranice slov ve větě – vázání a navazování	
Žák – při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu.	Pravopis – typické skupiny hlásek ve francouzském jazyce a jejich výslovnost	Mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk se promítá průběžně v celém učivu. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem.
Žák – chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; – logicky určí strukturu textu; – srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; – při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků; – gramaticky správně formuluje otázky a zápor.	Gramatika – členy – určitý, neurčitý – číslo, rod podstatných a přídavných jmen – stahování členu s předložkou a, de – slovesa 1. třídy, zvrtná slovesa – nepravidelná slovesa – základní – zájmena nesamostatná – přivlastňovací, ukazovací, tázací, neurčitá, vztažná – qui, que, ou – 3 typy otázek – číslovky základní a řadové – vazby il y a – zápor a omezení – časy: présent, futur proche, futur simple, passé composé, conditionnel présent – předmětná zájmena 3. a 4. pádu – vyjádření účelu, podmínky – 1. část – slovo tvoření: tvoření příslovcí, přídavných jmen slovesných – stupňování přídavných jmen a příslovcí	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykové zkoušku Delf příslušné úrovně Během studia doporučena účast v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	– osobní zájmeno „o“ – vyjádření místa pomocí „y“ – infinitivní vazby	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; – při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku.	Lexikologie – nutnost vyjádření podmětu – pořádek slov ve francouzštině – hlavní způsoby obohacování slovní zásoby – ustálená slovní spojení	
Žák – při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; – srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; – jedná komunikativně v běžných situacích; – vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci.	Komunikační situace a funkce – představení se, představení někoho, pozdrav – poděkování, rozloučení se – jednoduchý dotaz – na cestu – souhlas, nesouhlas – prosba, žádost, – vyjádření příčiny I – rada, pozvání – popis – jaký – písemný projev – vypravování, zpráva, dopis	
Žák – srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; – souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; – využívá rozvinuté slovní zásoby.	Tematické okruhy – rodina, přátelé – povolání, škola – zájmy, volný čas – svátky – denní a týdenní program – na návštěvě – roční období, počasí	Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák – získává a zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Německa, využívá různé informační zdroje; – pracuje s ukázkami z francouzsky psané literatury	Reálie Francie – základní znalosti – geografické, kulturní – administrativní dělení Francie – Paříž a velká francouzská města – život a zvyky francouzské rodiny – způsob trávení volného času ve Francii	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
3. A 4. ROČNÍK		
Žák – užívá různé techniky čtení, – čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu,	Fonetika – různé zvukové podoby francouzštiny – francouzština hovorová (zkracování slov, užití jen druhé části záporu, anglicismy, jazyk mladých) – francouzské dialekty – francouzština mimo Francii	
Žák – logicky člení text; – souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; – gramaticky správně vyjádří svůj názor	Gramatika – slovesa 2. třídy, nepravidelná slovesa II – podmínkové věty II – kombinace zájmen 3. a 4. pád – dělivý člen – časy: blízký minulý, IMPF, PLQP – konjunktiv přítomný, minulý – číslovky hromadné – trpný rod – nepravidelné množné číslo podstatných a přídavných jmen – zájmenné příslovce y, en – časové vyjádření – typu depuis, il y a – samostatná zájmena. ukazovací, tázací, přivlastňovací, neurčitá, vztažná II – nepřímá otázka – slovtvorba: odvozování slov – vyjádření příčiny, účelu, opozice, přípustky, důsledku	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů; – vnímá nejtypičtější lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích; – při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků.	Lexikologie – stavba složitějšího souvětí a druhy vedlejších vět – používání mezinárodních slov, přejímání slov – základy odborné terminologie – ustálená slovní spojení II	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – přijímá, utřídí a předá písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; – logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; – stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, argumentuje	– synonyma, antonyma, idiomy Komunikační situace a funkce – umístění v prostoru a čase – vyjádření citu, pocitu, nejistoty a pochybnosti – vyjádření libosti a nelibosti – žádost o povolení – vyjádření vůle a přání – vyprávění v minulosti – vyjádření podmínky, pravděpodobnosti, opozice, příčiny II – omluva, výmluva – písemný projev – zpráva, neformální dopis, úvaha, referát	
Žák – sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma.	Tematické okruhy – bydlení, rezervace – počasí, – lidské tělo, zdraví – životní prostředí – cestování, doprava – média, reklama – volný čas II – nákupy, oblékání, kuchyně – studentský život – kultura – chování a povaha Francouzů	Biologie – ekologie, Environmentální výchova – člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne Mediální výchova – média a mediální produkce
Žák – v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o francouzsky mluvících zemích; – vhodně využívá informací z médií a z internetu – seznámil se s nejznámějšími díly francouzsky psané literatury; – čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury.	Reálie – frankofonní země – zámořská území a departmány – historie Francie – Paříž – muzea, doprava – sport ve Francii – malířství, hudba, tradice	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – role médií v moderních dějinách Multikulturní výchova – základní problémy sociokulturních rozdílů

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Španělský jazyk uskutečňuje vzdělávací obsah oboru Další cizí jazyk obsažený v Rámcovém vzdělávacím programu gymnaziálního vzdělávání.

Časové a organizační vymezení:

Španělský jazyk má hodinovou dotaci 3 hodiny týdně po celou dobu studia, tedy **3 – 3 – 3 – 3**. Předmět je vyučován formou výuky podle Evropského referenčního rámce – práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut), předmět Španělský jazyk je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavených učebnách (mapy, televize, video), v jazykových knihovnách či v multimediální učebně. Cílem je výuky španělštiny na naší škole je, aby se studenti naučili plynně hovořit a gramaticky správně psát v španělštině, jejíž význam v současném globalizovaném světě stále roste.

Studentům s hlubším zájmem o studium španělského jazyka je ve 3. a 4. ročníku nabízena rozšířená výuka v rámci volitelných předmětů. Ty jsou koncipovány jako zvláštní příprava k doporučeným či nadstandardním druhům zkoušek a jako rozšířená výuka dějin a literatury země studovaného jazyka. Výuka španělského je zajišťována aprobovanými vyučujícími daných jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček, dá žákům prostor pro využívání internetu.
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z tisku; žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích a soutěžích projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácvičce správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi, toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před spolužáky, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.

Kompetence občanské:

- Zadáváním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK, UČIVO	ČASOVÉ URČENÍ
Gramatika: Singulár a plurál substantiv a adjektiv; Člen určitý a neurčitý (tvary a použití); stupňování adjektiv; indikativ prézentu pravidelných a základních nepravidelných sloves; slovesa ser, estar, hay – použití a rozdíly; osobní a přivlastňovací zájmena; základní předložky; vazba ir + inf Reálie: základní geografie, historie a literatura hispanofonních zemí Tematické okruhy: seznámení, pozdravy, představení se; rodina, bydlení, koníčky; určení času; popis člověka	1. ročník
Gramatika: ukazovací a osobní zájmena nepřízvučná, základní zájmena neurčitá; stupňování adverbíí; složený minulý čas, přičestí minulé; imperativ kladný a záporný; vazby acabar de, tardar en; vytyčovací konstrukce Reálie: rozšíření témat 1. ročníku; svátky a tradice Tematické okruhy: svátky a tradice; v obchodě, v restauraci; vysvětlení cesty; počasí; u lékaře, zdraví, lidské tělo	2. ročník
Gramatika: složená substantiva; rozšíření použití předložek; minulý čas jednoduchý; rozšíření nepravidelných sloves; futurum; rozšíření zájmen; slovesná modalita; pasivum Reálie: školství a vzdělávání Tematické okruhy: životopis; plány do budoucna; kultura – kino, divadlo; cestování	3. ročník
Gramatika: zdrobňování a zveličování substantiv, použití prefixů a sufixů; kondicionály; 4 subjuntivy – tvoření a použití; vedlejší věty podřadné, typy souvětí; gerundium – tvoření a použití; imperfektum – tvoření, použití; časová souslednost indikativní a subjuntivní Reálie: literatura a historie hisp. zemí; hudba Tematické okruhy: životní prostředí; život ve městě a na venkově; jídlo	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Španělský jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
1. A 2. ROČNÍK		
Žák – chápe autentický projev z hlediska obsahu i komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma	Jazykové prostředky a funkce Fonetika (zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty) – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti, slabé a silné formy výslovnosti – základní fonetické odlišnosti latinskoamerické španělštiny Pravopis (psaná podoba jazyka) – interpunkce, pravidla u běžných slov, grafické označení přízvuku, běžně používané litografické znaky, konvence používané k prezentaci výslovnosti ve slovníku Gramatika (větné a verbální fráze) – jednoduché slovní tvary, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, souřadné souvětí, řízenost, shoda, supletivnost, synonyma, antonyma, nepravidelné tvary slovních druhů Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky, základní slovotvorné prostředky, hlavní způsoby obohacování slovní zásoby Syntax stavba věty hlavní, postavení větných členů	V závěru studia se doporučuje složit mezinárodní jazykové zkoušky odpovídající úrovni B 1 (Český jazyk) Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace
Žák – logicky určí strukturu textu, určí počet mluvčích		Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, mezilidské vztahy

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
v mluveném projevu		
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov		Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, kreativita
Žák – foneticky správně čte, užívá různé techniky (orientační, informativní, studijní) – podle charakteru textu a účelu čtení, neznámé výrazy vyhledá v překladovém slovníku		Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, rozvoj schopností sebepoznání
Žák ústně i písemně – reprodukuje přečtený i vyslechnutý text stručně shrne obsah – jednoduše komentuje text	Komunikativní funkce jazyka a typy textů – postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí – emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení – morální postoje – omluva, pochvala, lítost – kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, pozvání, odpověď, osobní dopis, přání – čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné – samostatný ústní projev – popis, srovnání, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu – interakce – formální i neformální rozhovor – informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, telefon Tematické okruhy – oblast veřejná – obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, jízdní řády, lístky, restaurace, jídelničky – oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, domácí úkoly, texty na obrazovce počítače, slovníky, výuka, video-texty – oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, poznávání lidí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět Mluvnické učivo se promítá ve všech výstupech, upevňuje se, postupně se prohlubuje a rozvíjí Reálie a tem. okruhy jsou postupně prohlubovány, rozšiřovány dle pokročilosti

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	dopisy – oblast osobnostní – koníčky a zájmy, zdravotní stav – oblast společenská – kultura, sport, média	
Žák – srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma		Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, komunikace
Žák – sestaví kratší souvislý písemný text na zvolené či zadané běžné téma, vhodně používá jednodušší slohové žánry		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák – ústně i písemně sdělí základní, běžné informace		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, morálka všedního dne, kreativita
Žák – ústně i písemně sdělí základní, běžné informace		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, sebepoznání a sebepojetí
Žák – při práci s textem vhodně využívá překladového slovníku, chápe rozdíly v použití jednoduchých synonymních výrazů		Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, seberegulace a sebeorganizace
Žák srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko, poskytne jednoduché argumenty		Biologie Environmentální výchova člověk a životní prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, spolupráce a soutěž, mezilidské vztahy
Žák – prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích, vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci		Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák – komunikuje foneticky správně, aktivně využívá osvojených gramatických prostředků, slovní zásoby a jednoduché frazeologie		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, spolupráce a soutěž, poznávání lidí

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
3. A 4. ROČNÍK		
Žák – rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu 1. na běžné známé téma 2. na aktuální téma	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – nepravidelnosti španělského přízvuku, rozlišení latinskoamerických variant výslovnosti Pravopis – grafické označení nepravidelného přízvuku Gramatika – alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, slova složená a sousloví, věty vedlejší, podřadná souvětí, supletivnost, rozšířené vyjádření minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky – základní slovní zásoba u běžnějších odborných témat (životní prostředí, historie a geografie) – internacionalismy Komunikativní funkce jazyka a typy textů – postoj, názor, stanovisko – zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba – emoce – údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach – morální postoje – odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání – kratší písemný projev – blahopřání jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát	Osobnostní a soc. výchova Sociální komunikace, kreativita

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	– delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis – čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké	
Žák – logicky člení text, rozliší zásadní a méně podstatné informace i v dílčích částech textu	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – nepravidelnosti španělského přízvuku, rozlišení latinskoamerických variant výslovnosti Pravopis – grafické označení nepravidelného přízvuku Gramatika – alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, slova složená a sousloví, věty vedlejší, podřadná souvětí, supletivnost, rozšířené vyjádření minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky – základní slovní zásoba u běžnějších odborných témat (životní prostředí, historie a geografie) – internacionalismy Komunikativní funkce jazyka a typy textů – postoj, názor, stanovisko – zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba – emoce – údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach – morální postoje – odpuštění, pochvala, pokárání,	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznávání lidí

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	lítost, přiznání – kratší písemný projev – blahopřání jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát – delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis – čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké – samostatný ústní projev – vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce delšího textu – interakce – diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor – informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audio a videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon Tematické okruhy a komunikační situace – oblast veřejná – služby, zboží, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky – oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty – oblast vzdělávací – pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, diskuse, slovníky a příručky – oblast osobní – život mimo domov – kolej, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení pro sport a zábavu – oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí – oblast společenská – příroda a životní prostředí, tradice, kultura, sport, média Reálie zemí studovaného jazyka	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	- stručný popis hispanofonních zemí - významné události z historie, významné osobnosti - životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou - ukázky významných literárních děl - dějiny literatury - politický systém a aktuální dění	
Žák - identifikuje jednotlivé mluvčí, styl promluvy, komentuje jejich stanoviska		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace
Žák - odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, mezilidské vztahy
Žák - užívá různé techniky čtení, čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu, jednodušší texty populárně naučné literatury, odborné texty související se zájmy žáka, používá různé typy slovníků, pracuje s médii a encyklopediemi		Informatika Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, stavba mediálních sdělení
Žák - souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý text, shrne jeho obsah, přitom využívá vhodné slovní zásoby a osvojených gramatických prostředků		Dějepis Osobnostní a soc. výchova – soc. komunikace, komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák - srozumitelně, plynule, gramaticky a stylisticky správně vyjádří svůj názor		Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova Sociální komunikace, kreativita Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák - sestaví souvislý text na zadané téma, vhodně využívá jednotlivých slohových žánrů, přednese kratší ústní projev		Nauka o společnosti Historie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
na zvolené či předem zadané téma		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák – souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá rozvinuté slovní zásoby		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
Žák – logicky člení písemný formální i neformální projev na různá témata, vypracuje osnovu, resumé, anotaci textu		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, komunikace
Žák – přijímá, utřídí a dále předá obsahově jednodušší informace		Nauka o společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák – při zpracování náročnějšího projevu vhodně využívá slovníků		Nauka o společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák – písemně i ústně pravopisně, foneticky a gramaticky správně, stylově vhodně vysvětlí své názory, dokáže argumentovat		Biologie, Nauka o společnosti Multikulturní výchova – zákl. problémy sociokulturních rozdílů, kulturní diference Environmentální výchova – člověk a živ. prostředí, základní podmínky života Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální problémy objevujeme Evropu a svět
Žák		Osobnostní a soc. výchova

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– vhodnou formou, gramaticky správně reaguje v každodenních i méně běžných situacích		Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, komunikace
Žák – hovoří plynule a foneticky správně, aktivně využívá gramatických prostředků a bohaté všeobecné slovní zásoby – zahájí, ukončí a vede dialog na běžné téma s rodilým mluvčím		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace Multikulturní výchova - vztah k multilingvní situaci Soc. komunikace, mezilidské vztahy

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět matematika realizuje obsah vzdělávací oblasti i oboru Matematika a její aplikace RVP G. Předmět matematika je v UP našeho gymnázia dotován celkově **15** (týdenními) hodinami, protože jsme (vzhledem k obsahu RVP) rozšířili obsah předmětu o vybrané pasáže matematiky, které jednak vedou k rozvoji klíčových kompetencí pro všechny absolventy (mj. kombinatorika) či uzavírají vzdělání do logicky provázaných celků (analytická geometrie v prostoru) a navýšenou časovou datací vytváříme prostor i pro dostatečné utvrzení poznatků a kompetencí.

Časové a organizační vymezení:

Celková časová dotace je **4 – 4 – 4 – 3**. Výuka se realizuje vesměs ve specializované učebně vybavené didaktickou technikou, ve vhodných partiích lze vyučovat i v počítačové učebně. Část výuky uskutečňujeme i formou projektů a dalšími formami samostatné práce.

Individuální přístup k profilu matematického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů (deskriptivní geometrie, seminář z matematiky (poskytuje nadstavbu k základnímu kurzu matematiky), cvičení z matematiky (jsou prohloubením výkladu základního učiva a poskytují větší prostor pro cvičení matematických dovedností)) a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Matematická olympiáda, Matematický klokan, SOČ), seminářích pořádaných vysokými školami a na matematiku zaměřenými školami a úkoly zadávanými v rámci projektů v systému ročníkových kurzů.

Základním záměrem výuky matematiky na našem gymnáziu je vybavit naše žáky povědomím o možnostech uplatnění matematiky a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a schopnostmi jich v přiměřené míře využít a připravit žáky ke vysokoškolskému i dalšímu studiu. Důraz klademe na logické úsudky, srozumitelnou a věcnou argumentaci a na schopnost správné interpretace informací šířených různými informačními zdroji (zejména masmédií). Uvedené cíle jsou dlouhodobé a proto je i rozpracování vzdělávacího obsahu a jeho časové určení pojato obecně. Bližší rozpracování obsahují tematické plány.

Matematika nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovy osobnosti rozpracováním průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), Sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a Seberegulace (systematičnost) a průřezového tématu **Mediální výchova** zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu.

Matematika úzce souvisí s informačními a komunikačními technologiemi, proto jich využíváme i při výuce zejména v oblasti práce s daty.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce matematiky zejména následující strategie:

- Individuální řešení případných potíží formou konzultací (kompetence komunikativní)
- Heuristická (problémová) výuka (kompetence k řešení problémů)
- Samostatná práce na dílčích úkolech je propedeutikou pro vysokoškolské i další celoživotní vzdělávání (kompetence k učení a kompetence k řešení problémů)
- Vnitřní členění výuky do skupin podle náročnosti (kompetence sociální a personální)
- Týmová práce (kompetence k učení)
- Kritické hodnocení informací (kompetence občanské)

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce matematiky:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Základní poznatky z matematiky – operace s čísly, jejich zápisy, násobky a dělitelé, pravoúhlý trojúhelník, jazyk matematiky a výroková logika, množiny, proměnná, výraz a jeho úpravy	1. ročník
Lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy	1. ročník
Planimetrie	2. ročník
Funkce	2. ročník
Trigonometrie	3. ročník
Stereometrie	3. ročník
Analytická geometrie	3. ročník a 4. ročník
Posloupnosti	4. ročník
Kombinatorika a pravděpodobnost	4. ročník
Práce s daty	4. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Matematika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – používá konstanty a proměnné k zápisu slovního textu; – vyjádří obsah sdělení zapsaného symbolicky slovně; – užívá správně logické spojky a kvantifikátory; – určuje pravdivostní hodnotu jednoduchých i složených výroků a výroků o množstvích; – tvoří správně negace výroků, výroků o množstvích, konjunkce a disjunkce; – rozlišuje definice, věty a důkazy; – objasní stavbu matematické věty; – určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi; – operuje s intervaly.	jazyk matematiky – definice, věta (stavba věty), a její důkaz, kvantifikátory množiny – inkluze, rovnost, operace s množinami (průnik, sjednocení, rozdíl, doplněk) výroková logika – výrok, složené výroky a jejich pravdivost, negace	1. – 4. ročník PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace: důraz na přesné vyjadřování vede k argumentační přesnosti a umožňuje vnímat manipulativní vyjadřování
Žák – charakterizuje číselné obory, vztahy mezi nimi a zařadí do nich čísla; – aplikuje dělitelnost přirozených čísel; – interpretuje vhodně absolutní hodnotu; – operuje s mocninami s racionálním exponentem a odmocninami; – upravuje výrazy s odmocninami pomocí racionálního exponentu; – používá efektivně různé tvary zápisu čísla; – upravuje číselné výrazy; – užívá kalkulátor s vědeckými funkcemi; – užívá definici logaritmu a pravidla pro logaritmování.	Číslo a operace s čísly číselné obory – přirozená, celá, racionální a reálná čísla mocniny – mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny logaritmus, věty o logaritmech, vztah mezi logaritmy s různými základy komplexní číslo – algebraický a goniometrický tvar	1. – 2. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Okruh Seberegulace, efektivní řešení problémů
Žák – stanovuje definiční obor výrazu; – rozkládá mnohočleny na součin (vytýkáním i pomocí vzorců); – upravuje výrazy s proměnnými (včetně lomených a mocninných, logaritmických a goniometrických výrazů a výrazů s faktoriály a kombinačními čísly) s vědomím, že součástí je stanovení podmínek; – aplikuje pravidla pro logaritmování při úpravách výrazů; – užívá vztahů mezi goniometrickými funkcemi;	Výrazy mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami, logaritmické výrazy, goniometrické výrazy, výrazy s faktoriály a kombinačními čísly	1. – 4. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Okruh Seberegulace, efektivní řešení problémů

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– operuje s pojmy faktoriál a kombinační číslo.		
Žák – určí obor rovnice, stanoví podmínky a užívá správně symboliku; – vyjadřuje neznámou ze vzorce; – rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic a nerovnic; – zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení; – řeší rovnice a nerovnice i graficky a efektivně toho využívá; – užívá rozkladů polynomů pro řešení rovnic a nerovnic; – řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice a jejich soustavy; – diskutuje řešitelnost a počet řešení; – aplikuje získané dovednosti při řešení praktických úloh; – řeší i rovnice iracionální, s kombinačními čísly, exponenciální, logaritmické, goniometrické a základní typy nerovnic.	Rovnice a nerovnice lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy kvadratická rovnice a nerovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty) rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou podílové rovnice a nerovnice iracionální rovnice exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice goniometrické rovnice a nerovnice rovnice a nerovnice s faktoriály a kombinačními čísly	1. – 4. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Okruh Seberegulace, efektivní řešení problémů
Žák – aplikuje kombinatorická pravidla v praktických úlohách; – rozlišuje variace, kombinace a permutace bez opakování a s opakováním; – využívá vlastností faktoriálů a kombinačních čísel; – užívá binomickou větu; – užívá kombinatorické postupy při výpočtech pravděpodobnosti; – interpretuje správně výsledky pravděpodobnostních výpočtů.	Kombinatorika základní kombinatorická pravidla, variace, permutace a kombinace, faktoriál a kombinační číslo, Pascalův trojúhelník, binomická věta. Pravděpodobnost náhodný jev a jeho pravděpodobnost, vztah relativní četnosti a pravděpodobnosti, pravděpodobnost doplňkového jevu, sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů, binomické rozdělení	4. ročník PT Mediální výchova okruh Významy – kritický přístup a samostatnost ve vyhodnocování podnětů z médií – správná interpretace pravděpodobnosti je pro práci s informacemi klíčová
Žák – užívá různé způsoby prezentace dat; – využívá dostupné výpočetní techniky pro statistické zpracování dat a jejich prezentaci; – převádí data mezi různými formami jejich prezentace; – interpretuje výsledky statistického zpracování dat; – kriticky hodnotí statistické informace (a je schopen vysvětlit jak s nimi lze manipulovat); – na základě statistických dat vytváří hypotézy dalšího vývoje.	Práce s daty analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (četnost a relativní četnost, rozdělení četností a jejich grafické znázornění, vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, rozptyl, mezikvartilová odchylka)	4. ročník Informatika – žáci se učí práci s daty i v tomto předmětu; matematika navazuje a rozvíjí kompetence získané v tomto předmětu Praktické užití ve fyzice, chemii a biologii – zpracování laboratorních a praktických cvičení Samostatná práce s výpočetní technikou

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		Projekt PT Mediální výchova okruh významy – kritický přístup a samostatnost ve vyhodnocování podnětů z médií
Žák – načrtne grafy funkcí zadaných funkčním předpisem a určí její vlastnosti; – přiřazuje vzájemně argument a funkční hodnotu zadané funkce i funkce k ní inverzní; – vysvětlí vliv parametru ve funkčním předpisu na graf funkce; – užívá vlastností funkcí a jejich symetrií při konstrukci jejího grafu; – řeší reálné úlohy s pomocí známých funkcí; – aplikuje poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic.	Funkce Obecné poznatky – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, rovnost funkce, inverzní funkce, vlastnosti funkcí (monotonnost, parita, omezenost, extrém, periodicitu) funkce – lineární funkce, přímá a nepřímá úměra, kvadratická funkce, funkce absolutní hodnota, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina, exponenciální a logaritmické funkce	2. ročník Úzká souvislost s tematickým celkem rovnice a nerovnice
Žák – převádí stupňovou míru na obloukovou a naopak; – definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku i pro obecný argument; – načrtne graf goniometrické funkce zadané předpisem; – zná význačné hodnoty goniometrických funkcí a základní vztahy mezi nimi; – užívá sinovou a kosinovou větu při řešení úloh; – řeší pravoúhlý i obecný trojúhelník; – užívá náčrt při řešení praktické trigonometrické úlohy.	Goniometrie goniometrické funkce a jejich vlastnosti, vztahy mezi goniometrickými funkcemi Trigonometrie sinová a kosinová věta; trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	1. – 3. ročník Učivo je nutným matematickým aparátem fyziky – vhodná motivace zavádění obecného argumentu (kmitání a vlnění)
Žák – definuje pojem posloupnosti (včetně různých způsobů určení), aritmetické a geometrické posloupnosti; – rozhodne o vlastnostech zadané posloupnosti; – používá základní vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost; – využívá poznatků o posloupnostech v praktických úlohách – zejména v situacích, kdy dochází k pravidelnému růstu či poklesu veličin;	Posloupnosti určení rekurentně a vzorcem, vlastnosti posloupností, aritmetická a geometrická posloupnost,	4. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– užívá základní pojmy z oblasti finanční matematiky při řešení úloh.		
Žák – definuje geometrické útvary pomocí množinových pojmů; – diskutuje vzájemné polohy geometrických útvarů; – charakterizuje vlastnosti útvarů a využívá je při řešení početních i konstrukčních úloh; – formuluje a užívá věty o shodnosti a podobnosti, větu Pythagorovu a Euklidovy věty; – určuje obsahy a obvody útvarů; – zobrazí geometrické útvary v středové i osově souměrnosti, otočení, posunutí a stejnolehlosti; – popíše schéma řešení konstrukční úlohy; – charakterizuje a sestrojí základní množiny všech bodů dané vlastnosti; – rozlišuje polohové a nepolohové úlohy; – aplikuje množiny bodů a zobrazení v konstrukčních úlohách; – konstruuje úsečky, jejichž délka je vyjádřena jednoduchým algebraickým výrazem.	Planimetrie rovinné útvary a jejich klasifikace, dvojice úhlů, odchylka a vzdálenost, obvody a obsahy; shodnost a podobnost trojúhelníků; Pythagorova věta a věty Euklidovy; množiny bodů dané vlastnosti; úhly v kružnici, shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení); stejnolehlost; konstrukční úlohy	2. ročník Možnost využití matematických programů – dynamická geometrie
Žák – zobrazí ve volném rovnoběžném promítání jednoduchá tělesa (zejména hranoly a jehlany); – diskutuje vzájemné polohy bodů, přímek a rovin; – konstruuje rovinný řez hranolu, průsečík přímky a hranolu, průsečnici rovin; – načrtne zadání a s pomocí náčrtu popíše řešení; – definuje pojem odchylka a vzdálenost a umí je určit; – charakterizuje základní mnohostěny, rotační tělesa, části koule a kulové plochy; – určí objemy a povrchy základních mnohostěnů, rotačních těles, koule a jejich částí; – užívá intuitivně pojem zobrazení a souměrnosti v prostoru.	Stereometrie polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin, rovnoběžnost přímek a rovin, volné rovnoběžné promítání, konstrukce rovinných řezů, metrické vlastnosti (kolmost, odchylky a vzdálenosti), základní tělesa, povrchy a objemy	3. ročník Možnost využití matematických programů – dynamická geometrie Úzká souvislost s deskriptivní geometrií
Žák – vysvětlí rozdíly mezi různými soustavami souřadnic a uvede příklady jejich využití; – operuje s vektory a určí jejich úhel; – užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině a roviny	Analytická geometrie Vektorová algebra: souřadné systémy, jejich posunutí určení vektorů a operace s nimi (lineární kombinace, součet, rozdíl, násobek, skalární, vektorový i smíšený	3. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
v prostoru – řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvech v rovině i prostoru; – definuje parabolu, kružnici, elipsu a hyperbolu; – zapíše z daných prvků rovnici kuželosečky a určí její charakteristické prvky a kuželosečku načrtne; – určí kuželosečku z rovnice; – diskutuje polohu přímky a kuželosečky.	součin) Geometrie v rovině: analytická vyjádření přímky v rovině (parametrické, obecné, směrnicové), vzájemná odchylka přímek, vzdálenost, kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola), jejich polohy vzhledem k přímkám, tečna v bodě kuželosečky. Geometrie v prostoru: parametrické vyjádření přímky a roviny, obecná rovnice roviny, vzájemná polohy bodů, přímek a rovin. Vzdálenosti a odchylky.	problémů Rozvoj systematického myšlení

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět fyzika je vytvořen ze stejnojmenného vzdělávacího oboru a podílí se na realizaci obsahu přírodovědného vzdělávání ŠVP našeho gymnázia.

Časové a organizační vymezení:

Fyzika je vyučována celkem **9** (týdenních) hodin, které jsou rozděleny následovně: ve všech ročnících jsou dvě hodiny týdně frontální výuky, ve třetím ročníku je zařazena jedna hodina, která je (i organizačně rozvrhem hodin) vyčleněna pro laboratorní cvičení. Časovou dotaci lze tedy zapsat: **2 – 2 – 3 – 2**. V třetím ročníku probíhá kurz středoškolských praktických fyzikálních cvičení, jejichž výstupy jsou protokoly, jež jsou důsledně zpracovány pomocí výpočetní techniky (přesah informačních a komunikačních technologií a jejich praktická aplikace).

Cílem výuky fyziky na našem gymnáziu je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím empirických i teoretických prostředků, které absolventi využijí jak při svém dalším vzdělávání tak i v praktickém životě.

Nedílnou součástí výuky je využívání matematických dovedností, informačních a komunikačních technologií v součinnosti s ostatními přírodovědnými předměty (biologie, chemie, geografie).

Individuální přístup k profilaci žáka je umožněn účastí na odborných exkurzích, nabídkou možnosti zapojení se do fyzikálních soutěží, v předmaturitním a maturitním ročníku nabídkou fyzikálního semináře a možností účasti na seminářích pořádaných vysokými školami.

K rozvoji osobností našich žáků přispívá včlenění průřezových témat Environmentální výchova (okruh Člověk a životní prostředí: témata Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost; Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; Které základní principy se pojí s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje; Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního chování lidstva, okruh Životní prostředí České republiky – téma S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR nejvíce potýká), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (okruh Žijeme v Evropě – témata Významní Evropané; Významní Evropané z českého prostředí), Mediální výchova (okruh Média a mediální produkce – téma Vývoj médií od knihtisku po internet).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce fyzika zejména následující strategie:

- Empirické (v první řadě laboratorní) i teoretické metody přírodovědného poznání – vytváření jednoduchých fyzikálních hypotéz, diskuse o jejich platnosti (kompetence komunikativní)
- Předvídání výsledků experimentů a jejich verifikace (kompetence k řešení problémů)
- Týmová práce (zejména při praktických cvičeních) – organizace a rozdělení rolí ve skupině, návrh strategie práce skupiny, diskuse o výsledcích (kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní)
- Samostatná práce (zpracování protokolů z laboratorních prací, výstupy z exkurzí a kurzů) (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů)
- Problémová výuka – problémy z praktického života, jejich fyzikální výklad a řešení (kompetence k řešení problémů)
- Užívání specifických výrazových prostředků (schémata, náčrty, grafy, ideální modely) k zjednodušení řešení problémů (kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní)
- Individuální přístup (konzultace, sebereflexe, stanovení priority, zájmová orientace) (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální)
- Dodržování zásad bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentálních činnostech a při laboratorních úlohách (kompetence občanské)

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce fyziky:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Fyzikální veličiny a jednotky	1. pololetí 1. ročníku
Mechanika hmotného bodu	1. ročník
Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů	2. pololetí 1. ročníku
Molekulová fyzika a termika	1. pololetí 2. ročníku
Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů	2. ročník
Mechanické kmitání a vlnění	2. pololetí 2. ročníku
Elektřina a magnetismus	3. ročník
Měření fyzikálních veličin	3. ročník
Světlo a elektromagnetické záření	1. pololetí 4. ročníku
Úvod do moderní fyziky – kvanta a vlny	4. ročník
Astrofyzika	2. pololetí 4. ročníku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Fyzika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky; – rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky; – převádí jednotky; – dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech; – změří vhodnou metodou určené veličiny; – zpracuje měření; – stanoví správně výsledek měření; – rozlišuje skalární a vektorové veličiny.	Fyzikální veličiny a jejich měření soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI), její struktura a účel absolutní a relativní odchylka měření skalární a vektorové veličiny, operace s nimi	PT Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech okruh Žijeme v Evropě – Velcí Evropané Matematika – jednotky, vektorový počet 1. – 3. ročník Laboratorní práce PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Žák – využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů; – rozlišuje inerciální a neinerciální soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů; – klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů; – určuje v konkrétní situaci působící síly a jejich výslednici; – využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů – aplikuje zákony zachování	Mechanika hmotného bodu a tuhého tělesa kinematika pohybu vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení dynamika pohybu hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti; gravitační a tíhová síla; gravitační pole; práce, výkon; souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie	1. ročník Geografie – závislost tíhy na zeměpisné šířce Laboratorní práce
Žák – užívá modely tuhého tělesa a ideální tekutiny při řešení úloh; – určí v konkrétních situacích síly a momenty sil působících na těleso a jejich výslednici; – zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa; – využívá Archimédův a Pascalův zákon v praktických úlohách; – aplikuje zákony zachování hmoty a energie pro proudící tekutiny.	Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů Tuhé těleso, posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa; moment síly; momentová věta; dvojice sil; těžiště; rovnovážné polohy a podmínky rovnováhy tělesa. hydrostatický a atmosférický tlak; Archimédův zákon pro tekutiny; rovnice kontinuity; Bernoulliho rovnice	1. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících; – uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh; – vysvětlí stavové změny plynu užitím stavové rovnice ideálního plynu; – formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje; – objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek; – předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu.	Molekulová fyzika a termika kinetická teorie látek charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství termodynamika termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech	2. ročník PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismu a prostředí – toky energie a látek Chemie
Žák – rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalostí jejich stavby, řeší praktické problémy; – objasní příčiny a průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona; – užívá zákonitostí teplotní roztažnosti látek; – vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin.	Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin; skupenské a měrné skupenské teplo	2. ročník Chemie
Žák – řeší s porozuměním úlohy související s mechanickými oscilátory; – klasifikuje druhy mechanického vlnění – vymezí hlavní charakteristiky mechanického vlnění a vztahy mezi nimi; – užívá Huygensův princip k výkladu dějů; – charakterizuje zvuk jako mechanického vlnění; – uvede různé druhy zvuku a jeho účinky a užití.	Mechanické kmitání a vlnění kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	2. ročník Matematika – goniometrické funkce obecného argumentu Biologie – zvuk, jeho charakteristiky, fyzikální podstata sluchu Geografie – katastrofy
Žák – rozlišuje elektrické a magnetické pole, řeší úlohy se znalostí jejich vlastností; – objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli; – vyloží základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona; – vysvětlí funkci elektrických zařízení a vlastnosti materiálů.	Elektrické a magnetické pole elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor Magnetické pole pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí	3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – rozlišuje vodič, izolant a polovodič, rozdílly vysvětlí se znalostí stavby látek, předvídá jejich chování v elektrickém poli; – objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči; – užívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů; – vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace; – objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích; – analyzuje vznik střídavého proudu a jeho charakteristiky; – rozumí chování střídavého elektrického proudu v R, L, C obvodech; – objasní základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi.	Vedení elektrického proudu proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; polovodičová dioda; Střídavý proud harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor	3. ročník PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí Chemie – elektrolýza a disociace
Žák – využívá analogií mezi mechanickým a elektromagnetickým kmitáním a vlněním; – vysvětlí funkci oscilačního obvodu v závislosti na jeho parametrech; – předvídá chování elektromagnetického vlnění v různých prostředích na základě jeho charakteristik; – uvede příklady využití elektromagnetického kmitání a vlnění v praxi.	Elektromagnetické kmitání a vlnění elektromagnetická vlna; spektrum elektromagnetického záření	3. - 4. ročník PT Mediální výchova – Média a mediální produkce – vývoj a typy masových médií Informační a komunikační technologie
Žák – uvede různé teorie podstaty světla; – předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí; – využívá základní zákony paprskové optiky k řešení praktických problémů; – vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů; – klasifikuje druhy elektromagnetického záření a uvede obecné i specifické vlastnosti a oblasti jejich využití.	Světlo a elektromagnetické záření vlnové vlastnosti světla šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla optické zobrazování zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa	4. ročník Biologie – fyziologie vidění a jeho poruch
Žák – popíše fotoelektrický jev a vysvětlí jeho podstatu; – vymezí pojem foton a jeho vlnová délka;	Úvod do moderní fyziky kvanta a vlny foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a	4. ročník PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– vysvětlí duální povahu částic; – popíše podstatu spektrální analýzy; – objasní princip laseru a příklady jeho využití; – využívá zákony zachování (hmotnosti, energie, náboje) u mikročástic; – rozlišuje přirozenou a umělou radioaktivitu a zná zákonitosti jaderných přeměn; – uvede principy využití jaderné energie; – ovládá zásady ochrany živých organismů před nebezpečným zářením.	mikročástic atomy kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	ovlivňuje člověk životní prostředí Chemie – spektrální analýza, model atomu, radioaktivita
Žák – rozlišuje vesmírná tělesa. – rozlišuje vesmírná tělesa; – uvede teorie vzniku hvězd, sluneční soustavy, Země a jejich vývoje.	Astrofyzika	1.+4. ročník Exkurze Geografie – Země jako těleso

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět chemie uskutečňuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda obor **Chemie**, částečně obor **Geologie** a částečně obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví obor **Výchova ke zdraví RVP GV**.

Časové a organizační vymezení:

Předmět chemie je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově **8** (týdenními) hodinami. Celková časová dotace je rozvržena tak, že je chemie vyučována v prvním ročníku 2 hodiny týdně, ve druhém 3 hodiny, ve třetím ročníku 2 hodiny týdně a ve čtvrtém ročníku jednu hodinu týdně – rozepsáno dle učebního plánu je tedy dotace chemie **2 – 3 – 2 – 1**. Součástí výuky chemie jsou pravidelná laboratorní cvičení z chemie ve **druhém** ročníku (žáci se dělí do skupin). V ostatních ročnících se realizují nepravidelná praktická cvičení ve vztahu k probíranému učivu. Individuální přístup k profilu chemického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Chemická olympiáda, KSICHT, SOČ).

Výuka chemie se uskutečňuje v odborné učebně (video, zpětný projektor) a chemické laboratoři. Výuka je doplňována odbornými exkurzemi.

Základním záměrem výuky chemie na našem gymnáziu je vybavit žáky povědomím o možnostech uplatnění chemie a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a připravit žáky k vysokoškolskému i dalšímu studiu. Důraz klademe na vyvozování logických vztahů, srozumitelnou a věcnou argumentaci, správnou interpretaci informací, zprostředkování poznání, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, důležitost objektivitu a pravdivosti v získávání chemických poznatků, vztah chemie k životnímu prostředí a zdraví člověka a v neposlední řadě na praktickou a experimentální činnost žáků. Chemie podstatnou měrou participuje na vztahu žáka k životnímu prostředí rozpracováním průřezového tématu Environmentální výchova v tematických okruzích Člověk a životní prostředí, Životní prostředí České republiky. Podílí se rovněž na upevňování vztahu žáků k lidskému zdraví zařazením částí, zejména z okruhů Návykové látky, osobní nebezpečí, ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve výuce chemie učitel uplatňuje postupy, které žáka vedou k utváření a k osvojení si klíčových kompetencí těmito metodami:

Kompetence k učení:

Učitel

- pravidelně na konci vyučovací hodiny shrne a utřídí probrané učivo;
- klade žákům jasně formulované a otevřené otázky a vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zařazuje do výuky předem připravené problémové úkoly a úlohy, které rozvíjejí tvořivost žáka a řešení která vyžadují práci s odbornou literaturou, internetem apod.;
- pravidelně zadává úkoly, při kterých žáci uplatňují znalosti a dovednosti nabyté v jiných předmětech a tímto způsobem je pak dále prohlubují a systematizují (zejména z oblasti fyziky, biologie, geologie a člověka a zdraví);
- používá ve výuce všechny dostupné studijní materiály a zdroje informací a umožňuje žákům vybírat pomůcky a postupy, které jim pomáhají při řešení zadaných úkolů;
- samostudiem ve svém oboru vede a motivuje žáky k dalšímu sebevzdělávání v souladu s jejich dalším rozvojem a uplatněním ve společnosti;
- motivuje žáky k učení především pozitivním hodnocením jejich výkonů.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- navozuje problémové situace, jejichž řešením žáky motivuje k hledání vhodných postupů řešení a podporuje alternativní řešení daných situací;
- zařazuje do výuky demonstrační pokusy, které žáci pozorují, popisují a sami tak dospějí k pojmenování problému, návrhu jeho řešení a k formulaci závěru;
- zařazuje do výuky myšlenkové pokusy, které rozvíjí abstraktní myšlení žáků;
- vede žáky k používání logicky správných postupů myšlení a u žáků tak vytváří dovednost správně vyhodnotit pozorované skutečnosti.

Kompetence komunikativní:

Učitel

- vyžaduje po žácích věcnou argumentaci;
- vyžaduje používání přesné terminologie;
- vede žáky ke schopnosti interpretace dat z tabulek, schémat a grafů;
- podporuje vhodný zásah žáků do výkladu (dotaz, rozšiřující informace) a adekvátně na něj reaguje;
- podporuje samostatný projev žáků např. při prezentaci referátu nebo seminární práce.

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- využívá skupinovou práci a také podporuje řešení úloh v malých skupinách (zejména v laboratorních cvičeních);
- využívá informace o chemicky nebezpečných látkách k vypěstování odpovědnosti žáků k vlastnímu zdraví a k vytváření návyků podporujících zdravý životní styl;
- vyžaduje dodržování stanovených pravidel.

Kompetence občanské:

Učitel

- upozorňuje na vlastnosti látek a průběh chemických dějů a vede žáky k dovednosti posoudit jejich dopad na životní prostředí a zdraví člověka;
- vytváří a upevňuje u žáků návyky související s poskytováním první pomoci;
- upozorňuje na nebezpečí při nedodržení pravidel bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami;
- zprostředkovává informace o možnostech zneužití poznatků chemie;
- bezprostředně využívá v teoretických hodinách i v laboratorním cvičení možnosti aktuálně žáky informovat o vlastnostech a účincích návykových látek a tím vede žáky k vypěstování odmítavého postoje k drogám a ke zneužívání léků.

Kompetence pracovní:

Učitel

- požaduje pravidelné zpracování laboratorních protokolů a tím vede žáky k soustavnému pozorování chemických dějů, k správnému popisu dějů, zpracování a vyhodnocení výsledku experimentů;
- výběrem vhodných laboratorních cvičení vytváří u žáků správné pracovní návyky při práci s laboratorními pomůckami a s chemickými látkami podle zásad bezpečnosti práce;
- soustavně vede žáka při laboratorních cvičeních k udržování pořádku na pracovišti a k používání předepsaných ochranných pomůcek;
- důsledně vyžaduje dodržování laboratorního řádu.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce chemie:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Látky a soustavy látek, směsi látek, roztoky a rozpustnost látek	1. ročník
Veličiny a výpočty v chemii	
Stavba atomu, chemické prvky a periodická soustava prvků	
Stavba molekul a chemický děj	
Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin	
Systematická anorganická chemie a její surovinová základna, minerály	2. ročník
Voda	
Obecná organická chemie	3. ročník
Uhlovodíky a surovinová základna organické chemie	
Deriváty uhlovodíků, pesticidy, detergenty, heterocyklické sloučeniny	
Látky s fyziologickým účinkem – léčiva, návykové látky	
Chemické sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech	4. ročník
Biochemie a metabolismus biologicky významných sloučenin	
Potravinářská chemie	
Syntetické makromolekulární látky	
Chemie životního prostředí	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Chemie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – aplikuje chemickou terminologii při popisu základních chemických pojmů.	Klasifikace a struktura látek	Učivo 1. ročníku
Žák – rozlišuje směsi a chemické látky; – vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; – vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek; – navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, – uvede příklady oddělování složek v praxi.	Disperzní soustavy a jejich složení	Učivo 1. ročníku
Žák – definuje jednotlivé veličiny a jejich jednotky; – provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů; – provádí stechiometrické výpočty; – vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách; – porovná správně hodnoty chemických veličin z grafu nebo schématu; – aplikuje prostředky výpočetní techniky pro výpočty a prezentaci dat.	Veličiny a výpočty v chemii – nejužívanější veličiny v chemii a jejich jednotky, stechiometrické výpočty	Učivo 1. ročníku Mezipředmětové vztahy: matematika a její aplikace, fyzika, informační a komunikační technologie
Žák – vymezí atom jako základní stavební částici hmoty; – vysvětlí rozdíl mezi jadernými a chemickými reakcemi; – rozlišuje mezi přirozenou a umělou radioaktivitou; – porovná vliv radioaktivity na lidské zdraví a životní prostředí; – vysvětlí zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka před škodlivými účinky jaderného záření; – zařazuje jaderné reakce mezi zdroje energie; – aplikuje znalosti o stavbě elektronového obalu k předvídání vlastností prvků a jejich chování v chemických procesech;	Chemické prvky a periodická soustava prvků (PSP) – stavba atomu, umístění prvků v PSP, obecně platné zákonitosti PSP	Učivo 1. ročníku Mezipředmětové vztahy: fyzika, výchova ke zdraví, ekologie PT - Environmentální výchova. TO: – člověk a životní prostředí; – životní prostředí České republiky.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	Učivo	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– používá znalostí periodického zákona a PSP k určení vlastností prvků vyplývajících z polohy v PSP.		
Žák – používá názvy a značky s-,p-,d- a f- prvků; – definuje popíše vzorec stechiometrický, molekulový, funkční, strukturní a geometrický; – vysvětlí pojem oxidační číslo; – ovládá postup při sestavování vzorce a názvu – dvouprvkových a tříprvkových sloučenin.	Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin	Učivo 1. ročníku
Žák – využívá chemickou terminologii při popisu, vysvětlování a klasifikaci chemických dějů z pohledu termochemie, chemické rovnováhy a reakční kinetiky; – využívá znalostí o chemických vazbách (kovalentní, koordinačně kovalentní, kovové) a slabých vazebných interakcích (vodíkových vazbách a van der Waalových sil) k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností sloučenin a jejich chování v chemických reakcích; – předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o stavbě atomů a molekul a o zákonitostech chemických dějů; – ověří experimentem vliv jednotlivých faktorů na rychlost reakce.	Stavba molekul a chemický děj – vznik a typy chemické vazby, klasifikace chemických reakcí, základy termochemie, základy chemické rovnováhy, základy reakční kinetiky	Učivo 1. ročníku
Žák – určí nejvýznamnější zástupce prvků ve skupinách a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich využití v praxi; – předvídá na základě analýzy stavby anorganických sloučenin průběh jejich typických reakcí; – uvede příklady znečištění vzduchu a navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění; – popíše biogenní vlastnosti vybraných prvků a toxicitu tzv. těžkých kovů; – zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu; – se orientuje na stupnici pH a vypočítá jednoduché příklady; – zhodnotí na příkladech způsoby využití základních	Vodík, kyslík, dusík, složení vzduchu Voda Povrchové vody – jejich rozložení na Zemi, chemické složení, pH, hydrologický cyklus Podzemní vody – propustnost hornin, hydrologické systémy, chemické složení podzemních vod, ochrana podzemních vod s-prvky p-prvky d- a f-prvky	Učivo 2. ročníku Mezipředmětové vztahy: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie PT – Environmentální výchova. TO: - člověk a životní prostředí; - životní prostředí České republiky. Integrace tematického okruhu Voda a částí tematického okruhu Složení a struktura Země – minerály vzdělávacího oboru Geologie (RVP GV).

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
anorganických látek a surovin v chemické technologii; – využívá vybrané metody identifikace minerálů; – ověří v praxi princip krystalizace; – vysvětlí a experimentem ověří přípravu a důkaz vodíku a kyslíku; – provádí acidobazickou titraci.	Surovinová základna anorganické chemie a technologie Minerály – krystaly a jejich vnitřní stavba, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů	
Žák – zhodnotí výjimečné postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků z hlediska počtu a vlastností jeho sloučenin; – odvodí vaznost atomu uhlíku a vysvětlí vznik jednotlivých typů vazeb mezi atomy uhlíku v organických sloučeninách; – zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců; – ovládá a aplikuje názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků; – vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku a heterocyklická sloučenina; – aplikuje poznatky o prostorovém uspořádání organických sloučenin na některé jejich fyzikální a chemické vlastnosti; – popíše a aplikuje principy jednotlivých mechanismů a typů reakcí organických sloučenin pro jednotlivé skupiny organických sloučenin; – popíše nejvýznamnější zástupce uhlovodíků a jejich derivátů a zhodnotí jejich využití v praxi; – zhodnotí postavení ropy, zemního plynu a uhlí v surovinové základně organické chemie a chemické technologie; – využívá znalosti o mechanismu účinku pesticidů a detergentů ve své praktické činnosti; – posoudí fyziologické účinky uhlovodíků, derivátů uhlovodíků a heterocyklických sloučenin.	Atom uhlíku v organických sloučeninách Názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků Prostorové uspořádání organických sloučenin Reakce v organické chemii Uhlovodíky – nasycené, nenasycené, aromatické Halogenderiváty uhlovodíků, pesticidy Dusíkaté deriváty uhlovodíků – nitrosloučeniny, aminy Kyslíkaté deriváty uhlovodíků – hydroxyderiváty, karboxylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, substituční a funkční deriváty karboxylových kyselin Heterocyklické sloučeniny – základní složení a struktura, význam pro organismy Detergenty	Učivo 3. ročníku Mezipředmětové vztahy: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie PT – Environmentální výchova. TO: - člověk a životní prostředí; - životní prostředí České republiky.
žák – vymezí pojem látky s fyziologickým účinkem; – rozlišuje mezi léčivy a návykovými látkami; – klasifikuje běžná léčiva do jednotlivých skupin dle účinku; – interpretuje terminologii běžně uváděnou na příbalových letácích léčiv;	Léčiva – analgetika, anestetika, antipyretika, hypnotika a sedativa, chemoterapeutika, psychofarmaka Návykové látky – alkohol, nikotin, halucinogeny, cannabinoidy,	Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví Integrace tematických okruhů Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek a Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– rozdělí návykové látky do skupin dle účinku a rizika užívání; – posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování; – posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování; – projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu; – uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činnostmi pod jejich vlivem, vyvozuje z nich osobní odpovědnost;	stimulanty, těkavé látky Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek – návykové látky a bezpečnost v dopravě Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika	s těmito jevy ze vzdělávacího oboru
Žák – klasifikuje do jednotlivých tříd sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech; – objasní strukturu a funkci chemických sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v živých organismech; – využívá poznatky o stavbě sacharidů, lipidů, aminokyselin a bílkovin k analýze chemických přeměn, kterým mohou tyto látky podléhat; – dává do souvislosti metabolismus s biologickou podstatou života – analyzuje s využitím znalostí o stavbě nukleových kyselin principy molekulárních mechanismů dědičnosti; – zdůvodní vztah mezi poruchami metabolismu a vznikem některých chorob; – dokáže důkazovou reakcí přítomnost bílkoviny a sacharidu ve vzorku.	Enzymy a vitaminy – základní rozdělení, funkce, působení nedostatku/nadbytku enzymu/vitaminu na lidský organismus Sacharidy – stavba, funkce, metabolismus Lipidy – stavba, funkce, metabolismus Hormony – stavba, funkce Nukleové kyseliny – stavba, funkce Bílkoviny – stavba, funkce, metabolismus	Učivo 4. ročníku Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví
Žák – rozlišuje mezi přírodní a syntetickou makromolekulární látkou; – klasifikuje jednotlivé makromolekulární látky na základě způsobu vzniku a struktury do jednotlivých skupin; – zhodnotí využití syntetických makromolekulárních sloučenin	Syntetické makromolekulární látky Potravinářská chemie – aditiva zlepšující chuť, vůni, vzhled, tužidla a emulgátory, konzervační a antioxidační činidla, umělá sladidla, potravinové doplňky	Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví, geografie, geologie, ekologie Výchova ke zdraví PT – Environmentální výchova.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	Učivo	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
v praxi; – posuzuje vliv praktického používání syntetických makromolekulárních látek na člověka a životní prostředí; – aplikuje poznatky o škodlivém vlivu syntetických makromolekulárních látek na životní prostředí ve své praktické činnosti; – klasifikuje složky potravy do jednotlivých skupin živin; – zhodnotí na příkladech způsoby využití základních chemických surovin v potravinářské technologii; – posoudí účinky používání potravinových doplňků na lidské zdraví; – interpretuje údaje uvedené o potravině z etikety; – posoudí vliv složení potravy na lidské zdraví; – posuzuje problematiku výživy jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu; – posoudí vliv sloučenin nebezpečných životnímu prostředí na biosféru, hydrosféru, pedosféru, atmosféru a lidské zdraví; – porovná různé způsoby ochrany životního prostředí před škodlivými sloučeninami; – porovná různé způsoby chemického čištění a úpravy vod; – posuzuje problematiku životního prostředí jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu.	Chemie a životní prostředí – znečištění ovzduší, vody, půdy chemickými látkami, možnosti jeho minimalizace	TO: – člověk a životní prostředí; – životní prostředí České republiky.

BIOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět biologie realizuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP G, obor **biologie**. Součástí předmětu v průběhu celého studia je také část obsahu oboru **Výchova ke zdraví RVP G** a některé tematické okruhy průřezových témat – **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální, Multikulturní a Mediální výchova** (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu biologie).

Časové a organizační vymezení:

Ve všeobecném čtyřletém studiu je předmět biologie dotován 9 hodinami. Rozepsáno dle učebního plánu je dotace biologie **3 – 3 – 2 – 1**, pravidelná praktická cvičení s půlením tříd jsou zařazena v prvním a druhém ročníku, v třetím ročníku jsou praktická cvičení zařazována průběžně. Žáci s hlubším zájmem o biologii a její aplikované obory mají ve vyšších ročnících možnost rozšířit si základní učivo ve volitelných předmětech. Absolventi volitelných předmětů budou schopni vykonat nepovinnou zkoušku z biologie, zadávanou ministerstvem z nabídky Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání. Talentovaní žáci jsou školou podporováni pro účast v soutěžích Biologická olympiáda, SOČ, AMAVET a další

Předmět biologie je realizován formou klasické výuky (výklad, přednášky), samostatné práce s literaturou aj. zdroji informací, materiály nebo přírodninami, formou využití krátkých referátů žáků, projektů krátkodobých i dlouhodobých, praktických cvičení, práce v terénu, exkursí i kurzů. Výsledky osvojování kompetencí jsou ověřovány nejen klasickými testy a prověrkami, ale také průběžným vyhodnocováním skupinové i samostatné práce. Pro výuku je možno využít dvou učeben vybavených videem, zpětným projektorem eventuálně dataprojektorem a mikroskopem s možností projekce CCD kamerou na velkoplošné plátno. Pro praktická cvičení využíváme laboratoře biologie plně vybavené mikroskopy, počítačem i videotechnikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitelé zprostředkovávají žákům různé zdroje informací (výklad, besedy s odborníky, vlastní pozorování žáků, práce s multimediálními programy, odbornými publikacemi, časopisy, internetem). V diskusi učitel – žák se rozvíjí dovednost kriticky hodnotit kvalitu informací, žáci se také učí oddělit podstatné údaje od vedlejších, třídit je do tabulek, grafů, hierarchických systémů aj. logických souvislostí. Součástí hodnocení práce žáků je i sebehodnocení. Zájem o předmět posiluje zařazení exkursí a návštěv výstav a muzeí s plněním úkolů (**kompetence k učení**).
- V praktických cvičeních a při řešení projektů žáci postupují samostatně podle návodu, ale také sami navrhnou nejvhodnější postup řešení problémů. V diskusích řeší problémy spojené s problematikou zdravého životního stylu, ale i zdravotních a sociálních rizik, které z jeho nedodržování vyplývají. Tyto problémy řeší i při plnění úkolů v rámci kurzů (**kompetence k řešení problémů**).
- Projekty a praktická cvičení nebo práce ve skupinách umožňují žákům rozvíjet komunikativní a sociální dovednosti, protože je nutí dohodnout se na rozdělení úkolů. Komunikativní kompetence jsou rozvíjeny i tím, že žáci vypracovávají z projektů a referátů písemné záznamy, které prezentují před třídou nebo širším fórem, z praktických cvičení vedou protokoly, nejlépe v elektronické podobě. Vytváření mezipředmětových souvislostí je posíleno například vypracováním abstraktu projektů v anglickém (nebo jiném cizím) jazyce nebo zpracováním určitého odborného tématu formou eseje (**kompetence komunikativní a sociální**).
- **Občanské kompetence** se rozvíjejí u žáků při práci na projektech, které mají charakter několikaměsíční nebo i ročníkové práce, případně jsou výsledkem praktických činností v rámci kurzů (např. kurz Ekologie v regionu 2. ročníku). Tyto činnosti vedou především k pochopení práv a povinností spojených s ochranou životního prostředí a ochranou lidského zdraví.

Časový harmonogram

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ
Vznik a evoluce živých soustav	1. ročník
Obecné znaky života, podmínky života, hierarchické uspořádání	
Buňka, fyziologie buňky	
Taxonomie, přehled systému živé přírody	
Funkce a význam mikroorganismů	
Anatomie, morfologie, fyziologie a význam rostlin	
Anatomie, morfologie, funkce a význam hub a lišejníků	2. ročník
Anatomie, morfologie, fyziologie, systém, evoluce a význam živočichů	
Ekologie a ochrana životního prostředí	
Evoluce člověka	3. ročník
Anatomie a fyziologie člověka	
Choroby člověka a jejich prevence, sexuální výchova	
Molekulární základy dědičnosti	4. ročník
Dědičnost a proměnlivost	
Genetika populací	
Genetika člověka	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Biologie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – srovná názory na vznik života na Zemi; – objasní postup při vytváření a ověřování vědecké hypotézy; – posoudí současné názory na evoluci.	Vznik a vývoj živých soustav; evoluce	1. ročník Nauka o společnosti (dále NOS) –vědecké poznání – jazyk a metody vědy, meze vědecké objektivity NOS – teorie argumentace
Žák – využívá znalostí z pozorování přírody k zobecnění o základních znacích života; – srovná za použití grafu prvkové složení živé a neživé přírody; – vyjmenuje základní sloučeniny, z nichž jsou utvářeny živé soustavy; – odvodí základní podmínky, nutné pro život.	Charakteristické znaky živých soustav Podmínky života	PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí Chemie – chemické složení živých soustav
Žák – přiřadí konkrétní příklady k úrovním hierarchického uspořádání živé přírody; – vysvětlí na příkladech co je to hierarchické uspořádání živé přírody.	Hierarchické uspořádání živé přírody	
Žák – porovná uspořádání prokaryotické a eukaryotické buňky; – porovná rostlinnou, živočišnou a houbovou buňku; – vysvětlí význam buněčných organel a jejich vzájemné vztahy; – objasní základní životní projevy buněk.	Buňka – stavba a funkce, buněčná teorie Stavba rostlinné, živočišné a houbové buňky Fyziologie buněk – růst, metabolismus, komunikace, rozmnožování buněk	
Žák – odvodí význam diferenciaci na základě pochopení vzniku mnohobuněčnosti; – vysvětlí průběh diferenciaci a specializace buněk rostlin a živočichů; – posoudí význam kmenových buněk na základě informací z médií.	Vznik a význam mnohobuněčnosti Diferenciaci a dediferenciaci buněk, kmenové buňky	PT Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, práce s různými zdroji informací
Žák – objasní význam a metody tvorby systémů živých organismů; – vysvětlí, proč nejsou tyto systémy jednotné a proč jsou stále upravovány; – seřadí sestupně (nebo vzestupně) základní taxonomické	Taxonomie jako věda základní taxonomické jednotky – říše, kmen – oddělení, třída, řád, čeleď, rod, druh	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
jednotky; – roztřídí živou přírodu na základní taxony.	Systém živé přírody	
Žák – zdůvodní, proč jsou viry označovány jako nebuněčné organismy; – využívá znalostí o virech jako původcích chorob k posouzení jejich negativního významu; – navrhne metody ochrany před virovými chorobami a vysvětlí možnosti jejich léčby; – zhodnotí na základě informací z médií, jaký je pozitivní význam virů; – vyjmenuje významné zástupce virů; – vysvětlí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam bakterií a sinic; – objasní způsoby přenosu bakteriálních chorob a navrhne metody prevence; – srovná způsoby léčení virových a bakteriálních chorob; – vyjmenuje významné zástupce bakterií a sinic; – charakterizuje mikroorganismy jako modelové organismy pro výzkum životních dějů (tok látek, energií a informací).	Viry, bakterie, sinice a jejich význam Přehled významných zástupců virů, bakterií a sinic Stavba virů, bakterií a sinic	Integrováno z Výchova ke zdraví (VKZ) – část tématu péče o zdraví (vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví, hygiena pohlavního styku) Cizí jazyky – péče o zdraví Chemie – léčiva PT Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy – práce s různými zdroji informací
Žák – pozná rostlinná pletiva, jejich stavbu a funkci; – popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů – porovná společné a rozdílné vlastnosti nižších a vyšších rostlin; – na základě pozorování odvodí ekologické nároky rostlin, na konkrétních příkladech popíše změny rostlinných orgánů v závislosti na prostředí; – shrne význam rostlin pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných rostlin, které pozná a pojmenuje; – vysvětlí význam rostlin pro výživu člověka – vnímá estetickou funkci rostlin, zaujme stanovisko k ochraně rostlin.	Morfologie a anatomie rostlin Fyziologie rostlin Systém a evoluce rostlin Rostliny a prostředí Význam rostlin Zdravá výživa	PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí Geografie – hospodářský význam rostlin a jejich pěstování Umění a kultura – vnímání krásy rostlin VKZ – výživa člověka a rostliny
Žák – porovná stavbu hub a ostatních organismů;	Stavba a funkce hub a lišejníků	2. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– uvede příklady významných zástupců hub a lišejníků a posoudí jejich negativní nebo pozitivní význam; – zobecní poznatky o druzích a odvodí význam hub a lišejníků v přírodě i pro člověka.	Přehled významných zástupců hub a lišejníků	
Žák – porovná tělní organizaci jednobuněčných a mnohobuněčných; – odvodí ekologické nároky živočichů a na konkrétních příkladech vysvětlí, jak různá prostředí ovlivňují stavbu těl živočichů; – odvodí ze znalosti o evoluci živočichů vývoj jednotlivých orgánových soustav; – vysvětlí na konkrétních příkladech rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním živočichů; – charakterizuje základní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce; – shrne význam jednobuněčných i mnohobuněčných živočichů pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných živočichů, které pozná a pojmenuje; – vysvětlí význam živočichů pro výživu člověka; – zaujme stanovisko k ochraně živočichů; – vysvětlí základní typy chování živočichů.	Morfologie a anatomie živočichů Fyziologie živočichů System a evoluce živočichů Živočichové a prostředí Význam živočichů Etologie živočichů Zdravá výživa	PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí Chemie – přírodní látky (vitamíny, enzymy, hormony...) Geografie – hospodářský význam živočichů a jejich chov Umění a kultura – vnímání krásy živočichů, živočichové v umění VKZ – výživa člověka a živočichové
Žák – porozumí odbornému textu, který se týká ekologické a ochranné tematiky, ekologické pojmy správně používá a vysvětlí; – diskutuje o informacích z médií, týkajících se problematiky životního prostředí.	Základní ekologické pojmy Biosféra a její členění Problematika vztahu organismu a prostředí Člověk a životní prostředí (ochrana a tvorba ŽP) Životní prostředí ČR	Kurz 2. ročník (Ekologie v regionu) PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí České republiky PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce organizace na ochranu přírody – republikové, evropské, světové PT Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy týmová práce žáků PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		a soutěž Dějepis, NOS, geografie – globální problémy moderní společnosti Práce v terénu, projekt, prezentace výsledků na ekologické konferenci
Žák – porovná podobné a rozdílné znaky člověka a lidoopů a posoudí jejich příbuznost; – seřadí podle anatomických znaků a kulturních charakteristik předchůdce člověka.	Evoluce člověka	3. ročník
Žák – porovná základní typy tkání živočichů (obratlovců) a člověka; – využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle – charakterizuje individuální vývoj člověka i faktory, které jej ovlivňují; – rozumí vzniku zátěžových situací a ví jak předcházet vzniku depresí a psychosomatických chorob	Anatomie a fyziologie člověka (opěrná a pohybová soustava, soustavy látkové přeměny, soustavy rozmnožovací, soustavy regulační) Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí;	PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – vztah k vlastnímu tělu i ke svým psychickým charakteristikám, společenská podstata člověka Integrováno z Výchovy ke zdraví – biosociologie; zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí
Žák – uplatňuje metody zdravého životního stylu; – vysvětlí možné důsledky sebepoškozujícího chování a rizikového životního stylu – vysvětlí principy prevence civilizačních chorob; – uvědomuje si rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; – uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků; – vysvětlí princip metod antikoncepce; – charakterizuje základní pohlavní choroby; – popíše fyziologické a sociální změny v období adolescence; – uplatňuje zásady správného chování v oblasti vztahů mezi partnery i péči o vlastní zdraví; – vysvětlí princip metody asistované reprodukce	Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod. Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, péče o reprodukční zdraví Hygiena pohlavního styku Hygiena v těhotenství Změny v období adolescence Modely vzájemného chování Metody asistované reprodukce	Integrováno z Výchovy ke zdraví (VKZ) – civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod.; rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; péče o reprodukční zdraví; hygiena pohlavního styku; hygiena v těhotenství Integrováno z Výchovy ke zdraví – změny v období adolescence, modely vzájemného chování, metody asistované reprodukce
Žák – vysvětlí souvislosti mezi molekulárním základem dědičnosti	Molekulární základy dědičnosti Dědičnost a proměnlivost	4. ročník PT Multikulturní výchova – základní problémy

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
a vlastnostmi organismu; – vyřeší příklady, týkající se přenosu genetické informace mezi molekulami; – používá teoretické znalosti o Mendelových zákonech k vysvětlení principu mono- i dihybridismu a řešení genetických příkladů; – řeší příklady, týkající se přenosu pohlavně vázaných znaků; – vysvětlí čím je podmíněna proměnlivost dědičná i nedědičná; – zobecňuje znalosti z genetiky populací k vysvětlení mechanismů evoluce; – vysvětlí specifika genetiky člověka a příčiny genetických chorob člověka; – popíše metody prevence a možnosti léčby genetických chorob.	Genetika populací Genetika člověka	sociokulturních rozdílů – jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní – lidské rasy a etnika, biologický základ variability populací, genetické rozdíly mezi jednotlivci a mezi skupinami

GEOGRAFIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět zahrnuje vzdělávací obor **geografie** a většinu oboru **geologie RVP G**.

Předmět integruje tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Bližší specifikace (jednotlivé části průřezových témat) je uvedena u každého tematického celku v tabulce (Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Geografie) ve sloupci Přesahy a vazby, poznámky. K průběžnému utváření a upevňování klíčových kompetencí, jež jsou přehledně uvedeny za celou školu v tabulce v úvodní části tohoto ŠVP, u našich studentů přispívá i souhrn a v tomto předmětu široká škála mezipředmětových vztahů, které jsou rovněž u jednotlivých témat uvedeny v tabulce /Přesahy a vazby, poznámky/. Důraz je kladen na takové postupy a používané metody, které v maximální míře naplní náš záměr poskytnout našim absolventům kvalitní vědomosti, praktické dovednosti a schopnosti orientovat se v současném složitém světě i ve svém bližším životním prostředí a okolí v souladu s moderními požadavky globální výchovy. Jde zejména o znalosti o sobě, systémech, rozvoji, životním prostředí, míru a konfliktech, právech a odpovědnosti, alternativních vizích, schopnosti práce s informacemi, mezilidských vztahů, tvořivosti, oceňování druhých, respektu k právu, pozitivního sebepojetí, postoji ke světu a jeho nejednoznačnosti.

Podrobněji je vše uvedeno v tematických plánech.

Časové a organizační vymezení:

Celková dotace je **8** hodin, v 1. až 4. ročníku se jedná o předmět dvouhodinový, tedy **2 –2 –2 –2**. Výuka probíhá v učebně standardně vybavené audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací strategie (formy), které používáme zvláště: jejich přehled je uveden níže a rozvíjí školní výchovné a vzdělávací strategie uvedené přehledně spolu s kompetencemi v tabulkách v úvodu tohoto dokumentu.

- individuální přístup ke geografickému vzdělávání naplňuje možnost výběru volitelného předmětu v maturitním ročníku, možnost účastnit se zeměpisné olympiády, SOČ, soutěže EUROREBUS, nabízených seminářů ze strany vysokých škol a jiných subjektů
- časté využívání skupinové a týmové práce při praktických úkolech ve výuce průběžně a ve všech ročnících /na přiměřené úrovni/
- projekty a projektová výuka /při vhodných tématech a ve spolupráci s ostatními vyučujícími/, pořádání konferencí /např. ekologických/
- participace na zadávání úkolů v rámci systému kurzů v jednotlivých ročnících
- zadávání referátů žákům, k nimž oni vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných zdrojích – internet, rozhlas, televize, odborné publikace, encyklopedie a časopisy /texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky/ a následně získané poznatky propojují se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí a tím si vytváří ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických celků tak, jak je uplatňován ve výuce:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Geografie České republiky	1. ročník
Geografie Evropy	1. – 2. ročník
Česká republika v Evropě a v EU	2. ročník
Regionální geografie světa	2. – 3. ročník
Země jako vesmírné těleso	3. ročník
Kartografie, topografie, geografické informace a zdroje dat	3. ročník
Fyzickogeografická sféra	3. – 4. ročník
Socioekonomická sféra	4. ročník
Socioekonomická sféra Historická a politická geografie	4. ročník
Ekologie a životní prostředí	4. ročník
Terénní geografická a geologická výuka, exkurze, aplikace, praxe	průběžně v jednotlivých ročnících

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Geografie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – rozpozná na konkrétních územních příkladech místně regionální, oblastní a celostátní geografickou dimenzi; – vymezí brněnský region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry tohoto území a jeho vazby na Jihomoravský kraj, region Moravy a jeho možnosti dalšího rozvoje; – zhodnotí polohu, přírodní poměry, zdroje a lidský a hospodářský potenciál ČR; – lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, jednotlivé kraje z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	Česká republika místní region - poloha, kritéria pro vymezení regionu, vztahy k okolním regionům, přírodní a socioekonomické charakteristiky, specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj /potenciál vs.bariéry/, strategické a územní plánování, ČR: poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo: geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační, společenské a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, regiony ČR: územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, Jihomoravský kraj	1. ročník vztahy k: částečně cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty interkulturality Environmentální výchova – Životní prostředí ČR – (jaká jsou nejvýznamnější legislativní opatření v oblasti životního prostředí a jak tato opatření ovlivňuje Evropská unie) – skupinová i individuální samostatná práce (projektová výuka), workshop
Žák – rozlišuje konkrétní regiony na mapě Evropy podle zvolených kritérií a uvede jejich geografickou charakteristiku; – zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry evropských regionů a jejich vazby k regionu vyššímu; – analyzuje podstatné politické a socioekonomické procesy probíhající v Evropě.	Evropa - určující a porovnávací kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti), modelové regiony Evropy -vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, jádra a periferie Evropy	1. ročník/ 2. ročník vztahy k:cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě Multikulturní výchova – Psychosociální aspekt interkulturality Environmentální výchova – individuální samostatná práce s ohledem na konkrétní jazykovou profilaci
Žák – hodnotí a porovnává geografický a geopolitický profil ČR a Evropy, evropské kulturní kořeny, hodnoty, jazykovou rozmanitost, spolupráci ČR a sousedních zemí; – vyhodnotí účast a působení ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích, zejména integrační procesy ve 2.polovině 20.století;	Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě, EU, ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech, EU –organizační struktura, kompetence a fungování, Rada Evropy, CEFTA, Visegrádská skupina, NATO, OECD, OBSE, OSN.	2. ročník vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova – Základní problémy

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
ve 2.polovině 20.století; – uvádí evropské instituce a jejich fungování, zejména EU; – analyzuje důsledky členství ČR v EU.		sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Projektové vyučování (spolupráce s Europe-Direct, pracoviště KJM Brno), samostatná a skupinová práce, seminární výuka včetně prezentace
Žák – rozlišuje aspekty polohy, přírodních poměrů a zdrojů, lidský a hospodářský potenciál jednotlivých makroregionů světa, lokalizuje na mapách jejich hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti; – posoudí postavení světových makroregionů podle různých srovnávacích kritérií.	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika (přírodní a socioekonomické poměry ve vazbách a souvislostech), modelové regiony světa - přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy – možnosti jejich řešení, makroregiony světa – jádra, periferie, modelový region –modelové problémy	2. ročník/ 3. ročník vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty interkulturality Individuální samostatná práce se statistickým materiálem na bázi učebnicového atlasu ADS, částečně i využití témat k ročníkové práci
Žák – charakterizuje složení blízkého vesmíru, Galaxie, Sluneční soustavy; – zhodnotí vlastnosti naší planety a důsledky její rotace a revoluce; – prokáže na příkladech základní vlastnosti Měsíce.	Země: tvar a pohyby Země, důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů (střídání dne a noci, střídání ročních období), časová pásma na Zemi, kalendář	3. ročník vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika Návštěva Hvězdárny a planetária Mikuláše Kopernika v Brně
Žák – lokalizuje a vzájemně porovnává objekty (systémy) a procesy v geografickém prostředí; – rozlišuje v něm znaky společné a znaky odlišné za pomoci kartografických produktů a informací v tištěné i elektronické podobě; – aktivně užívá a aplikuje vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii; – prokáže základní orientaci v použití dálkového průzkumu Země v rámci geografických informačních	geografická kartografie a topografie –praktická aplikace s kartografickými produkty, geografický a kartografický vyjadřovací jazyk – obecně používané pojmy, symboly, zkratky, smluvené značky, vysvětlivky statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii, geografický informační systém (GIS), dálkový průzkum Země (DPZ) -praktické využití	3. ročník vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika Terénní výuka (část) -kurz

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
průzkumu Země v rámci geografických informačních systémů a při interpretaci geografických údajů.		
Žák – rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry, objasní principy deskové tektoniky; – porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér – analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických dějů – posoudí na příkladech krajiny z hlediska jejich prvků a struktury, pestrosti přírody; – krajínotvorných činitelů a procesů v nich včetně změn, energetickou bilanci Země a příčiny endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na georeliéf a život lidí; – analyzuje různé druhy poruch v litosféře – analyzuje princip všeobecné cirkulace atmosféry a její důsledky pro ráz klimatu na Zemi; – vysvětlí velký a malý hydrologický cyklus; – určí složky hydrosféry a jejich význam v krajinné sféře včetně využití a hospodaření s vodními zdroji; – vyhodnotí základní vlastnosti půdního krytu a určí vhodné využití včetně ochrany půdního fondu; – rozpozná hlavní biogeografické formace světa, jejich složky a prvky.	fyzickogeografická sféra (FGS) -vzájemné vazby a souvislosti, důsledky pro životní prostředí, systém FGS na planetární a regionální úrovni –zonalita, azonální jevy, zemské sféry, magmatický proces, zvětrávání a sedimentační proces, vznik a vývoj půd, metamorfní procesy, deformace litosféry, vývoj stavby pevnin a oceánů, povrchové a podzemní vody, hydrologické systémy	3. ročník/ 4. ročník vztahy k: částečně biologie, chemie, fyzika - část vzdělávacího obsahu Geologie – složení a struktura Země, geologické procesy v litosféře, voda PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí Projekt (seminární práce) Terénní výuka - kurzy
Žák – analyzuje geografické, demografické a ekonomické aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva z historického hlediska; – posoudí faktory rozmístění hospodářských aktivit; – lokalizuje na politické mapě světa hlavní geopolitické změny (s důrazem na Evropu); – identifikuje a srovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti.	Historická a politická geografie kulturní a politické prostředí – struktura obyvatelstva dle různých kritérií, státní zřízení a formy vlády, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace	4. ročník vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí, Psychosociální aspekty interkulturality Seminární práce, projekt, následná prezentace
Žák – zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva; – určí a lokalizuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení; – vyhodnotí na konkrétních příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa, – posoudí a analyzuje bilanci světových surovinových a energetických zdrojů; – lokalizuje na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál.	Socioekonomická sféra obyvatelstvo –základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídla a osídlení – sídelní struktura, světové hospodářství – lokalizační faktory a struktura, primér, sekundér, terciér, sociálněgeografické systémy, dílčí disciplíny: geografie obyvatelstva a sídel, zemědělství, lesního a vodního hospodářství, průmyslu, dopravy, spojů, služeb a cestovního ruchu.	4. ročník vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, informatika PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační rozvojové procesy Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Částečně výstupy formou ročníkové práce, projektu
Žák – zhodnotí na příkladech krajiny z hlediska jejich funkce, role a interakce s okolím; – posoudí obecně i s pomocí konkrétních příkladů působení přírodních i antropogenních činitelů v krajinách; – analyzuje proměny krajin v konkrétním území, přírodní limity pro rozvoj společnosti, hlavní rizika sociálních aktivit v krajině na přírodu a na životní prostředí; hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu – rozliší typy přírodních krajin, určí jejich složení, strukturu a typy kulturních krajin z hlediska způsobu jejich využívání; – posoudí stupeň přeměny kulturních krajin lidskou činností a jeho vliv na životní prostředí měst	Ekologie a životní prostředí funkce a role krajiny, krajinná sféra, krajina jako část krajinné sféry, místní krajina, přírodní a kulturní složky krajiny, životní prostředí, typy krajiny, krajinná ekologie, trvale udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, nástroje ochrany přírody a životního prostředí – instituce a organizace, interakce mezi přírodou a společností, rekultivace a revitalizace krajiny, sociální prostředí a jeho vztah k přírodnímu prostředí, využívání přírodních zdrojů a energií, globální civilizační, environmentální a ekologické problémy lidstva – mezinárodní program a politika.	4. ročník vztahy k: biologie, chemie, dějepis, nauka o společnosti, částečně implementován obsah Geologie (Člověk a anorganická příroda) PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí, Životní prostředí České republiky Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž Součást projektu, ekologická konference, terénní výuka

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
a venkova; – vyhodnotí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí; vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu – osvětlí faktory trvale udržitelného života (rozvoje) lidské společnosti a hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí platné pro každého člověka; – posoudí systémy ochrany životního prostředí; – objasní na konkrétních příkladech funkce velkoplošných chráněných území přírody v ČR, Evropě i v mimoevropských regionech včetně lokalizace na mapách, – objasní funkce a role maloplošných chráněných území přírody.		
Žák – účinně využívá praktickou topografii a orientaci v terénu; – aplikuje v terénu praktické postupy při rozhodování a hodnocení krajiny; – uplatňuje zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě; – identifikuje běžné typy vyvřelých, usazených a přeměněných hornin s využitím petrografického klíče, pozná složení a strukturu sedimentů a metamorfitů.	terénní geografická a geologická výuka, praxe, aplikace – geografické a geologické exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	1. – 4. ročník vztahy k: částečně biologie, dějepis, nauka o společnosti, matematika, informatika, začlenění Geologie – geologické procesy v litosféře, Člověk a anorganická příroda PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí, Životní prostředí ČR Mediální výchova – uživatelé: vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům, účinky: aktivní přístup k utváření vlastního prostředí Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Morálka všedního dne Součást kurzů – skupinová i individuální forma praktická cvičení v terénu – projektová výuka

NAUKA O SPOLEČNOSTI

Používané zkratky:

RVP G – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

NoS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT RVP G– průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti realizuje **kompletní** část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost (**vzdělávací obor RVP G Člověk a společnost**) čímž naplňuje požadavky gymnaziálního vzdělávání.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vyučovací předmět seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Vyučovací předmět podpoří u žáků formování dovedností a postojů důležitých pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se naučí rozpoznávat a formulovat společenské problémy současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vyučovací předmět rozvíjí schopnost kritického, analytického a dialektického myšlení, praktického využití získaných poznatků, schopnost argumentace i úspěšného vedení dialogu či diskuse a v neposlední řadě umožňuje uvědomění si vlastní identity a podstaty osobnosti. Využívané metody práce zajistí možnost autonomního přístupu žáků k vzdělávacímu obsahu předmětu a ve výuce budou upřednostňovány metody podporující kolektivní i individuální samostatnou práci žáků. V neposlední řadě budou žáci vedeni k samostatné práci se zadanou literaturou, zpravodajskými informacemi a jinými studijními texty. Přesahy vyučovacího předmětu Nauka o společnosti se promítají i do jiných vyučovacích předmětů a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vyučovacího předmětu Geografie. Do vyučovacího předmětu je zařazena i **část vyučovacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP G** (viz. tabulka Vzdělávací obsah předmětu Nauka o společnosti).

Vyučovací předmět Nauka o společnosti integruje do svého obsahu kompletní vzdělávací oblast Člověk a svět práce z RVP G a její obsah a očekávané výstupy budou naplňovány v rámci programu ročníkových kurzů a projektových týdnů v 1.–4. ročnících. Zařazení náplně oblasti Člověk a svět práce (RVP G) v rámci vyučovacího předmětu Nauka o společnosti do jednotlivých kurzů a projektových týdnů poskytne vyučovací předmět žákovi základní znalosti tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie. Žák se naučí znát své pracovní povinnosti i svá práva, zhodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce. Vyučovací předmět klade velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat moderní informační technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 2 – 2 – 3 - 2

Vyučovací předmět Nauka o společnosti je v ŠVP našeho gymnázia dotován celkově 9 hodinami, přičemž v 1., 2. a 4. ročnících jsou na realizaci vzdělávacích oborů RVP G Člověk a společnost a Výchova ke zdraví (částečně) i vzdělávací oblasti RVP G Člověk a svět práce zařazeny 2 hodiny týdně a ve 3. ročníku 3 hodiny týdně. Ve vyšších ročnících (3. a 4.) bude hodinová dotace předmětu Nauka o společnosti posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných předmětů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (informační centrum EU, orgány státní správy a místní samosprávy, soudy, finanční úřad, pracovní úřad, ČNB, privátní banka...)
- práce s autentickými materiály (daňové přiznání, žádost o sociální dávky, formuláře pracovního úřadu...)
- praktický nácvik práce s informačními a telekomunikačními technologiemi při využívání bezhotovostního platebního styku

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty či obory:

- přesah do předmětů Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie – metody a předmět jednotlivých přírodních věd
- přesah do předmětu Dějepis – Evropa a svět po druhé světové válce
- přesah do předmětu Geografie – Země EU

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti RVP G:

- Člověk a zdraví (vzdělávací obor Výchova ke zdraví – změny v životě člověka a jejich reflexe, vztahy mezi lidmi a formy soužití, rizika ohrožující zdraví)
- Člověk a svět práce (integrován obsah celé vzdělávací oblasti)

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrována tato průřezová témata:

průřezové téma z RVP ZV:

- Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

průřezová témata z RVP G:

- Osobnostní a sociální výchova (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce s soutěží)
- Mediální výchova (médiální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách)
- Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí)
- Environmentální výchova (člověk a životní prostředí)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy; globální problémy, jejich příčiny a důsledky; humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; žijeme v Evropě; vzdělávání v Evropě a ve světě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti plní dané cíle RVP G tím, že vede žáky k:

- utváření realistického pohledu na skutečnost a orientaci ve společenských jevech a procesech
- chápání současnosti v kontextu minulosti i budoucnosti
- posuzování provázaných společenských jevů
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou
- uplatňování tolerantních postojů vůči společenským menšinám
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí, respektování různých systémů hodnot, rozpoznávání negativních sociálních stereotypů
- upevňování pocitu zodpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena společnosti
- ochotě podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci i vztazích, rozvíjení schopnosti diskutovat, věcně argumentovat, rozpoznávat manipulativní strategie
- k rozvíjení vědomí osobní, lokální, evropské i globální identity
- základní orientaci v problematice jednotlivých společenských věd

Integraci obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (RVP G) plní vyučovací předmět dané cíle RVP G tím, že vede žáky k:

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání
- zodpovědnému využití možností sociálního státu
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky prostřednictvím forem bezpečného investování
- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuálních mediálních informací při analýze české i světové ekonomiky
- pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky
- uplatnění profesních předpokladů zodpovědným výběrem povolání
- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat
- efektivnímu předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti a využití moderních informačních technologií a nabídek státních i nestátních institucí - hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy
- dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit
- volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí

V rámci vyučovacího předmětu Nauka o společnosti vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- volí vhodné problémové úlohy (individuální, skupinové) se společenskovedním tématem, k jejichž řešení bude žák volit účinné postupy, vyhledávat informace (literatura, internet, jiná média), vyhodnocovat jejich pravdivost a důležitost
- na vhodně zvolených ukázkách umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti, provádět syntézu, zobecňovat, vyvozovat a formulovat závěry
- zadávání samostatných úkolů směřuje žáky k vyhledávání dat a informací z různých zdrojů
- zadáváním vhodných úloh motivuje žáky k posuzování a vyhodnocování pravdivosti a důležitosti získaných informací, ke kritickému srovnávání informací
- pravidelně zadává žákům individuální či skupinové úkoly, které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací
- vlastním příkladem vede žáky k pochopení nezbytnosti vlastního sebezdokonalování a stálého vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje problémové situace, které žák analyzuje a navrhuje různé způsoby jejich řešení
- připravuje úkoly, spolupracuje s jinými předměty a oblastmi na přípravě a realizaci společných akcí a projektů, při jejichž řešení bude žák využívat poznatků jiných vědních oborů
- pomocí diskusí a jiných metod vytváří pro žáky dostatečný prostor ke zjišťování pravdivosti teorií a hypotéz
- přípravou ukázek z audio a video nahrávek směřuje žáky k systematickému pozorování reakcí, chování lidí v různých situacích v reálném životě, literatuře či filmu
- vede žáky k zaznamenávání jejich pozorování, pomáhá s vytvořením hypotéz o možných příčinách a následcích lidského chování a jednání
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli a analyzovali různé životní scénáře k určité modelové situaci

Kompetence komunikativní

učitel

- skrze cílené systematické vedení žáků k slovním projevům vytváří prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek
- navozuje problémové situace, při nichž žák ve spolupráci s ostatními vyhledává potřebné informace, třídí je a zpracovává
- vhodnými příklady a úkoly učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a protiargumenty
- připravuje úkoly, při jejichž řešení žák využívá moderní komunikační prostředky
- vytváří příležitosti pro písemnou, ústní a digitální formu prezentace vlastních zjištění, názorů, postojů
- vytváří modelové situace, kterými žáci získávají dovednost vzájemně si naslouchat (diskuse, hodnocení projevu, týmová práce)
- připravuje dostatečné množství příležitostí ke skupinovým diskusím
- připravuje modelové situace, pomocí nichž seznamuje žáky s různými procedurami v mezilidském styku
- na základě diskusí či zadávaných úloh motivuje k úvahám o různých způsobech mezilidské a společenské komunikace

Kompetence sociální a personální

učitel

- prostřednictvím společných rozborů prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
- vytváří situace a úkoly, které umožňují žákům využít jejich individuální potenciál
- na příkladech, jako je osobní dotazník, životní scénář seznamuje žáky s různými způsoby sebepoznávání

- pomocí socioprůzkumu vyjadřujících vztahy ve skupině vede žáky k interpretaci sociálních vazeb mezi jednotlivými členy skupiny
- navozuje aktivity (dramatizace, hraní rolí, skupinová práce), během kterých žák konstruktivně řeší problémy s ostatními
- rozbořením zdravotně patologických jevů motivuje žáka k odpovědnosti za své zdraví
- prostřednictvím dramatizací, skupinové práce, krátkodobých i dlouhodobých projektů vede žáky k prevenci sociálně patologických jevů
- připravuje aktivity, pomocí nichž účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti a příslušnosti ke škole

Kompetence občanské

učitel

- kontrolou zadaných prací navozuje situace k získání vědomí odpovědnosti za včasné plnění zadaných úkolů a odpovědnosti za vlastní práci
- pomocí textů s příslušnou tematikou vede žáky k uvědomění si hodnoty lidského života, směřuje žáky k obhajobě svých lidských práv
- soustavným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami vede žáky ke sledování a analýze aktuální společenské, ekonomické, sociální a politické situace v ČR i ve světě
- vytváří dostatek příležitostí (výlety, exkurze, odborné besedy, podíl na humanitárních a charitativních akcích) k získání praktických zkušeností a zejména postojů v oblasti ochrany kulturních a duchovních hodnot a lidských práv
- směřuje žáka k osvojení si nepředpojaté komunikace s druhými lidmi, s příslušníky jiných zemí, kultur a etnik

Kompetence k podnikavosti

učitel

- směřuje žáka, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- prostřednictvím praktických aktivit, dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskuzí vytváří příležitosti k tomu, aby žák uplatňoval proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- systematickým a důsledným působením vede žáka k tomu, aby usiloval o dosažení stanovených cílů, průběžně revidoval a kriticky hodnotil dosažené výsledky, korigoval další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončoval zahájené aktivity a motivoval se k dosahování úspěchu
- volbou modelových situací a nácvikem jejich řešení napomáhá k tomu, že žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- díky teoretickým i praktickým aktivitám v rámci ekonomických kurzů vede žáka k tomu, že chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK	ČASOVÉ URČENÍ	
Úvod do problematiky sociálních věd	úvod prvního pololetí 1. ročníku	2 hodiny týdně
Člověk jako jedinec (psychologie)	první pololetí 1. a druhé pololetí 2. ročník	2 hodiny týdně
Člověk ve společnosti (sociologie)	druhé pololetí 1. a první pololetí 2. ročník	2 hodiny týdně
Občan ve státě (politologie)	3. ročník	3 hodiny týdně
Mezinárodní vztahy (politologie)	3. ročník	3 hodiny týdně
Občan a právo (právo)	3. ročník	3 hodiny týdně
Lidská práva (právo)	3. ročník	3 hodiny týdně
Globální svět	3. ročník	3 hodiny týdně
Úvod do filozofie a religionistiky	4. ročník	2 hodiny týdně
Trh práce a profesní volba – oblast Člověk a svět práce	1. ročník - projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Pracovněprávní vztahy – oblast Člověk a svět práce	2. ročník - projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Tržní ekonomika – oblast Člověk a svět práce	3. ročník - projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Národní hospodářství a ekonomická úloha státu – oblast Člověk a svět práce	4. ročník - projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Finance – oblast Člověk a svět práce	4. ročník - projektový týden a kurz	bez hodinové dotace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Nauka o společnosti

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vysvětlí důvody vzniku sociálních věd a srovná jejich předmět a metodologii s přírodovědnými obory – porovná sociální a přírodní vědy a objasní jejich shody a rozdíly	Úvod do problematiky sociálních věd – Úvod do vědy obecně (shody a rozdíly sociálních a přírodních věd, jejich metody, předmět...)	úvod prvního ročníku Mezipředmětová vazba na vyučovací předměty: Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie (metodika přírodních věd)
Žák – objasní důvody mezilidských odlišností v projevech chování a popíše faktory ovlivňující prožívání, chování a činnost člověka – porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, charakterizuje každou životní etapu a základní životní cíle a úkoly člověka v nich – na příkladech ilustruje způsoby vnímání, prožívání a poznávání skutečnosti, sebe i druhých jedinců a popíše činitele ovlivňující proces poznání a vnímání – porovná různé metody učení a aplikuje je pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady – posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a je připraven tato rizika nést – uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace – usiluje o dosažení stanovených cílů a koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl – dokončuje zahájené aktivity – se motivuje k dosahování úspěchu – průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky – uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení – využije získané poznatky v procesu sebepoznání, poznání druhých jedinců, při volbě budoucí profese – konstruktivně se vyrovnává s náročnými životními situacemi – popíše svoji osobnost, emoce a potřeby a je schopen tuto znalost využít v osobním životě – uvede práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce a zaujme otevřený postoj k aktuálním problémům (registrované partnerství, umělé přerušování těhotenství, sexuální zneužívání)	Člověk jako jedinec (psychologie) – Podstata lidské psychiky – Osobnost člověka – Psychologie v každodenním životě – Způsoby sebereflexe a kontroly emocí – Obecná psychologie – Psychologie osobnosti – Vývojová psychologie – Sociální psychologie	1. ročník Integrována průřezová témata RVP G: Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (v rámci psychologie osobnosti) – Sociální komunikace (v rámci sociální psychologie) Mediální výchova (v rámci sociální psychologie) – Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace) – Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislosti v nestrukturovaném sociálním prostředí) – Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům) – Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí) – Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti) Integrovány součásti vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP G: – - Změny v životě člověka a jejich reflexe (v rámci psychologie osobnosti)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– popíše předmět a obsah jednotlivých psychologických disciplín a psychologických teorií v historickém kontextu – vysvětlí základní pojmy sociální psychologie – socializace, sociální prostředí, sociální percepce, komunikace (včetně sociální a mediální komunikace), sociální postoje, sociální role, pozice, statut ...		
Žák – uplatní společensky přijatelné způsoby komunikace ve formálních i neformálních sociálních vztazích – respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevech příslušníků různých sociálních skupin a doloží důsledky předsudků k nim – objasní podstatu skupinového prostředí a význam sociální kontroly jednotlivce ve skupině a ve větších sociálních celcích – korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích a aplikuje tak prvky své sociální inteligence – objasní hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění – aktivně a angažovaně projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte – posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji a rozliší konstruktivní a destruktivní změny – objasní podstatu současných sociálních problémů a popíše vlivy a dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost – zaujímá odmítavé postoje ke všem formám sociálně patologického chování – uvede důsledky porušování zákona v souvislosti s výrobou, držením a konzumací návykových látek – popíše vývoj sociologických teorií světových i českých sociologů – vytvoří a zanalyzuje jednoduchý (základní) sociologický výzkum – objasní postavení člověka v přírodním i společenském prostředí a vzájemný vztah mezi přírodou a „druhou“ přírodou – popíše podstatu kulturním prostředí, vysvětlí rozdíly mezi hmotnou a duchovní kulturou – vysvětlí základní problematiku sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě a jejich psychosociální aspekty	Člověk ve společnosti (sociologie) – Společenská podstata člověka (proces socializace) – Sociální a skupinová struktura společnosti – Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem – Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče – Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině – Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – Modely sociálního chování v intimních vztazích – Sociální fenomény a procesy – Sociálně patologické jevy – Sexuálně motivovaná kriminalita – Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích – Dějiny sociologických teorií – Metody a techniky sociologického výzkumu – Sociologické pojetí vztahu člověk	2. ročník Integrovaná průřezová témata RVP G: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů (viz. učivo: podstata multikulturality) – Psychosociální aspekty interkulturality (viz. učivo: podstata multikulturality) – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (viz. učivo: podstata multikulturality) Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace (viz. učivo: Rozvoj sociálních dovedností pro život s lidmi) – Spolupráce a soutěž (viz. učivo: sociální a skupinová struktura společnosti) Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí (viz. učivo: sociologické pojetí vztahu člověk – příroda) Mediální výchova (viz. učivo: sociologické pojetí kultury) – Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace) – Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislosti v nestrukturovaném sociálním prostředí) – Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům) – Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	příroda – Sociologické pojetí kultury – Podstata multikulturality	společenského prostředí) – Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti) Integrované součásti vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP G: – Vztahy mezi lidmi a formy soužití (viz učivo: vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem; partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče; rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině; rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi; modely sociálního chování v intimních vztazích) – Rizika ohrožující zdraví (viz učivo: sociálně patologické jevy, sexuálně motivovaná kriminalita, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sociální dovednosti potřebné k řešení problémů v nečekaných složitých a krizových situacích – duševní hygiena)
Žák – objasní a porovná historické i současné typy států a forem vlády – vyloží obsah ústavy a vymezí její funkce ve státě i které oblasti života upravuje – popíše podstatu a důvod dělby státní moci v ČR na tři autonomní složky a vysvětlí funkce a úkoly orgánů státní moci v ČR – popíše podstatu demokracie a odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v obou systémech – objasní podstatu a význam politického pluralismu, uvede příklady politického extremismu a charakterizuje jeho projevy a uvede v čem spočívá nebezpečí ideologií – popíše složky politického spektra, porovná přístupy vybraných politických seskupení k řešení základních otázek a problémů	Občan ve státě (politologie) – Stát (znaky a funkce, formy státu, právní stát včetně Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod) – Demokracie (principy a podoby, občanská společnost, politické subjekty, volby, volební systémy) – Politologická charakteristika ČR – Ideologie – Základy politologie – Dějiny politologických teorií	3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
každodenního života občanů – uvede příklady občanské angažovanosti v obci a ve státě; vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb – projevuje orientaci v politologické terminologii a ve vývoji politologického myšlení v českém i celosvětovém historickém kontextu		
Žák – vysvětlí důvody, průběh a význam procesu evropské integrace ve dvacátém století – popíše a vysvětlí rozdíly integračního procesu obou politických bloků států v Evropě (demokratické versus socialistické státy v Evropě) – popíše a rozliší funkce orgánů Evropské unie (EU), uvede příklady jejich činnosti – posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů a uvede příklady, jak mohou v rámci EU uplatňovat svá práva – vymezí činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod „světového společenství“, posoudí význam zapojení ČR – uvede instituce, na něž se může obrátit v případě potíží při pobytu v zahraničí	Mezinárodní vztahy (politologie) – Evropská integrace (podstata a význam, historický průběh) – Evropská unie (význam, orgány EU, jednotná evropská měna, ČR a EU...) – Mezinárodní spolupráce (důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství, jejich účel a náplň činnosti, členství ČR v nich)	3. ročník Integrovaná průřezová témata RVP G: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě (viz učivo: Evropská unie) – Vzdělávání v Evropě a ve světě (viz učivo: Evropská unie a mezinárodní spolupráce) Mezipředmětové vztahy: – Historie – Evropa a svět po druhé světové válce – Geografie – Země EU
Žák – objasní odlišnosti mezi morálními a právními normami, popíše a odůvodní účel sankcí při porušení právní normy – uvede, které státní a samosprávné orgány se účastní procesu legislativy a jak a kde jsou výsledky procesu zveřejňovány – vysvětlí rozdíly mezi fyzickou a právnickou osobou a uvede jejich příklady – uvede a popíše podstatu důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti jejich účastníků – rozezná a popíše podstatu a rozdíl občanskoprávního a trestněprávního soudního řízení – rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podstatu skutkových podstat trestných činů a uvede příklady trestněprávních sankcí – rozliší náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet – respektuje ve svém jednání platné právní normy	Občan a právo (právo) – Právo a spravedlnost (smysl a účel práva, morálka a právo) – Právo v každodenním životě (subjekty a objekty práva, způsobilost k právním úkonům, druhy právních norem, právní řád v ČR – jeho uspořádání) – Orgány právní ochrany – Historický vývoj práva – Právní odvětví	3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– objasní jednotlivá právní odvětví a na příkladech vysvětlí jejich obsah – vyloží obsah Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod – objasní důvody vzniku a základní vývojové etapy práva (i našeho)		
Žák – vysvětlí vznik a vývoj lidských a občanských práv v historickém kontextu (přerod novověkých přirozenoprávních teorií v současné aplikované dokumenty, v nichž je obsažena základní charakteristika lidských a občanských práv) – popíše a obhajuje svá lidská práva, respektuj lidská práva ostatních lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování – objasní problematiku interkulturních vztahů v ČR i v Evropě a jejich případné negativní jevy zkonfrontuje s Listinou základních práv a svobod – uvede nejzávažnější porušování lidských práv a problémy interkulturních vztahů v domácím i celosvětovém měřítku – vymezí okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady	Lidská práva (právo) – Lidská práva (původ a vývoj lidských práv) – Lidská práva v dokumentech – Porušování a ochrana lidských práv – Právní stát – Funkce ombudsmana	3. ročník Integrovaná průřezová témata RVP G: Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů (viz učivo: lidská práva, porušování a ochrana lidských práv)
Žák – popíše projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky – popíše svůj životní styl a posoudí, zda odpovídá (případně proč) znakům „konzumního způsobu života“	Globální svět – Proces globalizace (příčiny, projevy, důsledky) – Podstata „spotřebního“ způsobu života – Globální problémy současné civilizace – Problémy zemí „třetího světa“	3. ročník Integrovaná průřezová témata RVP G: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy (viz učivo: proces globalizace) – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (viz učivo: podstata spotřebního způsobu života, globální problémy současné civilizace) – Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (viz učivo: problémy zemí „třetího světa“) Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí (viz učivo: globální problémy současné civilizace)
Žák – vysvětlí podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka	Úvod do filozofie a religionistiky – Podstata filozofie	4. ročník Integrovaná průřezová témata RVP G:

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– mýtu, náboženství, věd a umění k uchopení skutečnosti a člověka – popíše hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení – eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci – oceňuje význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možných rizik jejich zneužití – charakterizuje podstatu, shody a rozdíly světových náboženství – rozliší významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení – vysvětlí vzájemné propojení mezi součástmi normativní kultury (právo – morálka) – posoudí lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem – zaujme stanovisko k základním projevům amorálního jednání ve společnosti (v primárním i sekundárním prostředí, v němž se pohybuje i v celosvětovém kontextu) – vysvětlí rozdíl mezi objektivní a subjektivní morálkou – popíše podstatu základních etických teorií v dějinném kontextu a zhodnotí jejich význam	– Filozofie v dějinách (antická, středověká, renesanční, novověká, osvícenská filozofie a filozofie 19. a 20. století) – Víra v lidském životě – Etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne (viz učivo: etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií)
Žák – reálně zhodnotí své předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace – popíše a zhodnotí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře – posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním – zpracuje potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu či zvolené profesi – vytvoří vlastní strukturovaný životopis, potřebný pro konkurzní řízení či přijímací řízení na VŠ – prezentuje sebe i svoji práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru či konkurzu	Trh práce a profesní volba – Profesní volba – Mezinárodní trh práce – Osobní management	3. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování - žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– vytvoří vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na svoji osobní situaci a osobní vztahy – se cílevědomě, zodpovědně a realisticky rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření – rozvíjí svůj osobní a profesní potenciál – rozpoznává využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě – získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech – využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit – usiluje o dosažení stanovených cílů a koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl – dokončuje zahájené aktivity – se motivuje k dosahování úspěchu – průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky		
Žák – uzavře fiktivní pracovní smlouvu a ukončí fiktivní pracovní poměr – objasní problematiku pracovně-právních vztazích – popíše a svá pracovní práva, uplatňuje je i u druhých a respektuje své pracovní povinnosti – vysvětlí funkce odborů – volí bezpečné pracovní postupy a adekvátní pracovní pomůcky, projevuje úctu k ochraně přírodního prostředí v procesu práce – aplikuje zásady chování při pracovním úrazu	Pracovněprávní vztahy – Pracovní právo – Bezpečnost práce	3. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden ve čtvrtém ročníku (projektové vyučování - žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák – vysvětlí mechanismy fungování ekonomického trhu a podstatu vztahu nabídky a poptávky, kolísání cen zboží i pracovní síly... – popíše a porovná jednotlivé formy podnikání – porovná výhody a rizika podnikání a porovná je s výhodami a nevýhodami pracovního poměru – volí správný postup při založení vlastního podnikání a žádosti o živnostenské oprávnění – chápe podstatu a principy podnikání – zvažuje možná rizika podnikání – vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění	Tržní ekonomika – Základní ekonomické pojmy – Ekonomické subjekty – Marketing – Transformace české ekonomiky po roce 1989	3. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden v 3. ročníku (projektové vyučování - žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
podnikatelského záměru (s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory) – posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a je připraven tato rizika nést – uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost – objasní význam reklamy (včetně jejích skrytých obsahů) a posoudí podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu – objasní podstatu transformace české ekonomiky po roce 1989 a vysvětlí rozdíl mezi centrálně řízenou a tržní ekonomikou – objasní úlohu Úřadu pro hospodářskou soutěž		
Žák – vysvětlí základní principy státního rozpočtu (systém příjmů a výdajů státu) – objasní daňovou politiku státu a popíše, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje – popíše problematiku daňového přiznání, základních výpočtů daní (hlavně příjmu) a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění – z dostupných zdrojů zhodnotí vliv důležitých ekonomických ukazatelů (inflace, HDP, nezaměstnanost...) na životní úroveň občanů – stanoví životní minimum domácnosti a zažádá o sociální dávky, na něž vznikl nárok – vysvětlí funkci podpory v nezaměstnanosti, úřadů práce a personálních agentur – posoudí a srovná nabídku zaměstnání a rekvalifikace v různých typech médií	Národní hospodářství a ekonomická úloha státu – Fiskální politika – Monetární politika ČNB – Sociální politika	4. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden v 4. ročníku (projektové vyučování - žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák – objasní funkce ČNB a její vliv na činnost komerčních bank – popíše problematiku akciového trhu a forem investic do cenných papírů – využívá moderní formy bankovních služeb (informační a telekomunikační technologie při využívání bezhotovostního platebního styku) – vybere optimální způsob financování svých osobních potřeb	Finance – Peníze – Bankovní soustava	4. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G Průřezová témata nezařazena výcvikový kurz a projektový týden v 4. ročníku (projektové vyučování - žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

DĚJEPIS

Používané zkratky:

UP – učební plán

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

RVP G – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

NOS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT RVP ZV– průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

PT RVP G– průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Dějepis realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost a její aplikace RVP pro gymnaziální vzdělávání.

Vyučovací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vyučovací předmět významně uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Ve svém vzdělávacím obsahu předmět propojuje a využívá obsah tematických celků vyučovacích předmětů Nauka o společnosti, Umění a kultura a přesahy vyučovacího předmětu se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí. Tematické celky vyučovacího předmětu Dějepis mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vyučovacího předmětu Geografie, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 2 – 2 – 2 - 2

Vyučovací předmět Dějepis je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 8 hodinami, přičemž ve všech ročnících jsou zařazeny 2 vyučovací hodiny. Ve vyšších ročnících (3. a 4.) bude hodinová dotace předmětu Dějepis posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou

- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (archiv, muzeum, galerie, architektonické památky...)

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty:

Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a v Evropě

Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu

NOS – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv

NOS – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou integrována tato průřezová témata RVP G:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, Žijeme v Evropě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět plní dané cíle RVP ZV i G tím, že vede žáky k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty historického charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických faktů
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům

V rámci vyučovacího předmětu Dějepis vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- zadáváním domácích úkolů a jejich důslednou kontrolou vede žáky k tomu, aby samostatně vyhledávali, shromažďovali, třídili informace rozšiřující nebo upřesňující dané probírané téma
- rozбором jednoduchých historických textů motivuje žáky, aby získané informace dokázali podrobit jednoduché historické analýze, čímž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování některých témat
- v rámci zpracování těchto produktů vede žáky k seznámení se nenásilným způsobem s odbornou historickou literaturou, odbornými studiemi a časopisovými články.
- pravidelným zařazováním ukázek, zadáváním úkolů vede žáky ve vyšších ročnících k vytváření esejí a samostatných projektů spojených s prezentací své práce před spolužáky, čímž je současně rozvíjena i kompetence komunikativní
- pomáhá žákům vybrat určité historické téma, které bezprostředně souvisí s probíraným historickým jevem, které následně žáci v menších pracovních skupinách zpracovávají a ve skupinách konzultují získané poznatky

- pravidelnou práci s odbornou literaturou, odbornými časopisy a jinými zdroji motivuje žáky k tomu, aby využívali různé zdroje informací a společně pak vytváří kompletní informaci, kterou pak prezentují svým spolužákům
- vede žáky k zaujímání stanovisek z různých zdrojů informací – odborná literatura, články v odborných historických časopisech, ale i v časopisech laických či v denním tisku, internetové odkazy atd., následně porovnávají jejich informační přínos
- prací s učebnicí i jinými zdroji vede žáky k získávání poznatků, historických jevů a událostí a k jejich správnému zařazování v čase a prostoru, čímž dosáhne toho, že se žáci orientují v základních historických pojmech, které jsou schopni uplatnit a aplikovat i v rámci mezipředmětových vztahů

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pravidelně zařazuje do hodin samostatnou práci žáků, která vede k samostatnosti při řešení problematických úloh
- připravuje otázky, které bezprostředně souvisí s daným úkolem a žáci na základě informací, které vyhledávají v textu např. původního historického pramene, případně části textu z odborné historické literatury či odborného článku na ně následně odpovídají písemnou či ústní formou
- pravidelným zadáváním referátů, domácích úkolů, řízeným dialogem povzbuzuje žáky k tomu, aby samostatně řešili problémové otázky a byli schopni navrhnout způsoby jejich řešení
- pravidelně zařazuje do hodin práci s dějepisnými mapami a atlasy a tím vede žáky k získání historicko-geografických souvislostí a prostorové orientace

Kompetence komunikativní

učitel

- předává rozšiřující poznatky formou výkladu i pomocí upřesňujících otázek a motivuje žáky tak, že sami dokáží vyhledat potřebné historické informace
- vybírá aktuální témata, k nimž žáci vyhledávají podklady k vysvětlení určitých historických souvislostí
- pomáhá žákům v hodinách zpracovat získaná fakta a odlišit informace podstatné od nepodstatných v souvislosti se zpracovávaným úkolem
- radí žákům, jak získané poznatky srozumitelně, spisovně a odborně prezentovat, argumentovat a obhajovat své závěry v řízené diskuzi
- umožňuje žákům při prezentaci jejich prací používat názorné pomůcky a výpočetní techniku
- učitel navozuje v hodinách přátelskou atmosféru, čímž podporuje podnětnou komunikaci a tvořivost žáků

Kompetence občanské

učitel

- pravidelným hodnocením, rozbořem a kontrolou domácích úkolů motivuje žáky, aby dle stanovených termínů tyto úkoly vypracovávali
- zadáváním projektů a termínovaných úkolů vede žáky k rozvoji autonomního učení
- porovnáváním historických událostí, filozofií jednotlivých etap a osudů jedinců vede žáky k pochopení a uvědomění si lidské důstojnosti jedince
- frontálním rozbořem, formální či neformální diskusí vede žáky k tomu, aby dokázali zaujmout samostatný postoj k některým závažným otázkám ekonomickým, sociálním, kulturním a historickým a aby si uvědomili etické, kulturní a duchovní hodnoty zanechané předchozími generacemi

Kompetence sociální a personální

učitel

- při skupinové práci definuje zcela jasně úkol verbální či písemnou formou
- rozděluje žáky do pracovních skupin, v nichž se žáci učí spolupracovat na zadaném úkolu ve skupinách, čímž rozvíjí týmovou práci a principy spolupráce
- pravidelnou debatou se žáky a jejich soustavným vybízením k vyjádření vlastního názoru či stanoviska stimuluje žáky k tomu, aby dokázali reagovat na vnější diskusní podněty
- vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede žáky k tomu, že jsou schopni nejen sdílet či přetvářet názory ostatních i respektovat odlišné názory

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK	ČASOVÉ URČENÍ	
Úvod do dějepisu	úvod 1. ročníku	2 hodiny týdně
Pravěk	1. ročník	2 hodiny týdně
Staroorientální státy a starověk	1. ročník	2 hodiny týdně
Středověk	2. ročník	2 hodiny týdně
Počátky novověku (16. – 17. století)	konec 2. ročníku a počátek 3. ročníku	2 hodiny týdně
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18. – 19. stol.	3. ročník	2 hodiny týdně
Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914 – 1945)	4. ročník	2 hodiny týdně
Soudobé dějiny (Evropa a svět po druhé světové válce)	4. ročník	2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Dějepis

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého – vysvětlí rozdíly mezi pojmy – dějiny, dějepis, historie, historiografie a rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace – se orientuje v institucích provádějících a doplňujících historický výzkum a vysvětlí podstatu jejich činnosti – objasní předmět jednotlivých pomocných věd historických	Úvod do dějepis (Podstata a úloha historie - Význam historického poznání pro současnost; práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití; instituce, zabývající se historickým výzkumem a uložením historických pramenů; pomocné vědy historické)	úvod 1. ročníku Průřezová témata nezařazena
Žák – se orientuje v základních výzkumných metodách archeologie, umí objasnit význam archeologické práce – objasní vývoj života na Zemi a vývoj živočišných předchůdců člověka i člověka dnešního typu v jednotlivých vývojových etapách pravěku (hominizační a socializační proces) – objasní vývoj pravěké duchovní i materiální kultury člověka (náboženství, pohřební rituály, umění, vývoj industrie) – vysvětlí význam neolitické revoluce – vzniku výrobního způsobu života – pro socializační změny v životě pravěkého člověka – objasní význam „kovových“ dob, tj. používání kovů při materiální výrobě i způsobu obživy – charakterizuje pojem archeologická kultura a zařadí časově i prostorově hlavní archeologické kultury pravěku	Pravěk (doba kamenná, bronzová, železná; podstata a metody archeologického výzkumu)	1. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury
Žák – zhodnotí přínos starověkých kultur a umí pojmenovat, co mají tyto kultury společné – objasní a porovná jednotlivé náboženské systémy starověku (hlavně židovství a jeho odraz v křesťanství) a popíše okolnosti jejich vzniku – vysvětlí vznik a vývoj jednotlivých staroorientálních států a vysvětlí odraz jejich kultury v kultuře „klasických“ antických států (Řecko, Řím) – objasní jednotlivé etapy vývoje starověkého Řecka a Říma, zhodnotí	Staroorientální státy a starověk (staroorientální despotie; antické Řecko, Řím; ostatní Evropa a naše země v době římské)	1. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
kulturní a společenský přínos antických států a vyzdvihne, co odkázaly budoucím generacím (řecká demokracie a vzdělanost; římské právo; křesťanství)		
Žák – vysvětlí návaznost středověkých států na antické kulturní tradice – objasní proces christianizace a jeho vliv na vývoj raně středověké Evropy – vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí západních i východních křesťanů, vliv církve a náboženství na středověkou společnost – popíše poměry hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 15. století a vše doloží na vybraných státních celcích – charakterizuje středověký vývoj slovanského obyvatelstva ve východní Evropě i na našem území – objasní středověký vývoj jednotlivých (vybraných) evropských států – objasní původ slovanského etnika, orientuje se v problematice prvních slovanských států s přihlédnutím k domácímu vývoji – objasní islám a vývoj islámské oblasti – vysvětlí průběh a důsledky tatarských a tureckých nájezdů hlavně do jižní a jihovýchodní Evropy – popíše, jak fungovala společnost v raném středověku, jak vznikaly první hospodářské a politické instituce – vysvětlí podstatu lenního systému a vznik šlechty – objasní význam evropské vzdělanosti v duchu křesťanských tradic (význam univerzit, křesťanských řádů)	Středověk (utváření středověké Evropy, vývoj islámu, vývoj křesťanství, hospodářský a zemědělský vývoj středověké společnosti, vzdělanost a umění ve středověké společnosti, dějiny jednotlivých (vybraných) středověkých států v Evropě a muslimském světě)	2. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a Evropě
Žák – objasní význam nových myšlenkových systémů a vědeckých poznatků pro další vývoj společnosti, především, co lidstvu umožnily – zhodnotí význam a důsledky (hospodářské i politické) velkých zeměpisných objevů a cest – se orientuje v církevní otázce, charakterizuje vznik reformačních hnutí, objasní, jaká protiopatření učinila katolická církev – vymezí a chápe vznik nových státních systémů a institucí (stavovský stát, absolutistická vláda). Umí je doložit na vývoji konkr. evropských států – zhodnotí situaci našeho státu uvnitř habsburského soustátí, jeho sociální, politickou a kulturní sféru a změny, které stát prodělal po třicetileté válce	Počátky novověku – 16. – 17. století (renesance a humanismus, evropská reformace; zámořské plavby a objevy; vývoj vybraných Evropských a mimoevropských novověkých států; mezinárodní vztahy v raném novověku; absolutismus a stavovství; raně novověké revoluce v Nizozemí a Anglii; české země v počátcích novověku v rámci habsburského soustátí; baroko)	konec 2. ročníku a počátek 3. ročníku Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury NOS – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– zná a vysvětlí podstatu prvních novověkých revolucí (Nizozemí, Anglie) a zhodnotí jejich příčiny a důsledky		
Žák – objasní význam osvícenských myšlenek a názorů a vysvětlí jaký měly konkrétní dopad na vývoj ve světě – se orientuje v proměnách v jednotlivých státech, kde byly osvícenské myšlenky postupně naplňovány, sleduje vývoj nových přístupů k politickému životu, úloze občana ve státě a jeho právům – vyzdvihne význam ústavy a orientuje se v základních typech parlamentních systémů – vysvětlí proces utváření novodobých národů a občanských společností – objasní, jak a za jakých podmínek se utvářel český národ – zhodnotí proces modernizace a industrializace v Evropě a také jeho negativní důsledky – ekologické, ekonomické a sociální důsledky – charakterizuje odlišný vývoj Evropy (v důsledku rozdílného tempa modernizace) a ostatních kontinentů vyjma severní Ameriky a vysvětlí důvody tohoto procesu – zdůvodní následky velmocenské politicky evropských států – popíše vývoj české společnosti a zhodnotit její postavení a celkovou úroveň v dunajské monarchii	Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18. – 19. století (osvícenství – kultura, politika a náboženství, charakteristika osvícenského absolutismu; velké revoluce – vznik USA, francouzská revoluce 1789 – 1799, revoluční hnutí v Evropě do, v i po roce 1848; napoleonské a Vídeňský kongres; hospodářské vztahy v 18. – 19. století; národnostní a emancipační hnutí; vzájemné střetávání velmocí; životní styl, vzdělanost a umění na přelomu 19. a 20. století)	3. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury
Žák – charakterizuje obě světové války a dokumentuje jejich důsledky – objasní příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl dán vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševismu v Rusku – popíše základní znaky totalitních ideologií a srovná je s podstatou demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit (politika apeasementu) – vysvětlí důvody spojenectví i následné konflikty mezi totalitními režimy (nacismus versus komunismus) – chápe a objasní spojitosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politické radikalizace pravicových a levicových antidemokratických sil – popíše a zhodnotí život v moderní evropské společnosti a objasní význam masové kultury – charakterizuje význam vzniku ČSR a její vývoj v meziválečném období	Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914 – 1945) (první světová válka; revoluce v Rusku; Versaillesko-washingtonský systém; vznik Československa; Evropa a svět ve 20. a 30. letech; Mnichovská krize; kulturní vývoj 1. poloviny 20. století; druhá světová válka; protektorát Čechy a Morava, II. odboj)	1. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – popíše a vysvětlí vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa – objasní a zhodnotí vojenská, politická a hospodářská seskupení z doby „studené války“ – vysvětlí vzájemné vztahy obou politických bloků – objasní důvody a průběh nejvýznamnějších konfliktů vzniklé v důsledku bipolárního rozdělení světa – vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku – charakterizuje vnitřní vývoj a vzájemné vztahy USA a SSSR i jejich odraz ve střední Evropě a u nás – porovná a vysvětlí způsob života a chování v demokratických a totalitních společnostech – objasní podstatu integrace demokratické části Evropy, vysvětlí lidská práva v kontextu evropské kulturní tradice a popíše úlohu a pravomoci základních institucí sjednocující se Evropy – objasní rozpad koloniální soustavy a problémy vývoje postkoloniálních rozvojových zemí – vysvětlí vliv islámské a dalších neevropských kultur na současný svět – vymezí a objasní základní (globální) problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje – vysvětlí cestu poválečného demokratického Československa ke komunistickému převratu v únoru 1948 a objasní vznik a vývoj totalitního režimu v socialistickém Československu (společenské čistky a politické procesy, „svobodná“ šedesátá léta, období normalizace, cestu k demokracii a vývoj Československa po roce 1989) – charakterizuje vývoj a současný stav v „postkomunistických“ zemích po pádu komunistických režimů	Soudobé dějiny – Evropa a svět po druhé světové válce (Evropa a svět po druhé světové válce, „studená válka“ a poválečné mocenské konflikty; východní blok – Československo jako součást východního bloku; Euroatlantický západní blok – euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; životní podmínky na obou stranách „železné opony“; rozpad koloniální soustavy; pád komunistických režimů; globální problémy moderní společnosti) – <i>prolíná se s vyučovacím předmětem Občanský a společenskovední základ – širší tematický celek „Mezinárodní vztahy – globalistika“</i>	4. ročník Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy – Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce – Žijeme v Evropě Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury NOS – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět tělesná výchova plně realizuje vzdělávací obsah oboru **tělesná výchova** obsaženého v **RVP G**. Z oboru **Výchova ke zdraví RVP G** jsou do předmětu integrována témata Zdravý způsob života a péče o zdraví a Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Časové a organizační vymezení

Časová dotace předmětu je 2 – 2 – 2 – 2.

Výuka probíhá ve skupinách v tělocvičně, v gymnastickém sále, v posilovně, na školním hřišti. Část aktivit probíhá v týdenních ročníkových kurzech, na lehkootletickém stadionu, na zimním a plaveckém stadionu a v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací obsah v TV se prolíná s obsahem vyučovacích předmětů biologie, občansko společenský základ a chemie. Vědomosti a dovednosti, které se získají v jiných předmětech se uplatňují v při pohybových činnostech v TV a naopak, zkušenosti získané v TV přispívají k realizaci cílů jiných vyučovacích předmětů.

Ve vyučovacím předmětu se uplatňují průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a environmentální výchova.

Učitel realizuje následující společné postupy, metody a formy, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitel

- nechá žáky samostatně vybírat vhodné kondiční, posilovací a relaxační cviky při rozvíčkách nebo strečinku v závěru hodiny.
- dbá na bezpečnost, záchranu a pomoc a učí ji žáky
- kontroluje správné provedení cviků, vyloučí cviky škodlivé, volí vhodnou zátěž
- jde žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

učitel

- motivuje žáky k řešení herních situací, k taktice a týmové spolupráci .
- umožní žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí, plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce

Kompetence komunikativní

učitel

- učí žáky používat správné názvosloví, vyjadřovat se přesně a konkrétně
- podporuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli, například při školních turnajích

Kompetence sociální a personální

učitel

- učí žáky posuzovat jejich fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích
- motivuje žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých

Kompetence občanské

učitel

- učí žáky chování v krizových nebo zdraví ohrožujících situacích
- seznamuje žáky s technikou první pomoci
- netoleruje hrubé chování a šikanu

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK	ČASOVÉ URČENÍ
Rizikové faktory ve sportu	1. ročník
Bezpečnost při sportovních činnostech	1.–4. ročník
Kondiční testy testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti testy svalové disbalance	1., 2. ročník 1. ročník
Hygiena pohybových činností	1. ročník
Zdravotně zaměřená cvičení	1.–4. ročník
Denní pohybový a stravovací režim	1.–4. ročník
Pohybové odlišnosti a handicap	1., 2. ročník
Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	1.–4. ročník
Gymnastika cvičení na nářadí akrobacie cvičení bez náčiní cvičení s náčiním	1., 2. ročník 1., 2. ročník 1.–4. ročník 1.–4. ročník
Kondiční cvičení, posilování	1.–4. ročník
Úpoly	1. ročník
Atletika atletická abeceda	1.- 4. ročník

sprinty vytrvalostní, štafetový běh atletické starty	1., 2. ročník 1. - 4. ročník 1. ročník
Plavání	3., 4. ročník
Lyžování, snowboarding	1. ročník
Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	1.–4. ročník
Sportovní výstroj a výzbroj	1. ročník
Pohybové a sportovní akce	1.–4. ročník
Volejbal herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	1. ročník 2. ročník 3., 4. ročník 1. ročník
Basketbal herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy pravidla hry	1. ročník 2. ročník 3., 4. ročník 1. ročník
Turistika a pobyt v přírodě	3. ročník
Měření a hodnocení sportovních výkonů	1.–4. ročník
Zdravotní tělesná výchova rehabilitační cvičení vyrovnávací cvičení dýchání	1.–4. ročník 1.–4. ročník 1.–4. ročník
Péče o zdraví a zdravá výživa výživa podle věku, zdravotního stavu a profese poruchy příjmu potravy, hygienu a bezpečnost v TV záchrana a dopomoc při cvičení, duševní hygiena, poskytování první pomoci	1. ročník 1. ročník 1. ročník 1. ročník 1.–4. ročník 1. ročník 1., 3. ročník
Ochrana člověka za mimořádných událostí vyhlášení nebezpečí živelné pohromy únik nebezpečných látek první pomoc při hromadném zasažení evakuace	1.–2. ročník 1.–2. ročník 1.–2. ročník 1.–2. ročník 1.–2. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Tělesná výchova

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák: – dodržuje bezpečnost při pohybových aktivitách; – respektuje věk, pohlaví a výkonnost.	Rizikové faktory ve sportu Bezpečnost při sportovních činnostech	PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák – ověří testy úroveň zdatnosti a svalové disbalance	Kondiční testy Testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti testy svalové disbalance	PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace
Žák – vybere z nabídky a vhodně použije konkrétní kondiční programy, či soubory cviků pro udržení nebo rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí Zásady chování a jednání v různém prostředí Úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek a možných rizik	
Žák – použije vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení na prevenci a korekci svalových nerovností – využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	Zdravotně zaměřená cvičení rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, posilovací cvičení, dýchání	
Žák – organizuje svůj pohybový režim a využívá vhodné pohybové aktivity	Denní, pohybový a stravovací režim, vhodné aktivity podle pohybových předpokladů a zájmů	PT Osobnostní a sociální výchova – morálka všedního dne
Žák – uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí – poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách – zná telefonní čísla pro tísňová volání	Bezpečnost a záchrana při sportovních činnostech Závažná poranění a život ohrožující stavy Improvizovaná první pomoc, krizové situace, odsun raněného	PT Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Žák – provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů – usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Pohybové odlišnosti a handicap (věkové, pohlavní, výkonnostní) Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	
Žák – rozvíjí optimálně své pohybové schopnosti; – zvládá základní cvičební sestavy.	Gymnastika Cvičení na nářadí, akrobacie, cvičení s náčiním i bez náčiní, úpoly	
Žák – organizuje svůj pohybový režim a zátěž;	Kondiční cvičení, posilování, cvičení s hudbou, posilování na strojích, aerobik, švihadla	PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– respektuje princip a zásady postupnosti, užívá dopomoc.		vlastní osobnosti
Žák – provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů – usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Atletika Atletická abeceda, sprinty, vytrvalostní, štafetový běh, atletické starty	
Žák – zdokonaluje techniku plaveckých způsobů, dbá na bezpečnost svou a svého okolí.	Plavání Technika plaveckých způsobů (prsa, kraul, znak), plavecká vytrvalost, záchrana tonoucího	
Žák – správně reaguje na vnější změny prostředí – respektuje pravidla soužití, mezi vrstevníky a partnery – přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů – zorganizuje a vede skupinu žáků – uplatní osvojené způsoby chování při zátěžových, stresových a krizových situacích – snaží se pomoci ostatním v nouzi	Lyžování nebo snowboarding	PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace PT Enviromentální výchova – problematika vztahů organismu a prostředí ročníkový kurz – 1.ročník
Žák – užívá názvosloví (gesta, signály, značky)	Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	
Žák – volí vhodnou výzbroj a výstroj	Sportovní výstroj a výzbroj Účelnost, bezpečnost, kvalita	
Žák – připraví ve spolupráci s ostatními žáky třídní či školní turnaj a podílí se na její realizaci	Pohybové a sportovní akce Organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace.	PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace PT Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěž
Žák – respektuje pravidla – spolurozhoduje školní utkání	Volejbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	PT Osobnostní a sociální výchova – spolupráce a soutěž
Žák – respektuje pravidla – spolurozhoduje školní utkání	Basketbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	
Žák		Ročníkový kurz – 3. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– správně reaguje na vnější změny prostředí – respektuje pravidla soužití, mezi vrstevníky a partnery – přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů – zorganizuje a vede skupinu žáků – uplatní osvojené způsoby chování při zátěžových, stresových a krizových situacích snaží se pomoci ostatním v nouzi	Turistika a pobyt v přírodě Příprava turistické akce a pobytu v přírodě, orientace i v méně přehledné krajině, příprava a likvidace ohniště a tábořiště, ochrana přírody, přežití v přírodě, zajištění vody, potravy a tepla	PT Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů PT Osobnostní a sociální výchova – morálka všedního dne
Žák – sleduje sportovní výsledky – aktivně uplatňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Měření a hodnocení sportovních výkonů Olympionismus, fair play, pomoc pohybově znevýhodněným, odmítání dopingu, úspěchy našeho sportu	PT Mediální výchova – role médií v moderních dějinách
Žák – dovede posoudit chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých – dokáže vyjádřit vlastní názor k problematice	Zdravotní tělesná výchova Rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, dýchání	
Žák – usiluje o pozitivní změny ve svém životě, v prostředí rodiny, školy a obce – dbá na zdravou výživu; na příkladech doloží, jak se ve skladbě stravy projeví věk, zdravotní stav a profese jedince; – chápe nebezpečí při poruchách příjmu potravy; – zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace – dokáže poskytnout první pomoc při poraněních a život ohrožujících stavech.	Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví Zdravá výživa podle věku, zdravotního stavu a profese, poruchy příjmu potravy, hygiena a bezpečnost v TV. Záchrana a dopomoc při cvičení, psychohygiena První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách, poskytování první pomoci	Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G – téma Péče o zdraví a zdravá výživa
Žák – rozhoduje o situaci podle chování a jednání vlastního nebo cizího ohrožení a při konkrétní mimořádné situaci – použije signály pro vyhlášení poplachů; – posoudí způsob poskytnutí první pomoci a umí se zapojit do likvidace následků při hromadném zasažení obyvatel, – dokáže sbalit evakuační zavazadlo	Ochrana člověka za mimořádných událostí Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události, živelné pohromy, únik nebezpečných látek, první pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení, evakuace Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G – téma Ochrana člověka za mimořádných událostí PT Environmentální výchova – člověk a životní prostředí

UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ OBOR

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Umění a kultura se skládá z hudebního a výtvarného oboru, přičemž si žáci na počátku studia volí jeden z nich a pokračují v něm ve 2. ročníku.

Časové a organizační vymezení:

Předmět se vyučuje ve skupinách v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, tedy **2 – 2 – 0 – 0**. Výuka se koná ve specializované učebně vybavené hudebním nástrojem (klavír, keyboard) a audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací obsah tvoří tři základní okruhy hudebních činností: produkce, recepce a reflexe, které jsou úzce provázané tak, aby umožnily žákům lépe proniknout do hudby a v celém dalším životě tvořit o hudbě vlastní soudy a vybírat si k poslechu kvalitní hudbu.

Produkce, tj. zpěv, dle možností hra na nástroj a pohybové dovednosti, má charakter nejen reprodukcí, ale i výrazně posiluje tvůrčí složku osobnosti žáka.

Recepce, tj. „instruktivní poslech“, umožňuje získat poznatky potřebné k poučenému vnímání hudby a k získání vědomostí z dané oblasti.

Reflexe je syntetizující hudební činnost, je proto zaměřena na interpretaci hudebního objektu, hudebního díla, hudebního žánru či stylu. Vede žáka k vytváření postojů k hudbě, k vytváření soudů a vlastních preferencí, k chápání složitější umělecké problematiky, jako je například problematika vztahu tvůrce – interpret – vnímatel, fungování hudebního průmyslu apod.

Všemi třemi okruhy hudebních činností procházejí průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody, postupy a formy práce:

Kompetence komunikativní

skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu, sémantické rozborů v receptivních činnostech, které rozkrývají významové a obsahové vrstvy díla, diskuze zahrnující vyjadřování vlastních soudů a preferencí v receptivních činnostech, hudební a pohybové dialogy mezi jednotlivými žáky v rámci improvizace a stylizace

Kompetence k učení, k řešení problémů, občanské, sociální a personální

výklady, referáty a prezentace žáků, řízené diskuze, návštěvy různých kulturních akcí, aby žáci mohli poznat kulturní a duchovní hodnoty minulosti i současnosti, a aby si tak mohli vytvářet tolerantní a nepředpojaté postoje k různorodým kulturním a duchovním hodnotám

Cílem hudebního oboru je vést žáka k pozitivnímu vztahu k umění, zejména k hudbě, k pochopení určitých norem, funkcí a hodnot, k chápání umění, zejména hudby, jako svébytné komunikace mezi lidmi. Hudební obor spolupracuje s některými jinými předměty, zejména pak s výtvarným oborem. Úzká vazba mezi těmito obory se promítá do některých témat, zejména tématu Umělecká tvorba a komunikace. Žáci obou oborů se zúčastňují výstav a některých koncertů. Jsou tak vedeni k chápání umění jako specifické a ničím nenahraditelné části lidského života, a to jak v oblasti tvorby, tak v oblasti recepce.

Vzhledem k výchovnému charakteru předmětu používáme slovní hodnocení.

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Vokální činnosti	1. a 2. ročník
Instrumentální činnosti	1. a 2. ročník
Pohybové činnosti	1. a 2. ročník
Vývoj hudby po romantismus	1. ročník
Vývoj hudby od romantismu po současnost	2. ročník
Vývoj nonartificiální hudby	1. a 2. ročník
Hudba a její funkce	2. ročník
Hudba jako kulturní fenomén současnosti	2. ročník
Umělecká tvorba a komunikace	2. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Umění a kultura – hudební obor

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
1.ROČNÍK		
Žák – dodržuje zásady hlasové hygieny při vokálních i mluvních činnostech – uplatňuje své pěvecké dovednosti sólově i ve skupině – získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně využívá při zpěvu i mluvním projevu – zpívá podle svých možností intonačně i rytmicky správně	Vokální činnosti Hygiena hlasového a sluchového ústrojí Sjednocení hudebních dovedností – postoj, pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu, hlasový rozsah Melodická, rytmická a sluchová cvičení Jednoduché melodizace textu Zpěv jednohlasých a vícehlasých písní dle možností skupiny	PRODUKCE Ve všech ročnících v hudebních činnostech bude naplňováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, efektivní řešení problémů, Spolupráce – smysl pro kolektivní práci)
Žák – se podle svých možností zapojuje do instrumentálních aktivit ve skupině – podle svých individuálních možností doprovází vokální produkci na jednoduché rytmické a melodické nástroje – vyjadřuje hudbou různé nálady a emoce	Instrumentální činnosti Tvorba rytmických i dle možností harmonických doprovodů Imitace slyšené melodie, tvoří vlastní jednoduché melodie, komunikuje hudbou Rytmické hry v 2/4, 3/4, 4/4 taktu Nota celá, půlová, čtvrtěová, osminová, synkopa, triola	
Žák – pohybem ruky vyjadřuje takt – reaguje na hudbu pohybem a tanečními kroky – podle svých možností vytváří malé taneční a pohybové etudy	Hudebně pohybové činnosti Taktovací schémata 2/4, 3/4 a 4/4 taktu jednou, případně oběma rukama Pohyb v klasickém baletu a ve výrazovém tanci Pohybové hry a malé etudy	
Žák – chápe hudební skladbu jako zákonitě vybudovaný celek, uvědomuje si základní stavební prvky díla a označí jeho nejdůležitější znaky	Umění a jeho místo v životě společnosti i jedince Umělecké dílo jako struktura Tvorba, zprostředkování, recepce Hudba a její specifické znaky a možnosti Absolutní a programní hudba – hudba jako osobité sdělení Hudební dílo a jeho stavební prvky	RECEPCE a REFLEXE Vazby na literaturu, výtvarné umění, film, divadlo
Žák – vnímá vývoj hudby na pozadí historických událostí a kulturních souvislostí a vzájemnou vazbu doloží příklady	Umění jako odraz doby Teorie vzniku hudby, monodie duchovní i světská, vznik vokální polyfonie, její etapy, formy a osobnosti světové	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– zná posloupnost uměleckých stylů, jejich časové zařazení, obecnou charakteristiku – umí popsat nejdůležitější hudební znaky stylu, zná nejdůležitější osobnosti a jejich zásadní díla – soustředěně poslouchá znějící hudbu a umí pojmenovat její některé znaky	i české hudby, vokálně instrumentální hudba Baroko, jeho hlavní znaky, hudební formy, prosazení dur-mollového principu, instrumentace, osobnosti světové i české hudby problémy interpretace, další vývoj opery Klasicismus jako styl vznik sonátové formy a podíl českých hudebníků na jejím utváření, 1. vídeňská škola, formy, nejdůležitější díla vazby na Čechy, přesahy do romantismu	Žijeme v Evropě Česká hudba v kontextu hudby evropské a světové Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
2. ROČNÍK		
Žák – získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně uplatňuje při zpěvu i mluvním projevu – podílí se na kolektivním hudebním projevu ve skupině – rozpozná rozdíly v interpretaci skladeb, umí tyto rozdíly pojmenovat	Vokální činnosti Dle individuálních možností rozšiřování hlasového rozsahu, sjednocování hlavového a hrudního rejstříku, barva hlasu, pohyblivost a nosnost tónu Prostředky výrazového přednesu (legato, staccato, přízvuky, frázování, dynamika, tempo) Zpěv písní různých stylů a žánrů	PRODUKCE
Žák – se zapojuje podle svých možností do instrumentálních produkcí ve skupině – jednoduchým způsobem doprovází vokální činnosti ve skupině – úměrně svým dovednostem improvizuje a pokouší se o vyjádření hudebních i nehudebních myšlenek	Instrumentální činnosti Práce s nástroji dle stavu ve skupině Složitější rytmy v osminových a půlových taktech Posilování harmonického cítění žáků Improvizace, vytváření zvukové kulisy k poezii či jinému literárnímu žánru Hudba a obraz	Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor
Žák – se orientuje v jednodušší partituře – notový zápis používá jako oporu pro své hudební činnosti	Hudební názvosloví pro běžné označení tempa, dynamiky, některých nástrojů v partituře, nejběžnější výrazy vyskytující se v notovém záznamu Poslech jednoduché skladby s partiturou	
Žák – cítí úzkou spojitost hudby a pohybu a dokáže ji vyjádřit gesty, pohybem, tanečními kroky a mimikou	Hudebně pohybové činnosti Dle individuálních možností taneční kreace Podle možností pokus o malou pantomimu	
Žák – vnímá vývoj hudby na historickém a obecně kulturním pozadí doby a doloží to konkrétními příklady – zná významné mezníky ve vývoji hudby, významné osobnosti, jejich zásadní díla, chápe pohnutky k jejich napsání, dokáže je interpretovat	Romantismus jako umělecký směr Umění jako nositel společenských idejí Etapy a proměny hudby 19. století, nové formy Vznik národních škol a opera 19. století Česká hudba 19. století Umění a společenská poptávka Opereta, typické znaky a její sounáležitost s posluchačským prostředím Otázky interpretace – skladatel jako interpret Vznik klasického baletu	RECEPCE a REFLEXE Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě – Češi jako světoví skladatelé a interpreti Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu
Žák	Hudba 20. století v kontextu umění– její složitost	Výchova k myšlení v evropských

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– chápe právo umělce na hledání nových způsobů vyjádření a umí vysvětlit, proč tomu tak je – se zamýšlí nad možným sdělením hudebního díla a dle svých možností tyto myšlenky interpretuje – zná významné proudy, tendence a osobnosti v hudbě 20. století – vnímá různé interpretace hudebních děl a umí popsat jejich zásadní znaky	a provázanost s historickými událostmi Umělecká tvorba a komunikace, výrazové prostředky jednotlivých umění, jejich vzájemné ovlivňování a postupování – reflexe umění jako celku, umění jako hra či konkrétní poselství Proměnlivost hodnot, schopnost přijímat nové Nové směry a proudy , významní představitelé a jejich zásadní díla – impresionismus, expresionismus, atonalita a mikrotonalita, avantgarda, neoklasicismus, polytonalita, studiová hudba, třetí proud, minimalismus, průniky a syntézy Postmoderní umění Možnosti interpretace	a globálních souvislostech Žijeme v Evropě – Umění jako reakce na dějinný vývoj Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu
Žák – se orientuje v žánrech nonartificiální hudby ,umí je pojmenovat a uvést charakteristické rysy – vyjadřuje své preference a zdůvodňuje je – je tolerantní k preferencím ostatních lidí, pokud tyto preference nevykazují znaky netolerance a destrukce	Jazz, jeho typické znaky ,osobnosti Rock, jeho různé podoby a proudy až po současnost Folk,folk,šanson, otázky interpretace jednotlivých žánrů Propojení hodnot tradice a současnosti (fúze folkloru,jazzu,rocku) Umění a životní styl Hudba jako generační výpověď	Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách – Vliv na rozvoj tzv. populární hudby, význam pro utváření dobového vkusu
Žák – se zamýšlí nad funkčností užití hudby a svůj názor doloží věcnými argumenty – posuzuje umělecké ambice žánru a dané skladby – rozlišuje význam a hodnotu díla – vědomě tříbí svůj hudební vkus	Otázky vnímání a přijímání určitého druhu hudby Význam výchovy a vzdělání pro přijímání a porozumění umění Hudba k různým příležitostem Scénická a filmová hudba Taneční hudba, hudba jako součást sportovního výkonu Hudba jako kulisa	Mediální výchova – Účinky mediální produkce a vliv médií Otázka hodnot, identifikace s hodnotami, vliv médií na přijímání či odmítání určitého typu hudby, otázky hudebních úprav, koláží, aranžmá
Žák – se zamýšlí nad pojmy, jako modernost a módnost, a umí je vysvětlit a doložit příklady – vnímá vliv médií na život člověka, vnímá komerční tlaky a zneužívání hudby k těmto účelům	Hudba kolem nás Kýč a plagiát v tvorbě i interpretaci Role médií a hudebního průmyslu, posluchač jako konzument Hudba v reklamě, hudební smog	Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách – Umění a komerce, příjemci a uživatelé médií Mezipředmětová vazba na výtvarný obor, český jazyk
Žák – nepřijímá hudbu, která vyjadřuje rasistické a xenofobní myšlenky	Etnická hudba Hudba jako společná řeč pro svět	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		Rozvoj kultury v globálním kontextu Multikulturní výchova – Folklorní a etnické festivaly
Žák – na základě svých dosavadních znalostí a zkušeností zařadí hudební dílo do příslušné doby či žánru, úměrně věku ho posuzuje a vyjadřuje vlastní názor, věcně ho obhajuje, případně přijímá kvalifikovanější názor	Objektivní znaky díla a individuální vnímání skladby Význam vzdělání v oboru pro vnímání a přijímání hudby Otázky umělecké kritiky	Mediální výchova – samostatnost ve vyhodnocování podnětů ze společenského prostředí Média a mediální produkce – Pokusy o vlastní dokumentární a kritické pořady

UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÝ OBOR

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Výtvarný obor navazuje svým obsahem a cíli na výtvarnou výchovu základní školy a vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a úrovni subjektivně osobnostní a sociální.

Výtvarný obor je především zaměřen na tvůrčí činnost žáka, jež je velmi úzce provázena s vnímáním komunikačního obsahu různých vizuálně obrazných a obrazových vyjádření. Výuka je realizována formou různých vyučovacích metod, samostatnou prací žáka, prací ve dvojicích, skupinovým vyučováním, výtvarnými řadami, krátkodobými či dlouhodobými projekty, spoluprací s galeriemi, muzei, besedami, přednáškami, prezentacemi, tvorbou a vedením vlastních portfolií. Ve výuce je kladen důraz na řešení problémů, experiment a komunikaci. Nedílnou složkou Výtvarného oboru je práce s medií (digitální fotografie, počítačová grafika, video).

Časové a organizační vymezení:

Předmět Umění a kultura se skládá z výtvarného a hudebního oboru, přičemž žáci si povinně zvolí jeden z nich. Jako takový se vyučuje ve skupinách v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. **(2 – 2 – 0 – 0)**

Výuka probíhá v ateliéru výtvarného oboru, dále v netradičních prostorách (galerie, muzeum) a veřejném prostoru (město, krajina).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výtvarný obor spolupracuje s jinými předměty, zejména pak s hudebním oborem. Úzká vazba mezi těmito obory se promítá do některých témat, zejména tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Vzdělávací obsah je členěn do dvou základních okruhů, pojímaných v kontextech historických a sociokulturních, v jejich vývoji a proměnách.

První okruh tvoří Obrazové znakové systémy umožňující vytváření aktivních postojů k aktuálním obsahům obrazové komunikace a reflektování osobního místa žáka ve světě vizuální kultury.

Druhý okruh představují Znakové systémy výtvarného umění umožňující aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu, využívání vlastních prožitků, postojů, zkušeností. Vychází přitom z umění od konce 19. stol. do současnosti.

Do vzdělávacího obsahu výtvarného oboru jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení:

- Žák je veden ke schopnostem sebereflexe a zaznamenávání si svých pokroků v práci, například formou osobních výtvarných deníků.
- Žák rozvíjí vizuální vědomosti přímým kontaktem s výtvarným uměním, studiem uměleckých děl, publikací, návštěvami muzeí, galerií, spoluprací s jejich lektorským oddělením, používáním digitálních technologií a netradičních výtvarných postupů.
- Žák se učí citovat, analyzovat a případně i kriticky hodnotit různé zdroje informací formou samostatné nebo skupinové práce.

Kompetence k řešení problémů:

- Zařazujeme v hodinách vyučovací metody vedoucí žáka k učení, řešení problémů v rámci jednoho předmětu nebo ve spojení s jinými předměty. Mezi tyto metody patří projektové a skupinové vyučování, práce ve dvojicích, diskuse, psycho hry výtvarně či hudebně zaměřené, exkurze a výjezdové semináře.
- Podporujeme samostatnou tvůrčí práci žáka s důrazem na experiment.

Kompetence komunikativní:

- Žák je veden k možnostem komunikačního propojení s ostatními předměty, především s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.
- Žák se učí orientovat ve vizuálním prostředí a vizuální komunikaci prostřednictvím kresby, malby, grafiky, koláže, prostorové tvorby, assembláže, fotografie a počítačové grafiky.

Kompetence sociální a personální:

- Respektujeme výsledek žákovské práce jako originální výtvor.
- Žák je veden v diskuzích k umění dialogu, dovednosti naslouchat a akceptovat odlišnosti jiných.

Kompetence občanské:

- Žák je motivován k pochopení tradic, charakteru, hodnot i rituálů svého národa a společnosti, návštěvami galerií, muzeí, divadel a koncertních sálů.

Kompetence pracovní:

- žák je veden k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti práce a dodržování bezpečnostních postupů při výtvarných aktivitách tak, aby neohrožoval zdraví své i druhých.
- klademe důraz na ochranu životního prostředí i ochranu kulturních a společenských hodnot.

Vzhledem k výchovnému charakteru předmětu používáme slovní hodnocení.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Kresba, malba, grafika, keramika	1.a 2. ročník
Užité umění, ilustrace	1 ročník
Materiálové události	1. ročník
Portrét, lidská postava v umění od pravěku po současnost	1. ročník
Nová media, design	2. ročník
Umění 20. století, akční tvorba	2. ročník
Prostorové vytváření	2. ročník
Umělecká tvorba a komunikace	2. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Umění a kultura – výtvarný obor

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vytváří si přehled širokého spektra kreslířských, grafických a malířských technik. Vyjadřuje a chápe abstrakci, stylizaci, objem, strukturu, světlo, barvu, prostor a čas – orientuje se ve volné tvorbě především 20. st. – používá pojmů k vyjádření specifických vlastností výtvarných technik tradičních i netradičních, dvojrozměrného vyjádření, – rozlišuje jednotlivé techniky na originálech i reprodukcích	Kresba hlinou, tělem, světlem Otisk ruky, rytí do různých materiálů Grafické techniky Plastika, keramika Konstrukce plastické i psychologické Výtvarné řešení designu a užité tvorby Filmová a divadelní tvorba- osvětlení, kamera, scénografie Porovnávání statického a dynamického obrazu	Konkrétní spojení multimediálních tendencí spojující výrazové prostředky výtvarného umění, divadla, hudby, tance Společné návštěvy filmů, divadelních představení, výtvarných akcí, výstav současného umění, pořadů o výtvarném umění
Žák – na příkladech uvádí širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění – člení je na slohová období – tedy na rozsáhlejší vývojové etapy	Pravěk, antika, středověk, umění náboženských civilizací, důvěra v rozum, složitost společensko-historické situace 17. a 18. století. Konflikt společenských sil a jeho vyústění v umění 2. pol. 19. století Impresionismus jako vývojový mezník Nástup umělecké avantgardy Období mezi 2 sv. válkami Poválečná vlna Pocity moderního člověka a jeho odraz ve výtvarném umění	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova – Hudební výchova
Žák – na konkrétních příkladech zdůrazňuje vývojový proces umění 1. pol. 20. století s jasným vymezením uzlových bodů jednotlivých vývojových etap	Umění po impresionismu, expresionismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, abstraktní umění, op-art, pop-art, nová figurace, současné. trendy ve výtvarném umění	Mediální výchova Multikulturní výchova
Žák – na podkladě praktického zvládnutí kreslířských, grafických a malířských technik rozvíjí výtvarnou senzibilitu a výtvarné myšlení, vyjadřování a chápání – hledá při tom inspiraci především v současném českém a světovém umění – vybírá nejen z tradičních prostředků, ale i ze současných metod a technologií	Výtvarné projekty – člověk , příroda, město, ... Od otisku ruky přes rytí do různých materiálů ke kresebným studiím a grafickým technikám – tradičním i netradičním včetně počítačové grafiky Litá grafika, nefigurativní malba Od stopy v hlině odlité do sádry k volné tvorbě Od plastiky a sochařství k objektu a environmentu Hledání nových pohledů na město, vesnici, kostel atd.	Environmentální výchova Mediální výchova – člověk a příroda
Žák	Vyjádření pocitů a stavů, hledání rozdílů a shod	Výchova k myšlení v evropských

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– chápe výtvarný projev jako jeden ze způsobů vyjádření lidské psychiky, lidského prožívání světa a seberealizace člověka	Pocitová abstrakce , surrealistické tendence snu a fantazie Malování při hudbě Výtvarné akce,performance, happening Prostor, čas a pohyb v umění, fantazie a tvořivost	a globálních souvislostech Využití další vzdělávací nabídky (muzea, galerií ...) Společná návštěva galerií, výstav současných umění, filmů, či pořadů o výtvarném umění Inspirační zdroje:Odborné publikace Katalogy, Časopisy, Internetové stránky Ukázky uměleckých děl Symbolika výtvarného projevu (křesťanství,japonské zahrady) Návštěvy výstav současných umění, pořadů o výtvarném umění, filmů
Žák – srovnává výtvarné umění nejen s jinými uměleckými druhy (především s hudbou), ale i s lidským slovním projevem	Kontrast mezi studiem skutečnosti a abstrakcí Různé míry zprostředkovanosti znakového systému: op-art, geometrická abstrakce, figurální a volná exprese, ozvláštňování, pop-art, performance, happening	Multikulturní výchova
Žák – na základě jednoduchých zadání zjišťuje, jaké prostředky bude volit k vyjádření svého tvůrčího záměru	Rovina tvorby, vnímání a interpretace Kresba, fotografie, instalace, konceptuální umění, malba Porovnává jednotlivé prostředky, kombinuje je a hledá nejvhodnější varianty Tvar, barva a textura předmětů, seskupování podle zvolených kritérií – podobnost, kontrast, neobvyklý kontext	Mediální výchova Okruh Mediální produkty obrazová reklama, sběr materiálu, recepce
Žák – vyhledává díla běžné i umělecké produkce na základě uplatnění podobných prostředků či elementů	Porovnává vlastní smyslové zkušenosti s mediálním vyjádřením – smyslová kontrola jako obrana proti manipulaci Porovnávání mediálního vyjádření s vizuálně obrazným vyjádřením umělecké produkce Tvorba dokumentace, výběr konkrétních ukázek uměleckých děl, jejich výběr ve vztahu k vlastnímu záměru	návaznost na rozvíjení smyslové citlivosti a uplatňování komunikačních prostředků

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – rozpoznává výtvarný projev jako projev svébytného „jazyka“, který je odlišný od jazyka slov – porovnává jazyk výtvarného umění s jinými uměleckými druhy (především hudbou) i slovním projevem	Umělecký symbol a metafora v umění a mimo umění Tvar a prostor v architektuře Kompozice Umění jako možné východisko poznávání a sebepoznávání člověka a společnosti v kontextu doby	Environmentální výchova
Žák – vnímá umění od pravěku po současnost. – porovnává pohled tvůrce a vnímatele. – setkávání s uměním, ukládá zážitky do paměti.	Situace tvůrce v různých obdobích dějin umění Jeskynní malba Obrázkové písmo a hieroglyfy Mozaika Gotická vitráž Secesní šperk	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Žák – vlastní tvorbou uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření – pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	Jiné kreslení a malování Kreslení stínů Kreslení pohybu v krajině Kreslení zvuků Kreslení a malování vůní Kreslení a malování chutí Kreslení hmatem Frotáže a otisky Kreslení ohněm a vodou Kreslení ještě jinak	Environmentální výchova Mediální výchova – člověk a příroda
Žák – na příkladech výtvarné tvorby porovná osobní a společenské zdroje tvorby a dokáže je rozlišit – na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace	Proměny a zastavení Trvalost a pomíjivost věcí, událostí Dimenze času a jeho zachycení Čas člověka a čas lidí – zanechávání stop, masky Čas člověka a věcí-holandské zátiší, světlo ve vztahu k vyjádření objemu, kompozice objektů, smyslové účinky malby Čas v kontrastu věků – pojetí času v umění 20. st. ve srovnání s pojetím času v orientálních despotcích Čas v umění – vyjádření času a jeho využití v architektuře, sochařství a malířství	Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech Mediální výchova – člověk a společnost

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – objasní roli autora a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření – na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření: aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu	Sbírka reprodukcí Nálada, kterou mi obrázek umožnil prožít Jaké barvy na obraze vidím Zvětšená reprodukce Zajímavý výřez	Multikulturní výchova

INFORMATIKA

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Informatika realizuje obsah vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie RVP G.

Časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je v učebních plánech našeho gymnázia dotován celkově 4 hodinami.

Celková hodinová dotace je rozvržena tak, že povinné 2 hodiny týdně jsou v prvním a druhém ročníku gymnázia – symbolicky 2 – 2 – 0 – 0. Výuka se realizuje ve specializované počítačové učebně, po skupinách, vybavené didaktickou technikou. Další dovednosti se projeví v jednotlivých projektech předmětů a kurzech realizovaných v každém ročníku.

Nadstavbou předmětu Informatika jsou ve 3. a 4. ročníku volitelné předměty Algoritmizace a programování a Počítačová grafika a tvorba WWW.

Cílem předmětu Informatika na gymnázium je prohloubení teoretických i praktických znalostí žáků ze základní školy v ovládnutí výpočetní techniky a zvýšení jejich schopností orientace ve světě informací. Výpočetní technika a moderní technologie zkvalitňují a urychlují dostupnost informací a umožňují je dále obsahově i graficky tvořivě zpracovávat. Usnadňují komunikaci a dostupnost vzdělávání žákům. ICT nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovské osobnosti rozpracováním průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), Sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a Seberegulace (systematičnost) a průřezového tématu Mediální výchova zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova – člověk a životní prostředí

Informatika souvisí se všemi předměty, kde se zpracovávají data, úzce souvisí s matematikou, kdy se některé partie přesouvají do oblasti ICT .

Třída je při práci v učebnách dělena na skupiny, stejně tak při práci na projektech .

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují pro jednotlivé kompetence následující strategie:

Kompetence k učení

- zadává vhodné úlohy a problémy (z ICT a praxe) a tím vede žáky k vyhledávání informací, posuzování jejich pravdivosti a relevance k používání internetu – P1
- zadáváním krátkodobých a střednědobých projektů lze rozvíjet u žáků kreativní myšlení, naučit je využívat další SW a spolupracovat s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

- při výuce jsou žáci motivováni problémy a situacemi z běžného života a praxe a žáci se učí používat výpočetní techniku k jejich řešení
- učitel vede žáky v roli konzultanta při řešení úkolů, při jejichž zpracování, žák užívá výpočetní techniku pro zpracování a prezentování poznatků ostatních předmětů
- žáci se učí řešit jednoduché problémy spojené s obsluhou počítače
- volí takové typy úloh a problémů, na nichž se žáci učí užívat základní principy a postupy algoritmizace problémů a jejich řešení

Kompetence komunikativní

- náhodnými kontrolami vede žáky ke vhodné komunikaci v rámci školní počítačové sítě a internetu
- žáci se učí, jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě (závěry z projektů, zpracování prezentací, tvorba www stránek)

- na příkladech tvorby závěrů z projektů, zpracování prezentací, tvorby www stránek apod. se žáci učí jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě
- systematickou kontrolou a rozбором počítačově zpracovávaných dokumentů vede žáky k osvojení typografických pravidel pro úpravu písemného projevu
- navozuje takové situace a zadává úkoly, při nichž rozvíjí schopnosti týmové spolupráce žáků
- výkladem, řízeným rozhovorem nebo při práci s PC vede žáky k porozumění jazyka používajícího ikony a piktogramy

Kompetence sociální a personální

- náhodnými kontrolami historie práce vede žáky k vhodnému chování v rámci školní počítačové sítě a internetu
- zadává takové úkoly (např. soutěže v rámci třídy, tvorba výukových materiálů, plakátů, ...), na nichž učí žáky sebehodnocení a hodnocení svého přístupu k práci a objektivnímu hodnocení práce jiných žáků
- rozhovorem a diskusí se žáky ve škole nebo při mimoškolních aktivitách vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (šikana, xenofobie, nacionalismus), při vzájemné spolupráci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je jinak schopný a zručný

Kompetence občanské

- vede žáky k dodržování právních norem v oblasti IT (upozornění na počítačové pirátství, ochranu autorských práv)
- vyžadováním správných pracovních návyků vede žáky k ochraně zdraví při práci s výpočetní technikou
- navozením vhodných situací vede žáky k získávání odpovědnosti za jejich řešení (domácí příprava, projekty)

Časový harmonogram:

Výuka bude prováděna v prvním a druhém ročníku čtyřletého studia týdně 2 hodiny v povinném předmětu Informatika, dovednosti budou aplikovat v projektech školy i jednotlivých předmětech.

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	1. a 2. ročník
ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE	1. a 2. ročník
ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACE	1. a 2. ročník

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU: INFORMATIKA

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě, informačního systému v souladu se školním řádem školy a obecně závazných norem – využívá teoretické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru – aplikuje algoritmický přístup při řešení problémů – řeší základní problémové situace a jejich možné příčiny, snaží se jim předcházet	DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE informatika – vymezení teoretické a aplikované informatiky hardware – funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat software – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí informační síť – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat digitální svět – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi údržba a ochrana dat – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT – ochrana zdraví	Mediální výchova media a mediální produkce Fyzika práce na elektrických zařízeních fyzikální principy hardwaru Matematika číselné soustavy
Žák – využívá dostupné zdroje informací zejména veřejné databáze, internetové zdroje, školní a volně šiřitelný software pro vyhledávání informací a ověřování jejich kvality – komunikuje prostřednictvím běžně dostupných prostředků oblasti ICT (e-mail, ICQ, chat, IP, telefonování, mobil) – aplikuje principy a možnosti jednotlivých technologií – posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci věrohodnost informačních zdrojů a informací	ZDROJE a VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE internet – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu informace – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy sdílení odborných informací – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning informační etika, legislativa – ochrana autorských práv a osobních údajů	Mediální výchova Media a mediální produkce Mediální produkty a jejich význam Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Environmentální výchova, člověk a životní prostředí Jazyky komunikace v jazyce syntaxe jazyka
Žák – zpracovává a prezentuje výsledky své práce z různých oblastí studia s využitím prostředků ICT (aplikační software, prezentační zařízení aj.)	ZPRACOVÁNÍ a PREZENTACE INFORMACÍ publikování – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování aplikační software pro práci s informacemi – textové	Mediální výchova mediální produkty a jejich významy uživatelé Matematika statistika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	editory, tabulkové kalkulátory, grafické editory, databáze, prezentační software, multimedia, modelování a simulace, export a import dat algoritmizace úloh – algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, efektivní řešení problémů

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Pravidla pro hodnocení žáků

1. Obecné zásady hodnocení a klasifikace

(1) Hodnocení a klasifikace jsou průběžnou činností celého klasifikačního období. Na jeho počátku seznámí všichni vyučující žáky se způsoby a kritérii hodnocení. Během hodnocení uplatňuje vyučující přiměřenou náročnost a pedagogický takt a přihlíží k věkovým zvláštěnostem žáka.

(2) Učitel klasifikuje jen učivo dané tematickým plánem. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času ke zvládnutí, procvičení a zažití učiva. Účelem zkoušení je hodnotit úroveň toho, co žák umí, nikoliv pouze vyhledávat mezery v jeho vědomostech.

(3) Kromě povinné dokumentace (ve smyslu legislativy a pokynů ředitele školy) vede vyučující vlastní záznamy o klasifikaci žáků tak, aby byl schopen podat informace o frekvenci a struktuře hodnocení. Tyto vlastní záznamy uschovává po dobu šesti měsíců po skončení klasifikačního období.

(4) Na konci klasifikačního období se do celkové klasifikace dle charakteru předmětu v přiměřené míře zahrnuje též zájem žáka o předmět, úroveň jeho domácí přípravy, míra aktivity ve vyučovacích hodinách a jeho schopnost samostatného myšlení a práce, požadované výstupy z projektů, kurzů a dalších forem samostatné práce.

2. Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání žáků v klasifikačním období

2.1. Klasifikace a slovní hodnocení žáka

(1) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací. S písemným doporučením školského poradenského zařízení lze žáka hodnotit i slovně nebo kombinací obou způsobů.

(2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se na vysvědčení hodnotí v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný
- b) 2 – chvalitebný
- c) 3 – dobrý
- d) 4 – dostatečný
- e) 5 – nedostatečný

Požadavky odpovídající jednotlivým prospěchovým stupňům:

(1) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených učebním plánem se hodnotí stupni prospěchu: výborný (1), chvalitebný (2), dobrý (3), dostatečný (4), nedostatečný (5).

a) Stupeň „výborný“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově dovede vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, dokáže aplikovat odpovídající mezipředmětové vztahy, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

b) Stupeň „chvalitebný“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované teoretické i praktické činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí logicky, uvědomuje si mezipředmětové vztahy. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen sám nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

c) Stupeň „dobrý“

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatné nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Při aplikaci osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Mezipředmětové vztahy je schopen dovést s pomocí učitele. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat učební texty podle návodu učitele.

d) Stupeň „dostatečný“

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má závažné nedostatky. Při uplatňování osvojených poznatků a dovedností je nesamostatný, dopouští se podstatných chyb. V jeho logice se objevují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké nedostatky.

e) Stupeň „nedostatečný“

Žák si požadované poznatky, pojmy a zákonitosti neosvojil uceleně, má v nich závažné mezery. Jeho schopnost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí se vyskytují časté závažné chyby. Při výkladu jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit obvykle ani s pomocí učitele. Jeho myšlení není samostatné, dopouští se zásadních logických chyb. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

2.2. Hodnocení chování žáka

(1) V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni hodnocení:

- a) 1 – velmi dobré
- b) 2 – uspokojivé
- c) 3 – neuspokojivé

2.3. Celkové hodnocení žáka

(1) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni:

- a) Prospěl(a) s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný – a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.
- b) Prospěl(a), není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.
- c) Neprospěl(a), je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v průběhu klasifikačního období

3.1. Výsledky vzdělávání žáka

(1) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených učebním plánem se hodnotí stupni prospěchu: výborný (1), chvalitebný (2), dobrý (3), dostatečný (4), nedostatečný (5).

(2) Po projednání v předmětové sekci je povoleno používat při klasifikaci například bodový systém. Podmínkou pro jeho zavedení je převoditelnost bodů dosažených žáky na klasifikační stupně, a to kdykoliv v průběhu klasifikačního období. Vyučující je povinen na začátku každého klasifikačního období oznámit žákům bodové rozmezí pro jednotlivé prospěchové stupně.

3.2. Zásady hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci

(1) Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, ...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků a konzultacemi s ostatními vyučujícími (popř. psychology a zdravotníky, pokud to situace vyžaduje). Učitelé jsou povinni zohlednit doporučení psychologických a jiných vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci žáka.

(2) Pravidla pro získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci jsou v pravomoci jednotlivých vyučujících a předmětových sekcí. V případě stanovení těchto pravidel předmětovou sekcí, jsou závazná pro všechny vyučující daného předmětu.

(3) Vyučující, případně předmětová sekce stanoví kritéria a požadavky (například počet známek, účast na praktických činnostech, vypracování seminárních prací, prezentací projektů, splnění výstupů z ročníkových kurzů apod.) nutné pro ukončení klasifikace v daném klasifikačním období. Součástí těchto pravidel jsou náhradní požadavky pro klasifikaci žáků zdravotně znevýhodněných nebo dlouhodobě nepřítomných z vážných omluvených důvodů.

(4) S pravidly pro získávání podkladů k hodnocení a klasifikaci a s požadavky nutnými pro ukončení klasifikace vyučující prokazatelně seznámí žáky na začátku každého klasifikačního období. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci.

(5) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Výsledný prospěch za klasifikační období vychází z podkladů k hodnocení a klasifikaci, stupeň prospěchu se však neurčuje pouze na základě průměru známek za příslušné období.

(6) Rodiče a zákonní zástupci jsou seznamováni s průběžnou klasifikací prostřednictvím studijních průkazů, kam si žáci průběžnou klasifikaci zaznamenávají.

4. Informace o hodnocení a klasifikaci

4.1. Pedagogická dokumentace

(1) Vyučující je povinen průběžně informovat žáky, jejich rodiče a vedení školy o výsledcích hodnocení a klasifikace chování, prospěchu a celkového prospěchu žáků. Je povinen zapisovat tyto výsledky do pedagogické dokumentace. K té patří třídní výkaz, klasifikační deník učitele, vysvědčení a výpis z třídního výkazu.

4.2. Dokumentace o celkovém hodnocení žáka

(1) Dokumentace o celkovém hodnocení žáka je vedena třídním učitelem podle pokynů k vyplňování pedagogické dokumentace v třídním výkazu. Rodičům žáků je celkové hodnocení žáka sdělováno prostřednictvím vysvědčení. Bližší informace je třídní učitel povinen podat rodičům na vyžádání např. během jejich návštěvy ve škole.

(2) Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení (§ 69 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.). Výpis z vysvědčení je tištěn na běžný kancelářský papír a podepisuje jej pouze třídní učitel. Je užíváno běžné razítko školy (ne kulaté úřední). Výpisy z vysvědčení žákům zůstávají.

4.3. Dokumentace o klasifikaci prospěchu

(1) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, atd.). Učitel vede také evidenci absence žáků ve vlastních hodinách. V případě své dlouhodobé nepřítomnosti v průběhu klasifikačního období nebo při rozvázání pracovního poměru je učitel povinen předat tento klasifikační přehled zástupci ředitele, který ho poskytne zastupujícímu nebo novému učiteli.

(2) Výsledek každé klasifikace zaznamenává učitel do svého klasifikačního deníku nejpozději k datu sdělení známky žákovi. Žáci si klasifikaci zapíší do studijních průkazů. Žákům nižšího stupně šestiletého gymnázia učitel zápis parafuje.

(3) V případě náhlého zhoršení prospěchu žáka informuje učitel neprodleně třídního učitele, který informuje rodiče, v případě předpokládaného nedostatečného prospěchu prokazatelným způsobem.

(4) Rodiče žáků informuje učitel o prospěchu na třídních schůzkách, hovorových hodinách nebo během individuálních konzultací. Poskytnout rodičům termín k individuální konzultaci je povinností učitele

(5) Vedení školy a ostatní vyučující informuje učitel o chování a prospěchu žáků na pedagogické radě. Všichni vyučující předají podklady pro hodnocení prospěchu a kázně na konci čtvrtletí třídnímu učiteli, který pro jednání pedagogické rady připraví v termínu stanoveném v týdenním plánu práce školy podklady o třídě na formuláři, který se stává součástí zápisu z pedagogické rady. Navrhuje - li třídní učitel opatření k posílení kázně v pravomoci ředitele školy nebo snížení stupně z chování, projedná důvody, které jej k tomu vedou, s ředitelem školy v předstihu před pedagogickou radou.

(6) Na konci klasifikačního období v termínu určeném v měsíčním plánu práce zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a předají třídnímu učiteli návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu ap.

5. Hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

Ředitelka školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (na žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka). Ředitelka školy může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.

V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.

Ředitelka školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelkou školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

Součástí individuálního vzdělávacího plánu je mj. časové a obsahové rozvržení učiva, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení a úprava zkoušek.

Autoevaluace školy

RVP G odkazuje na provedení autoevaluace v oblastech vlastního hodnocení, které mají být v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Platné znění vyhlášky č. 15/2005 Sb. v době vzniku tohoto dokumentu žádné oblasti vlastního hodnocení neobsahuje.

Oblasti, které jsou uvedeny níže, odpovídají dřívějšímu pojetí autoevaluace: zčásti slouží jako východisko pro zpracování výroční zprávy školy (tam, kde se stav zjišťuje minimálně jednou ročně) a zčásti jako možný zdroj doplňujících informací pro rozhodování vedení školy. Pro vytvoření výroční zprávy jsou zjišťovány ještě další potřebné informace.

1. Hodnocení podmínek ke vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zjišťovat úroveň optimálních podmínek daných RVP GV v obecné rovině a srovnávat je s indikátory pro hodnocení programu ŠPZ. Vyhodnotit další podmínky vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
<i>Pohoda věcného prostředí</i>	<i>Dotazník</i>	1x za dva roky	Vyváženost prostředí po všech stránkách. Všichni se podílejí na vytváření a ochraně prostředí. Školní prostředí poskytuje různorodou a uspokojující nabídku. Většina aktivně využívá různorodou nabídku. Škola systematicky vyhodnocuje prostorové využití.
<i>Pohoda sociálního prostředí</i>	<i>Dotazník</i> <i>Výstupy z výroční zprávy</i>	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v oblasti mezilidských vztahů. Učitelé rozvíjejí u žáků sociální a humanistické dovednosti a postoje. Pravidla soužití jsou spoluvytvářena učiteli, žáky i rodiči. Učitelé, žáci a rodiče projevují v mezilidských vztazích humanistické postoje. Učitelé, žáci a rodiče zaujímají kritický postoj k rizikovým jevům. Škola má vytvořen systém hodnocení kvality mezilidských vztahů.
<i>Pohoda organizačního prostředí</i>	<i>Dotazník</i> <i>Dokumentace školy – školní řád,</i> <i>organizační řád</i>	1x za dva roky	Učitelé, žáci a rodiče: se vzdělávají v oblasti životosprávy; organizují činnost s ohledem na rytmicitu biologických funkcí; reflektují dovednost kompenzovat škodlivé důsledky rizikové zátěže. Škola organizuje provoz s ohledem na individuální potřeby všech. Provozní a organizační pravidla respektují vyvážené potřeby životosprávy jednotlivců.
<i>Smysluplnost</i>	<i>Dotazník</i> <i>Výstupy z interního vzdělávání</i>	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice nového pojetí vzdělávání.

	<i>Výstupy z hospitací</i>		Výuka obsahuje formy autentického, prožitkového a činnostního učení. Vyučovací metody se zaměřují na klíčové kompetence. Výběr učiva je v souladu s kognitivním vývojem daného věku žáků. Existuje smysluplná sebereflexe žáků i učitelů a evaluace výstupů i procesů. Probíhá globální výchova a učení v souvislostech.
<i>Možnost výběru, přiměřenost</i>	<i>Dotazník Výstupy z hospitací Výstupy ze zápisů předmětových sekcí Výstupy z tematických plánů učitelů</i>	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice porozumění osobnosti žáka. Kurikulum a škola umožňuje žákům dostatečnou volbu vzdělávacích i zájmových aktivit. Pedagogický a didaktický přístup učitelů respektuje vyváženost výchovně vzdělávacího procesu. Škola a učitelé mají ve svých dokumentech zpracované programy pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Žáci a učitelé si volí vzdělávací nabídku podle individuálních vzdělávacích potřeb.
<i>Spoluúčast, spolupráce</i>	<i>Dotazník Výstupy z hospitací Výstupy z projektů</i>	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v metodách kooperativního učení. Učitelé volí formy a metody vedoucí ke komunikaci a spolupráci smíšených skupin. Žáci mají dovednosti spolupracovat a komunikovat. Je preferováno rozvíjení soc. dovedností a odpovědnosti za řešení skup. úkolů. Žáci řeší společensky prospěšné projekty.
<i>Motivující hodnocení</i>	<i>Dotazník Výstupy z portfolií žáků</i>	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice hodnocení. Součástí ŠVP je rozvoj hodnotových postojů žáků. Individuální hodnocení má motivující charakter. Učitelé používají pravidelně zpětnou vazbu. Žáci dovedou reflektovat výsledky své práce.

			Hodnotící kritéria jsou vytvářeny společně školou, učiteli a žáky. Škola má vypracovaný hodnotící systém.
Škola – model demokratické o společenství	<i>Dotazník Výstupy z jednání Školské rady a Studentského senátu</i>	1x za dva roky	Veškerá činnost školy vede k rozvoji dovedností žít v demokratické společnosti. Škola má demokraticky zvolené orgány na všech úrovních. Demokratické principy jsou zakotveny v chování a jednání jednotlivců. Obecná podpora zdraví je zakotvena v celkové koncepci školy. Vedení školy vytváří podpůrné systémy pro obecnou koncepci zdraví ve škole. Škola provádí systematickou autoevaluaci programu ŠPZ. Při řízení školy je používán participační styl řízení a koordinované spolupráce na všech úrovních života školy.
Škola – kulturní a vzdělávací centrum	<i>Dotazník</i>	1x za dva roky	Existuje otevřený informační systém mezi školou a veřejností. Je vytvořen systém marketingu školy. Vzdělávací program koresponduje s potřebami regionu. Škola efektivně spolupracuje se strategickými partnery v regionu. Samostatné projekty žáků reflektují veřejně prospěšné aktivity regionu.

2. Hodnocení výchovných a vzdělávacích strategií

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat dostatečnost nabídky volitelných předmětů ve srovnání s volbou maturitních předmětů, posuzovat vývoj školního klimatu včetně vztahů s rodiči, zhodnotit výstupy z kurzů a žákovských projektů. Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Variabilita studia, nabídka předmětů	- <i>Statistické rozbor rozložení volitelných předmětů a maturitních předmětů</i>	1x ročně – červen	Nabídka volitelných předmětů koresponduje s požadavky žáků. Výsledky maturitních zkoušek

	- <i>Rozbor výsledků maturitních zkoušek</i> - <i>Dotazníky maturantů</i>		z profilových předmětů odpovídají výsledkům klasifikace daných předmětů
Klima školy	- <i>Dotazníky žáků, učitelů, rodičů</i> - <i>Výsledky Internetové diskuse</i>	1x za dva roky – květen	Všechny tři dotazované skupiny hodnotí školní klima více jak z 50 % kladně.
Multikulturní vzdělávání	- <i>Dotazník žáků</i> - <i>Rozbor mimoškolních aktivit</i>	1x za dva roky – říjen	Názory žáků obsahují z větší míry kladné postoje ke vztahům s žáky jiných národností. Každoroční mimoškolní aktivity zahrnují multikulturní obsah.
Projekty	- <i>Analýza výsledků projektů</i> - <i>Hodnocení žákovských odborných konferencí</i> - <i>Hodnocení písemných výstupů z projektů</i>	1x ročně – červen	Předmětová skupina nebo předmět vykazuje výsledky žákovských projektů v prokazatelné formě.
Kurzy	- <i>Rozbor výstupů z kurzů</i> - <i>Zpětné vazby žáků</i>	1x ročně – červen	Výstup z kurzu prokazatelně dokáže hlavní cíl kurzu. Výstupy identifikují požadované zařazení průřezových témat. Náhradní výstupy jsou transparentní.
Studentský senát	- <i>Výstupy ze zasedání studentského senátu</i> - <i>Vlastní SWOT analýza Senátu</i> - <i>Dotazníky žáků k práci Senátu</i>	1x za 2 roky – září	Studentský senát vykazuje samostatnou činnost bez vlivu vedení školy. Studentský senát předloží vlastní hodnocení své činnosti. Žáci převážně kladně hodnotí činnost studentského senátu.
Vztahy s rodiči	- <i>Výstupy ze zasedání školské rady</i> - <i>Rozbory zápisů ze třídních schůzek</i> - <i>Diskusní stránka webu školy</i>	1x ročně – září	Vedení školy reaguje na všechny připomínky rodičů z třídních schůzek.

3. Hodnocení průběhu vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zhodnotit výuku ve studijních skupinách tvořených napříč třídami, posoudit účinnost týmové práce včetně výstupů. V hodnocení vyučovacích metod preferovat aktivizační a individuální metody. Zhodnotit nabídky v práci výchovného poradce a preventisty v oblasti individuálního přístupu k žákům.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Organizační členění tříd a skupin	- <i>Hodnocení organizačního průběhu školního roku</i>	1x ročně – září	Studijní skupiny jsou vytvořeny na základě zájmu a schopností žáků.
Týmová práce a projektová výuka	- <i>Výstupy z kurzů a projektů</i> - <i>Hodnocení žákovských konferencí</i> - <i>Hodnocení hospitační činnosti</i>	1x ročně – červenec	Výstupy z kurzů a projektů jsou vždy výsledkem týmové práce. Výstupy jsou vždy prezentovány minimálně v rámci školy.
Vyučovací metody	- <i>Hodnocení výsledků hospitační činnosti</i> - <i>Rozbor zápisů předmětových sekcí</i> - <i>Dotazníky žáků a učitelů</i>	1x za 2 roky – květen	Většina učitelů používá aktivizační vyučovací metody. Studenti reflektují kladně vyučovací metody svých učitelů.
Individuální přístupy	- <i>Hodnocení výsledků hospitační činnosti</i> - <i>Dotazníky žáků a učitelů</i> - <i>Analýza činnosti výchovného poradce a preventisty</i>	1x za 2 roky – září	Existuje systém nabídek individuálních činností s žáky. Žáci pravidelně využívají nabídek výchovného poradce a preventisty. V hodnocení učitelů se objevuje kladná reflexe na individuální práci s žáky.

4. Hodnocení výsledků žáků

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat výsledky externích testů a společné části maturitní zkoušky s výsledky na úrovni kraje a republiky. Preferovat hodnocení žáků ve vztahu k dosažení klíčových kompetencí s ohledem. Sledovat úspěšnost absolventů zejména při přijetí k vysokoškolskému studiu.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria

Vědomostní oblasti	- Externí testy podle ročního plánu školy - Předmětové ročníkové testy - Rozbor výsledků státních a mezinárodních jazykových zkoušek	1x za 2 roky – červen	Výsledky externích testů jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků s rozšířenou výukou jazyka splní požadavky některé z certifikovaných jazykových zkoušek.
Plnění klíčových kompetencí	- Hodnocení žáků jako součást portfolia - Výstupní hodnocení žáků - Výstupy z kurzů a projektů	1x za 2 roky – červen	Všichni žáci dosáhnou předepsaných klíčových kompetencí. Více než polovina žáků je hodnocena v dosažení KK v lepší polovině případné hodnotící škály. Všechny výstupy z kurzů a projektů jsou prezentovány v rámci školy.
Maturitní zkoušky	- Analýza výsledků maturitních zkoušek	1x ročně – červen	Výsledky společné části maturitní zkoušky jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků je z předmětů profilové části hodnocena stupni výborný nebo chvalitebný.
Úspěšnost absolventů	- Zpětná vazba maturantů po přijímacím řízení na VŠ	1x ročně – červen – září	Úspěšnost přijetí k vysokoškolskému studiu je vyšší než 80 %.

5. Hodnocení řízení školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Posoudit řídicí systém školy z pohledu vedení, předmětových sekcí a zaměstnanců školy. Sledovat funkci systému profesního hodnocení pedagogických pracovníků. Pravidelně hodnotit vzdělávání pedagogických pracovníků (interní, externí a sebevzdělávání). Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Účinnost řídicího systému	- Dotazník pracovníků školy - Vytvoření SWOT analýzy rozbohem na poradním sboru ředitelky - Výstupy z pedagogických rad, předmětových sekcí a poradního sboru ředitelky	1x za 2 roky – říjen	Fungování poradního sboru ředitelky a předmětových sekcí je pravidelné s transparentními výstupy.

Profesní hodnocení PP	- <i>Systém profesního hodnocení a autoevaluace jednotlivých učitelů</i> - <i>Rozbor výsledků hospitací</i> - <i>Portfolio učitele</i>	1x za 2 roky – prosinec	Existuje otevřený systém profesního hodnocení učitelů, který je tvořen vlastním hodnocením učitelů, hodnocením předmětových sekcí a hodnocením vedení školy.
Vzdělávání PP	- <i>Portfolio učitele</i> - <i>Statistika předmětových sekcí</i>	1x ročně – červen	Existuje systém interního vzdělávání všech PP. Všichni PP absolvují sebevzdělávání a využijí nabídek externího vzdělávání.

6. Hodnocení úrovně výsledků práce školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Hodnotit naplněnost školy ve srovnání s cílovou kapacitou školy a kapacitou oborů. Sledovat plnění rozpočtu zejména provozních výdajů, hodnotit úspěšnost reprodukce investičních prostředků školy. Posoudit možnosti zisku mimorozpočtových zdrojů a jejich využívání.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Kapacita školy	- <i>Rozbor zahajovacího výkazu školy a výsledků přijímacích zkoušek.</i>	1x ročně – říjen	Cílová kapacita školy je naplněna z více než 95 %
Plnění rozpočtu	- <i>Pololetní a výroční zprávy o hospodaření školy.</i> - <i>Analýza žádostí a hodnocení rozvojových projektů a programů.</i>	1x ročně – říjen	Výsledek hospodaření je vyrovnaný nebo kladný. Škola pravidelně dosáhne na mimorozpočtové zdroje financování.
Plnění investičních záměrů	- <i>Rozbor plnění plánu investiční činnosti, odpisového plánu a žádostí o investiční dotace.</i>	1x za dva roky – říjen	Škola předkládá každý rok zřizovateli investiční záměr na reprodukci investičních prostředků.